

Miljøgodkendelse

September 2010

af svineproduktion på Monbjergvej 10, 8752 Østbirk,
i henhold til § 12 i Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009
om miljøgodkendelse af husdyrbrug

Monbjergvej 10

HØRSENS KOMMUNE
TEKNIK OG MILJØ

Jørgen Sommer
Monbjergvej 10
8752 Østbirk

TEKNIK OG MILJØ

Natur

Rådhusvej 4

8700 Horsens

Telefon :76 29 29 29

Telefax: 75 60 10 13

teknikogmiljo@horsens.dk

www.horsenskom.dk

Kvalitetssikret: Helle Kousholt

Sagsnr. 2009-000164

29. september 2010

MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG

**Godkendelse af svineproduktionen, Monbjergvej 10, 8752
Østbirk**

**i henhold til § 12 i
Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v.
af husdyrbrug.**

Ansøgnings nr. 8330

Copyright

Kort er gengivet af Horsens Kommune med tilladelse fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Copyright KMS.

Luftfotos – er gengivet af Horsens kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI

INDHOLDSFORTEGNELSE

Miljøgodkendelse af husdyrbrug	1
Indholdsfortegnelse	2
Datablad	4
Ansøgning, ikke teknisk résumé og samlet vurdering	5
Ansøgning og beskrivelse af husdyrbruget.....	5
Ikke teknisk resumé.....	5
Samlet vurdering.....	7
Vilkår og retslige forhold	7
Vilkår for godkendelsen.....	7
Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold, biaktiviteter.....	11
Offentlighed.....	12
Byggedatoer samt frist for udnyttelse af godkendelsen.....	13
Retsbeskyttelse og revurdering af miljøgodkendelsen.....	13
Husdyrbrugets ophør.....	14
beliggenhed og planmæssige forhold	15
Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv. i relation til anlæggets placering.....	15
Husdyrhold, staldanlæg og drift	20
Husdyrhold og staldindretning.....	20
Ventilation.....	24
Fodring.....	26
Energi- og vandforbrug.....	29
Spildevand herunder regnvand.....	31
Affald.....	32
Råvarer og hjælpestoffer.....	33
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	33
Gødningproduktion og -håndtering	36
Gødningstyper, mængder og afsætning.....	36

Flydende husdyrgødning	38
Gylleforsuring, gylleseparering og gyllekøling	39
Fast gødning inkl. dybstrøelse	39
Anden organisk gødning	39
Forurening og gener fra husdyrbruget	41
Ammoniak og natur	41
Lugt	47
Fluer og skadedyr.....	48
Transport.....	49
Støj fra anlæg og maskiner	50
Støv fra anlæg og maskiner	52
Lys	53
Påvirkning fra arealerne	54
Udbringningsarealerne.....	55
Påvirkning af natur	56
Kommunens vurdering af påvirkning af natur, vandløb og søer.....	69
Kvælstof og fosfor til fjord & hav	75
Kvælstof til grundvand.....	78
Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	80
0-alternativ	83
Egenkontrol og dokumentation	84
Bilag	85

DATABLAD

Titel: § 12 godkendelse efter Lov om godkendelse af husdyrbrug
Dato for godkendelse: 29. september 2010
Bedriftens navn: Kirstinelund
CVR-nr og P-nummer: 78929413
CHR NUMMER: 25538
Ejendomsnummer: 291310
Matr. Nr. 3 A m.fl.
Ejerlav: Monbjerg, Østbirk
Adresse: Monbjerg 10, 8752 Østbirk
Bedrifts ejer og ansøger: Jørgen Sommer, tlf. 75781624 / 20491624
Kontaktperson: Jørgen Sommer
Konsulent: Hanne Bang, Gråkjær Miljøcenter, Hæstvej 46, 8380 Trige. Tlf. 51182855 Mail: hab@graakjaer.dk

Øvrige ejendomme under samme CVR nr.: Potmosevej 11, 8752 Østbirk

Godkendt årsproduktion for dyrehold jf. denne godkendelse:

Staldtype	Dyrekategori (evt. vægt)	Antal dyr	Antal Stipl.	Antal DE
Delvis spaltegulv	søer	105	80	17,06
Kassestier, delvis spaltegulv	søer	380	90	26,64
Løsdrift, delvis spaltegulv	søer	275	210	44,67
Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise 7,2 – 30 kg	10.260	1.578	47,35
Fuldspaltegulv	Slagtesvin 30 – 108 kg	3.787	997	108,62
Delvis spaltegulv	Slagtesvin 30 – 108 kg	213	56	6,11
I alt				250,45

Antal DE er beregnet efter reglerne i bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2009.

Grundlag for godkendelsen:

Ansøgning indsendt 1. gang 31-12-2008
Ansøgning indsendt sidste gang 05-07-2010
Ansøgningsskema nr. 8330
Ansøgningsskema version nr. 5

Dato for godkendelse: 29. september 2010
Dato for offentliggørelse 29. september 2010
Dato for udløb af retsbeskyttelse 29. september 2018
Dato for revurdering 29. september 2018

Tilsynsmyndighed: Horsens Kommune, Naturafdelingen

Sagsbehandler Helle Kousholt

ANSØGNING, IKKE TEKNISK RÉSUMÉ OG SAMLET VURDERING

ANSØGNING OG BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Jørgen Sommer, Monbjergvej 10, 8752 Østbirk ønsker at udvide sin svinebesætning fra 326 søer, 5.900 smågrise (7,2-30 kg) og 3500 slagtesvin (30-102 kg) – svarende til 192,93 DE, til 380 søer, 10.260 smågrise (7,2-30 kg) og 4.000 slagtesvin (30-108) – svarende til 250,45 DE. Udvidelsen er på i alt 58,91 DE

I forbindelse med udvidelsen opføres en ny løbe-drægtighedsstald og en del af det eksisterende staldanlæg renoveres og en del nedrives.

Monbjergvej 10 blev senest screenet i juli 2005. I den gældende tilladelse er stillet vilkår vedr. fodring samt efterafgrøder.

Jørgen Sommers samlede bedrift består af to ejendomme: Monbjergvej 10, med søer og smågrise og slagtesvin, og Potmosevej 11 med en godkendelse på 3.000 slagtesvin fra 10-102 kg, svarende til 89,19 DE i slagtesvin.

I nærværende ansøgning indgår 85,7 DE fra Potmosevej 11 i arealdelen i ansøgt drift. De øvrige DE afsættes til gylleaftaler, der ikke er en del af ansøgningen.

Miljøgodkendelsen omfatter kun produktionen på Monbjergvej 10, idet der ikke sker ændringer i produktionen på Potmosevej 11. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 78929413.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Horsens Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 31. december 2008.

IKKE TEKNISK RESUMÉ

Miljøgodkendelsen indeholder dels ansøgers miljøtekniske redegørelse og dels Horsens Kommunes vurdering samt bemærkninger til produktionen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer samt anvendelse af Bedste tilgængelige teknologi.

Herunder er kort resumeret de væsentligste forhold på ejendommen. Der er lavet en delkonklusion under hvert delelement.

Beskrivelse af den samlede produktion under CVR nummeret herunder driften af arealer

Svineproduktionen udvides fra 326 søer, 5.900 smågrise (7,2- 30 kg) og 3.500 slagtesvin (30-102 kg) svarende til 197,25 dyreenheder (DE), til 380 søer, 10.260 smågrise (7,2 -30 kg) og 4.000 slagtesvin (30 -108 kg), svarende til 250,45 dyreenheder(DE). Under samme CVR nummer hører Potmosevej 11, 8752 Østbirk., her sker der ingen ændringer. Monbjergvej 10 er screenet af Vejle Amt i 2005; der er her stillet vilkår vedr. fodring og efterafgrøder.

Anlæggets placering

Ejendommen er placeret i landzone med ca. 300 meter til nærmeste beboelse. Ejendommen ligger på kanten af et udpeget større uforstyrret og værdifuldt landskab. Det nærmeste § 3 naturområde ligger ca. 130 meter nord for den nye drægtighedsstald og det nærmeste Natura

2000- område, Yding Skov og Ejer Skov, ligger ca. 3,4 km nord for ejendommen. Der opføres en ny løbe-drægtighedsstald i forbindelse med udvidelsen. Stalden opføres i tæt forbindelse til eksisterende staldanlæg og i tilsvarende materialer. Med nedrivning af den eksisterende stald til drægtige søer kommer gyllebeholderne til at ligge meget synligt i landskabet er det stillet vilkår om, at der senest 1 år efter nedrivningen af den eksisterende stald skal etableres beplantning for afskærmning af gyllebeholderne samt at beplantningsplanen skal indsendes til Horsens Kommune til godkendelse.

Transporter til og fra ejendommen

Der bliver godt 100 flere transportere i ansøgt drift end i nudrift; det er primært mellem ansøgers 2 ejendomme Monbjergvej 10 og Potmosevej 11 at transporten øges.

Anlæggets lugtpåvirkning

Lugtgenerberegningen i ansøgningssystemet viser, at lugtgenerafstande for naboer, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Anlæggets ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Beregninger i ansøgningen viser, at ammoniakfordampningen fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg er 3.438,29 kg kvælstof pr. år i nudriften. Den ansøgte produktion vil resultere i en ammoniakfordampning på 4.022,07 kg kvælstof pr. år. Udvidelsen medfører således en forøgelse i ammoniakfordampningen på 583,78 kg kvælstof pr. år.

Horsens Kommune vurderer, at projektet kan realiseres under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne i området; det gælder naturområder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, områder beskyttet efter husdyrlovens § 7, bilag IV arter og natura 2000 områder.

Påvirkning fra drift af arealer, herunder næringsstoffer til naturområder, vandmiljøet og grundvand

Ca. halvdelen af udspretningsarealerne afvander til Randers Fjord, den anden del afvander til Horsens Fjord. Ingen af arealerne i oplandet til Randers Fjord er omfattet af nitratklasser. Med hensyn til arealerne i oplandet til Horsens Fjord, er arealernes følsomhed overfor kvælstof ændret i ansøgningssystemet til nitratklasse 2 i forhold til Miljøstyrelsens udmeldte niveau, hvor de ligger i nitratklasse 0. Dermed er det vurderet, at der ikke er problemer i forhold til påvirkningen af Natura 2000 områderne i Randers og Horsens Fjord.

Stort set alle arealer ligger i fosforklasse 3, hvilket betyder, at der stilles skærpede krav til udspreddning af gylle. Ved tilsætning af fytase til foderet er fosforoverskuddet i udbragt husdyrgødning reduceret og kravet til fosforoverskud er opfyldt.

Arealerne ligger ikke i grundvandsområder, der jf. Miljøstyrelsens kortværk er nitratfølsomme eller jf. Horsens Kommunes nyeste viden om sårbare grundvandsområder, er ringe beskyttede imod nitratnedsivning til grundvand.

For at hindre at markdriften påvirker beskyttede arter og naturområder negativt er der stillet vilkår om 2 meter dyrknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmme ved beskyttede vandhuller, vilkår om at stærkt hældende lavbundsareal tages ud af drift og vilkår om at gylle nedfældes på en enkelt mark.

Andre miljøpåvirkninger

Der er på baggrund af hvad der er oplyst i denne godkendelse ikke andre påvirkninger (rotter, fluer, støj, støv, belysning), som er vurderet som væsentlige i forhold til beskyttelse af omgivelserne.

BAT

Der er beskrevet anvendelse af BAT indenfor følgende områder:

Management, staldindretning, energiforbrug, vandforbrug, foder, opbevaring, og udbringning af husdyrgødning.

Der er i redegørelsen argumenteret for fravalg af forskellige BAT-teknologier. Det er Horsens Kommunes vurdering, at disse fravalg kan accepteres med baggrund i proportionalitet

Det er Horsens Kommunes vurdering at der er valgt BAT i den nye stald samt i alle eksisterende stalde bortset fra slagtesvinestalden. For den eksisterende slagtesvinestald med fuldspaltegulv har Horsens Kommune vurderet, at det ikke er proportionalt at stille krav om at dette staldsystem skal leve op til BAT- krav.

SAMLET VURDERING

Det vurderes at husdyrproduktionen på Monbjergvej 10 har truffet de nødvendige og mulige foranstaltninger til at forebygge og begrænse de miljømæssige gener fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Til fastholdelse heraf har Horsens Kommune udformet en række vilkår, som en del af godkendelsen.

VILKÅR OG RETSLIGE FORHOLD

VILKÅR FOR GODKENDELSEN

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte produktion i henhold til de gældende regler i lov om godkendelse af husdyrbrug.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen (version fremgår af forsiden) samt efterfølgende beregninger. Desuden er der indarbejdet oplysninger indhentet ved tilsyn udført den 6. oktober 2008.

Godkendelsen er betinget af følgende vilkår:

Dyrehold

- Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget på Monbjergvej 10, 8752 Østbirk.
- Der er tilladt en årlig produktion bestående af 380 søer, 10.260 smågrise (7,2 – 30 kg) og 4000 slagtesvin (30 – 108 kg) svarende til 250,45 DE. Naturlige produktionsudsving er tilladt, men må som et gennemsnit over 3 på hinanden følgende år ikke overstige de tilladte 250,45 DE.

Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der, hvis Horsens Kommune kræver det, indsendes kopi af gødningsregnskaber og evt. af relevante dele af afsluttede årsskatteregnskaber. Kopier skal indsendes til kommunes senest 14 dage efter at kravet er meddelt virksomheden.

- Indhold af fosfor i slagtesvinenes foder må maksimalt være 4,1 g P pr. FE.
- Indhold af fosfor i søernes foder må maksimalt være 4,5 g P pr. FE.

- Der skal tilsættes fytase til foderet. Fytase kan evt. erstattes af et andet middel med tilsvarende effekt på fosforudnyttelsen. Anvendelsen skal på forlangende kunne dokumenteres gennem fx indlægssedler eller analyser.
- Der er på baggrund af gødningsregnskabet type 1 og type 2 (formel for 2008/2009) fastsat en korrektionsfaktor for fosfor, som skal anvendes i forbindelse med dokumentation for overholdelse af godkendelsens krav. Korrektionen for slagtesvin må højst være **0,88** beregnet efter følgende formel:

$$\frac{(((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g P pr. FEsv}/1000) - ((\text{slagtevægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))/0,542)}{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (5,003 + 0,0153 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))}/542$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om FE pr.kg tilvækst på 2,87,g fosfor pr. FE på 4,1 og en indgangsvægt på 30 og en afgangsvægt på 108 (afgangsvægt beregnes i effektivitetskontrollen som slagtevægt x 1,31).

Der skal foreligge konsulentpåtegnet udregning af korrektionen samt dokumentation for grundlaget for korrektionen, som mindst dækker en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar. Dette skal kunne fremvises på forlangende. det kan fx være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri eller lignende.

- Der er på baggrund af gødningsregnskabet type 2 regnskab for fosfor for søer (formel for 2008/2009) fastsat en korrektionsfaktor for fosfor, som skal anvendes i forbindelse med dokumentation for overholdelse af godkendelsens krav. Korrektionen for søer må højst være **0,87** beregnet efter følgende formel:

$$\frac{(((\text{FE pr. årssø} \times \text{g P pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))/5,73$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om en fodertildeling på 1490 pr. årssø (svarende til 2008/2009 normen), 4,5 g P pr. kg FE, et antal fravænnede grise pr. årssø på 26 og en fravænningsvægt på 7,2 kg.

Der skal foreligge konsulentpåtegnet udregning af korrektionen samt dokumentation for grundlaget for korrektionen, som mindst dækker en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar. Dette skal kunne fremvises på forlangende. det kan fx være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri eller lignende.

- Der er på baggrund af gødningsregnskabet type 1 og type 2 (formel for 2005/2006) fastsat en korrektionsfaktor for kvælstof, som skal anvendes i forbindelse med dokumentation for overholdelse af godkendelsens krav. Korrektionen for slagtesvin må højst være **0,93** beregnet efter følgende formel:

$$\frac{(((\text{FEsv pr. svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{slagtevægt} \times 1,31 - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/3,19)}{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))}/3190$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om g råprotein pr. FE på 153, FE pr. kg tilvækst på 2,87 og en indgangsvægt 30 kg og en afgangsvægt på 108 kg.

Der skal foreligge konsulentpåtegnet udregning af korrektionen samt dokumentation for grundlaget for korrektionen, som mindst dækker en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar. Dette skal kunne fremvises på forlangende. det kan fx være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri eller lignende.

- Der er på baggrund af gødningsregnskabet type 2 (formel for 2005/2006) fastsat en korrektionsfaktor for kvælstof, som skal anvendes i forbindelse med dokumentation for overholdelse af godkendelsens krav. Korrektionen for søer må højst være **0,91** beregnet efter følgende formel:

$$\left(\left(\text{pr. årsso} \times \text{g råprotein pr. FE/6250} \right) - 1,5 - \left(\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst} \right) \right) / 27,2$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om g råprotein pr. FE på 132 g, FE pr. årsso på 1442, antal fravænnede grise pr. årsso på 24,6 stk. og en fravænningsvægt på 7,2 kg.

Der skal foreligge konsulentpåtegnet udregning af korrektionen samt dokumentation for grundlaget for korrektionen, som mindst dækker en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar. Dette skal kunne fremvises på forlangende. det kan fx være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri eller lignende.

Anlæg

- Dokumentation for service, driftstop m.v. for ventilationssystemet skal fremvises på forlangende og opbevares i mindst 3 år.
- Der skal senest 1 år efter nedrivningen af den eksisterende stald etableres beplantning for afskærmning af gyllebeholderne. Beplantningsplanen skal indsendes til Horsens Kommune til godkendelse.
- Der er lavet udkast til beredskabsplan, jf. bilag 4. En endelig beredskabsplan skal indsendes til Horsens Kommune senest et halvt år efter at godkendelsen er givet. Planen skal holdes opdateret. Planen skal bl.a. indeholde oplysninger om overfladeafløb, risikooplag og telefonnumre på kontaktpersoner ved forskellige typer af uheld. Beredskabsplanen skal forefindes i stalden og ajourføres, så oplysningerne i den altid er opdaterede. Medarbejdere skal være informerede om og have kendskab til dens indhold. Hvis medarbejdere ikke forstår dansk, skal planen være lavet på et sprog medarbejderne forstår.
- Hvis der sker uheld med et væsentligt udslip af miljøfarlige stoffer, skal Horsens Kommune kontaktes telefonisk (såfremt der er i kommunens åbningstid). Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- For at efterleve kommunens spildevandsplan omkring "Servicemål, sikkerhedsfaktor og bassiner" skal regn - og overfladevandsafledningen fra de angivne ca. 4951 m² tagflade (beregnet til mindst 74 l/sek.) og evt. øvrige befæstede arealer reduceres via et internt / privat forsinkelsesbassin, således at afledningen til drænledningen bringes ned på maksimalt 5 l/sek.. Dette kan gøres via enten et lukket eller et åbent bassin, der er dimensioneret for højst et overløb hvert 20. år, hvis overløbene sker til drænledningen. Yderligere bør bassinet for at være fremtidssikret etableres med en sikkerhed på + 30 %. Bassinet er således beregnet til at skulle være 100 m³. Den endelige dimensionering vil ske i forbindelse med kommunens byggesagsbehandling. *Eller* der laves faskine, der kan nedsive tagvand fra den nye stald.
- Dokumentation for service, driftsstop m.v. for ventilationssystemet skal fremvises på forlangende og opbevares i mindst 3 år.
- Virksomhedens samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende ækvivalente, korrigerede støjniveau mål i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse:

Dag	Periode	Tidsrum	Værdi
Mandag – fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

- For dag-, aften- og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer, 1 time og ½ time.
- Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, skal virksomheden, igennem en akkrediteret virksomhed, for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1984, måling af ekstern støj fra virksomheder.
- Ved produktionens ophør skal gyllebeholdere og stalde m.v. efterlades rengjorte.

Arealer

- På bedriftens udspretningsarealer, i alt 240,13 ha må der som årligt gennemsnit maksimalt udsprede husdyrgødning i en mængde, der svarer til 1,4 DE/ha, eller i alt 34.375 kg N samt 6.939 kg P. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de udspretningsarealer, der fremgår af denne godkendelse.
- Der skal i bedriftens sædskifte ved udvidelsen enten være et sædskifte med et udvaskningsindeks på højst 93 på 218 ha af udbringningsarealerne for husdyrgødning eller der skal være vinterkorn på 50 % af 218 ha svarende til 109 ha af udbringningsarealerne for husdyrgødning samt vinterraps på 20 % af 218 ha svarende til 44 ha af udbringningsarealerne for husdyrgødning.
- Fra produktionen på Monbjergvej 10 opbevares der ca. 1000 m³ gylle i beholder på Potmosevej 11, herudover er der en bufferkapacitet på Præstemarken 80 på ca. 1.200 m³.
- Der skal etableres 3,5 % med efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrøder svarende til 8,4 ha eller der må udbringes max 1,15 DE pr ha.
- Der stilles vilkår om at de lovpligtige bræmmer overholdes langs de dele af markerne 5-2, 5-3, 6-3, 1-2, 7-0 og 6-8 der grænser til beskyttede vandhuller.
- Der stilles vilkår om, at de lovpligtige bræmmer overholdes ved vandhullet på mark nr. 13-4.
- For at begrænse ammoniakpåvirkningen af den tilgrænsende mose stilles der vilkår om nedfældning på mark 6-8 på sort jord og græs.
- Ved søen, der ligger indenfor grænserne af mark 1-2 skal der afsættes mindst 15 m dyrkningsfri bræmme regnet fra overkanten af brinken i forbindelse med de arealer, der skråner over 6 grader. Ved afløbet af søen skal der overholdes mindst 5 m dyrkningsfri bræmme. Ved tilløbsgrøften skal bræmmen afsættes således, at der mindst er 4 m til

starten af den åbne grøft. Bræmmen skal vokse til en bredde på 10 m mod øst og møde den 15 meter dyrkningsfri bræmme, der er afsat ved den stærkt skrånende østdide. Ved alle overgange skal der laves bløde afslutninger, som det er vist på kortet i øverste venstre hjørne, jf. kortet side 72.

- Der ligger et større moseområde med sø (Potmose) sydvest for mark nr. 1-2. Marken er skrånende mod mosen med en hældningsgrad lige under 6 grader. Der skal afsættes en dyrkningsfri bræmme på 5 m ved denne strækning, jf. kortet side 72.
- Langs grøften mellem beskyttet sø og mose ved den sydlige grænse af mark nr. 4-2 skal de lovpligtige bræmmer overholdes.
- Der løber en grøft fra et beskyttet vandhul og mose syd for mark 1-2 til Potmose. De til enhver tid lovpligtige bræmmer skal overholdes langs grøften og Potmosen. I forbindelse med de skrånende dele af marken skal der overholdes mindst 5 m dyrkningsfri bræmme, jf. kortet side 72.

Egenkontrol

- Virksomheden skal føre egenkontrol svarende til det der er beskrevet i redegørelsen. Der skal som minimum foretages følgende registreringer vedr. driften af produktionen. Dokumentation skal fremvises på forlangende og opbevares i mindst 3 år:
  - Årlig opgørelse af produktionen i form af skatte- og gødningsregnskab
  - Årlig opgørelse af energiforbrug samt 4 gange årlige aflæsninger. Journalen skal kunne fremvises på forlangende og gemmes i 3 år
  - Årlig opgørelse af vandforbrug samt 4 gange årlige aflæsninger. Journalen skal kunne fremvises på forlangende og gemmes i 3 år
  - Dokumentation for anvendelse af fosforoptimeret foder
  - Drift og kontrol af ventilationssystem (årlig service mv.)
  - Drift og kontrol af halmfyr (årlig service eftersyn mv.)
  - Opgørelse af affaldsmængder og bortskaffelsesmetode

Der er med denne godkendelse ikke taget stilling til eventuel godkendelse efter anden lovgivning som f.eks. byggeloven eller arbejdsmiljøloven.

Der skal gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Horsens Kommune eller andre myndigheder. Det er ansøgers ansvar at indhente de relevante dispensationer efter anden lovgivning. Dog har kommunen en vejledningspligt overfor ansøger – særligt hvor kommunen selv er myndighed for pågældende bestemmelse.

Der gøres ligeledes opmærksom på at ejer har pligt til at sikre sig at alle rørsystemer, herunder forbindelser mellem stald og pumpesteder for gylle er udført korrekt, og at arbejdet **skal** være udført af autoriseret kloakmester.

MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD, BIAKTIVITETER

Der er søgt om godkendelse efter § 12 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Ejendommen passerer med denne godkendelse grænsen på 250 DE, hvilket medfører at godkendelsen skal meddeles efter reglerne i § 12 stk. 2.

Under det oplyste CVR nummer drives i dag også ejendommen Potmosevej 11,8752 Østbirk.

Det er vurderet at denne ejendom drives som et separat anlæg, som ikke skal omfattes af denne godkendelse. I denne godkendelse indgår en del af husdyrgødningen fra produktionen fra Potmosevej 11 som importeret gødning og indgår dermed i arealvurderingen.

Nudrift i ansøgningen svarer til det dyrehold, som screeningsafgørelsen fra 2005 er baseret på.

Horsens Kommune vurderer, at udgangspunktet for ansøgningen er korrekt.

OFFENTLIGHED

Alle udspretningsarealer ligger i Horsens Kommune og der er derfor ikke foretaget høring af nabokommuner.

Der blev foretaget en forudgående offentlig annoncering den 24. marts 2010. Vi har modtaget en henvendelse med anmodning om at få tilsendt udkast til afgørelse, når det foreligger.

Miljøklagenævnet anbefaler, at naboer indenfor konsekvensafstand for lugt høres i de 6 uger, som udkast til godkendelse er i offentlig høring. Konsekvensafstanden for lugt er jf. Miljøstyrelsens regneark i ansøgningen på 646 meter.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 30. juli 2010 udsendt til høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 10. september 2010.

Der er kommet bemærkninger fra 2 naboer til Monbjergvej 10.

Der indkom følgende bemærkninger fra Kjeld Jørgensen, Monbjergvej 19:

1. Kjeld Jørgensen finder udvidelsen på Monbjergvej 10 uhensigtsmæssig, da de nærmeste naboer kun ligger ca. 200 m væk.
2. Forslag om tag over gyllebeholdere og ammoniakfiltre på alle udluftninger, da man føler sig generet af algevækst.
3. Det påpeges at gyllekørsel sker med gene for trafikken på Monbjergvej, da der ingen vendeplads er ved gylletankene.

Ad. 1. Ifølge beregninger foretaget i it-ansøgningssystemet er genekriteriet overholdt for såvel enkelt bolig som samlet bebyggelse og byzone. Udvidelsen på Monbjergvej 10 overholder dermed de krav der stilles til lugt i husdyrloven.

Ad. 2. I it-ansøgningssystemet er det beregnet, at ansøgningen lever op til husdyrlovens krav om 20 % reduktion på ammoniakfordampningen for ansøgninger indsendt i 2008.

Ad. 3. Horsens Kommune har kigget på pladsforholdene ved gylletankene og har vurderet at gyllekørsel kan ske på forsvarlig vis.

Fra Hans Ejvind Møller Nielsen kom følgende bemærkninger:

1. Det påpeges at der i perioden maj til september ikke kan luftes ud uden at der straks er sort af fluer.
2. Der sættes spørgsmål ved om bl.a. skjolder på mure og mos på taget kan have med ammoniakfordampning.
3. Der henvises til at der ved flere lejligheder har været spredt døde smågrise ud på Monbjergvej og i grøften.

Ad. 1. Det fremgår af den miljøtekniske redegørelse, at der på Monbjergvej 10 udsættes rovfluer til bekæmpelse af fluegener. Horsens Kommune har ikke vurderet, at der bør stilles vilkår om yderligere tiltag. Hvis der igen opstår fluegener skal der straks i forbindelse hermed rettes henvendelse til Horsens Kommune. Kun på den måde kan årsagen til problemet lokaliseres og forhåbentlig afhjælpes.

Ad. 2. Der henvises til svaret ovenfor.

Ad. 3. Ansøger har oplyst, at der har været ræve ved ejendommen, som på et tidspunkt har kunnet komme til døde grise. Dette skulle imidlertid være afhjulpet.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til justering af projektet.

BYGGEDATOER SAMT FRIST FOR UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN

Byggeriet starter så snart de nødvendige tilladelser er meddelt og vejrliget tillader det. Udvidelsen sker umiddelbart herefter.

Når den nye stald står færdig, vil den eksisterende drægtighedsstald, der skal nedrives, blive tømt for dyr. Nedrivning sker indenfor 1-2 år efter staldanlægget er tømt.

Ca. 1 år efter at godkendelsen er givet, vil den eksisterende drægtighedsstald blive renoveret til smågrisestald, stald 4, bilag 1.

Produktionen kan være på fulldrift inden for 2 år efter godkendelsen er givet.

Tidsplan:

- 0-6 mdr.: Endelig projektering og indhentning af tilbud/licitation
- 6-12 mdr.: Byggeri af ny stald til søer og tillæg af søer.
- 12-24 mdr.: Nedrivning af eksisterende stalde og yderligere tillæg af søer. Fuld produktion.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at de angivne tidspunkter er realistiske.

For at undgå at gyllebeholderne kommer til at ligge meget synligt i landskabet, når den eksisterende drægtighedsstald nedrives vurderer kommunen, at det er nødvendigt, at der etableres en beplantning, der skærmer gyllebeholderne af fra vejen.

Der stilles vilkår om at der senest 1 år efter nedrivningen af den eksisterende stald skal ske beplantning for afskærmning af gyllebeholderne samt at beplantningsplanen skal indsendes til Horsens Kommune til godkendelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Stald nr. 1 (jf. bilag 1 i denne godkendelse) på adressen Monbjergvej 10, 8752 Østbirk skal senest 4 år fra denne godkendelse er givet endelig nedrives.
- Senest 1 år efter nedrivningen af den eksisterende stald skal der etableres en beplantning for afskærmning af gyllebeholderne. Beplantningsplanen skal indsendes til Horsens Kommune til godkendelse.

RETSBESKYTTELSE OG REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Godkendelsen er gældende fra offentliggørelsen. Datoen fremgår af dataarket tidligere i godkendelsen. Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb fremgår ligeledes af dataarket. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, kornsilo og halmlænge blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommens bygninger blive vedligeholdt eller evt. vil driftsbygningerne blive fjernet, således at ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholdere, blive fjernet, når den ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, medmindre andet aftales med kommunen.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket. Desuden vil en evt. forurening kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderligere.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Horsens Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element og derved skæmme landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Ved produktionens ophør skal gyllebeholdere og stalde m.v. efterlades rengjorte.

BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV. I RELATION TIL ANLÆGGETS PLACERING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Afstandene fra staldanlægget til nærmeste omgivelser er angivet i nedenstående tabel.

Afstand i meter fra staldanlæg til:	Meter	Husdyrlovens krav:
	Meter	Meter
Beboelse på samme ejendom (målt fra den nye stald)	Ca 80 m	15 meter
Nabobeboelse (målt fra den nye stald)	Ca. 300 m	50 meter
Samlet bebyggelse (målt fra den nye stald)	Ca. 1.300 m	-
Byzone (målt fra den nye stald)	Ca. 1.100 m	-
Nærmeste nabo med landbrugspligt (målt fra den nye stald)	Ca. 500 m	
Naboskel (målt fra den nye stald til skellet nord for mark 2-0)	Ca. 230 m	30 meter
Ikke almene vandforsyningsanlæg (målt fra den nye stald til vandboringen i gårdspladsen)	Ca. 80 m	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	> 50 m	50 meter
Vandløb (herunder dræn og søer)	> 15 m	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej (målt fra den nye stald)	Ca. 110 m	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m	25 meter

Se kort på de følgende sider.

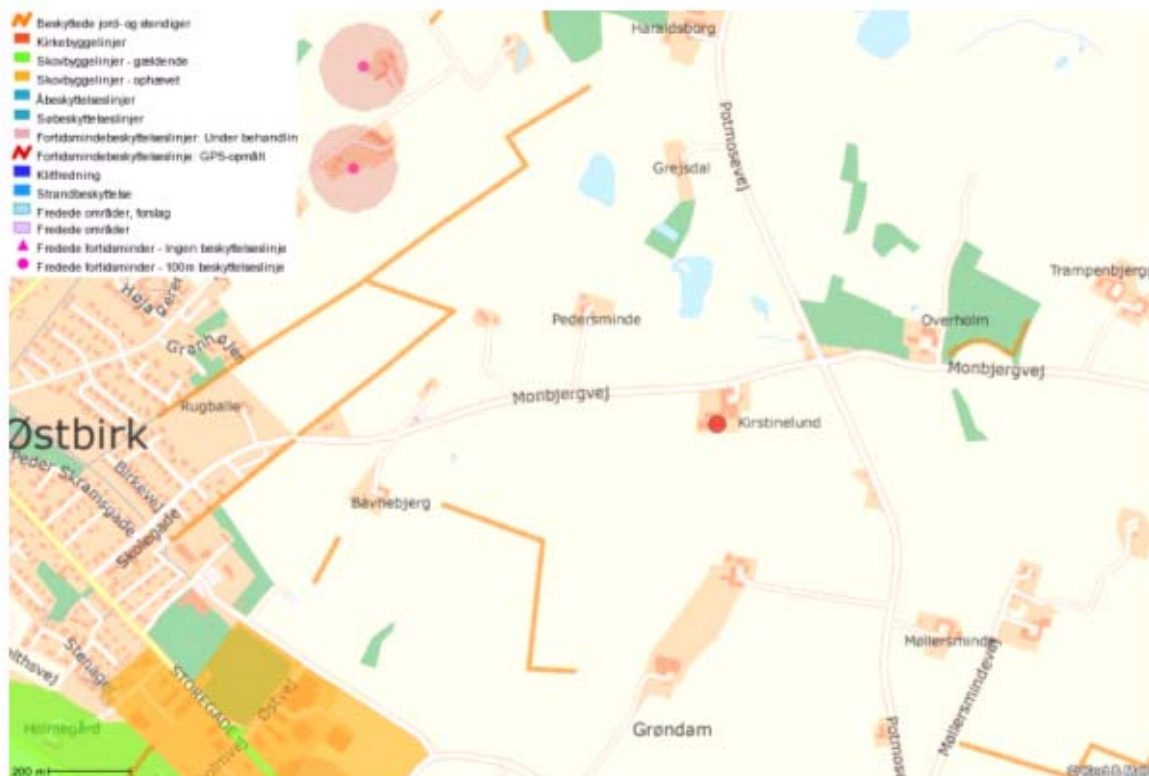
Privat vandboring, hvorfra der leveres vand til 5 husstande. Bygningen nærmest vandboringen nedrives i forbindelse med udvidelsen på ejendommen.

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca. 300 meter til nærmeste beboelse, der ligger nordøst for den nye stald. Nærmeste samlede bebyggelse er Sattrup ca. 1.300 meter syd for ejendommen og nærmeste byzone er Østbirk ca. 1.100 m fra ejendommen. Afstandene er målt fra den nye stald, som opføres i tilknytning til eksisterende stalde, jf. skravet felt på kortet her over.

Ejendommen ligger udenfor diverse byggeliner og udenfor fredninger.

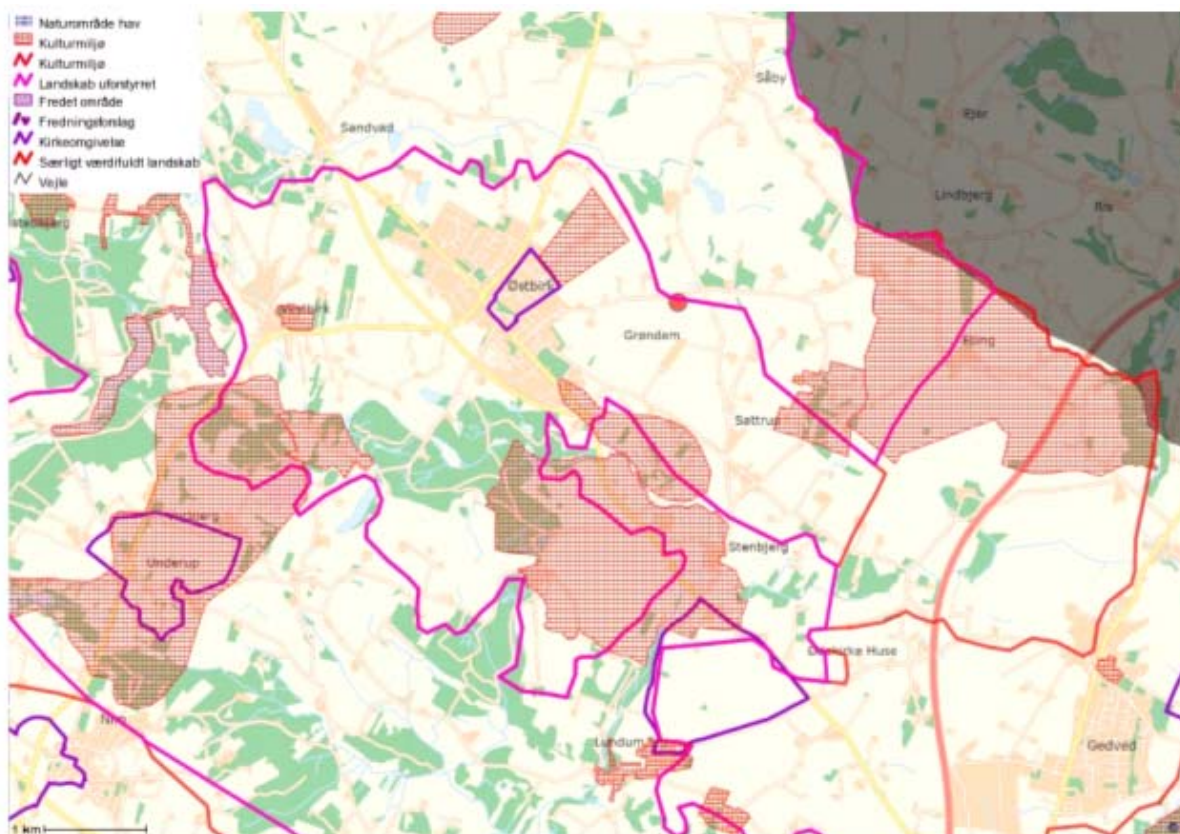
Bygningsmæssigt er der tale om et byggeri af en ny drægtighedsstald på 1.358 m², der har en højde på 6,66 m. Byggeriet af stalden er nødvendigt for opfyldelse af velfærdskravet om løsgående søer fra 2013.

Byggeriet vil blive opført i samme materialer som det eksisterende staldsystem og i direkte sammenhæng med det eksisterende anlæg, hvilket betyder at ejendommen fortsat er sammenhængende og ikke tager sig væsentligt anderledes ud efter udvidelsen.

Ejendommens bygninger ligger i et relativt fladt og åbent terræn (0-6 graders terrænhældning) domineret af landbrugsdrift, mindre ejendomme og spredt beplantninger/naturområder.

Den nye stald opføres i tilknytning til eksisterende staldanlæg. Staldanlægget ligger på kanten til et område udpeget som særlig værdifuldt landskab og uforstyrrede landskaber. Ejendommen ligger udenfor kulturmiljø, kirkebyggelinjer og fredede områder.

Der er ikke planlagt yderligere beplantninger i forbindelse med byggeriet af den nye drægtighedsstald.

Konsulenten vurderer, at udvidelse af ejendommen med den nye drægtighedsstald ikke vil have væsentlig indflydelse på landskabet omkring ejendommen.

*Bygn	Eksisterende	Ansøgt drift	Grundplan (ca m ² /m ³)	Bygnings- højde til kip (m)	Taghæld- ning (grader)	Materiale og farve valg
1	Drægtigheds- stald og slag- tesvin	Nedrides	-	-	-	-
2	Løbeafdeling	Løbeafdeling	482	Ca. 5	20	Røde teglsten og grå eternit.
3	Farestald	Farestald	104	Ca. 6	20	Røde teglsten og grå eternit.
17	Drægtigheds- stald	2-klimastald	166	Ca. 4	23	Røde teglsten og grå eternit.
5	Farestald	Farestald	533	Ca. 6,5	23	Røde teglsten og grå eternit.
6	2-klimastald	2-klimastald	227	Ca. 6,5	23	Røde teglsten og grå eternit.
7	2-klimastald	2-klimastald	280	Ca. 5	20	Røde teglsten og grå eternit.
8	Slagtesvine-	Slagtesvine-	1.017	Ca. 7	20	Røde teglsten og grå

	stald	stald				eternit.
9	-	NY drægtighedsstald og polte/slagtesvin	1.358	Ca. 6,6	20	Røde teglsten og grå eternit.
10	Gyllebeholder	Gyllebeholder	650	Ca. 2,5	-	Grå betonelementer
11	Gyllebeholder	Gyllebeholder	1.300	Ca. 2,5	-	Grå betonelementer
12	Gyllebeholder	Gyllebeholder	1.800	Ca. 2,5	-	Grå betonelementer
4	Foderlade	Foderlade		Ca. 7,5	23	Røde teglsten og grå eternit.
13	Maskinhus	Maskinhus	586	Ca. 7	20	Røde stålplader og grå eternit
15	Værksted og garage	Værksted og garage	166	Ca. 7	40	Røde teglsten og grå eternit

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel m.v. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

Ejendommens bygninger er desuden ikke omfattet af bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.m. efter anden lovgivning.

Det fremgår af tilsynsrapport fra 10. oktober 2008, at vandboring på gårdspladsen er vurderet til at være placeret miljømæssigt forsvarligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår til drift og egenkontrol.

HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Dyrehold og staldtype for ansøgt drift

I bilag 1 er vist situationsplan, der viser den samlede virksomhed.

DYREHOLD OG STALDTYPE FOR ANSØGT DRIFT	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser	Antal årsdyr / produceret	Stipladser*	DE
Løbeafdeling. Delvis spaltegulv.	2	-	105	80	17,06
Farestald. Kassestier med delvis spaltegulv.	3	-	76	18	5,33
Smågrise. Toklimastald med delvis spaltegulv.	4	7,2-30	2.471	380	11,40
Farestald. Kassestier med delvis spaltegulv.	5	-	304	72	21,31
Smågrise. Toklimastald med delvis spaltegulv.	6	7,2-30	2.594	399	11,97
Smågrise. Toklimastald med delvis spaltegulv.	7	7,2-30	5.195	799	23,98
Slagtesvin. Fuldspaltegulv**.	8	30-108	3.787	997	108,62
Drægtighedsstald. Løsdrift, delvis spaltegulv m. 25-49 % fast gulv.	9	-	275	210	44,67
Slagtesvin/polte. Delvis spaltegulv m. 25- 49 % fast gulv.	9	30-108	213	56	6,11
Dyreenheder i alt					250,45

*inkl sygestier og bufferstier/flyttestier

**Fuldspaltegulvene bliver i henhold til gældende lovgivning udskriftet inden 1. januar 2015 til drænet gulv. Dette kræver ikke en ny miljøgodkendelse ifølge FAQ 13. Det giver en reduktion i ammoniakfordampningen fra anlægget at fuldspalterne ændres til drænet gulv, hvor 1/3 af spaltearealet er drænet med lille spalteåbning. Dette er ikke indregnet i nærværende ansøgning.

Produktionen køres i holddrift. Produktionen er planlagt til 27 grise pr. årssø. Stiger effektiviteten herudover vil der fra ejendommen blive solgt grise ved 7,2 kg..

Der forventes en mindre variation af producerede smågrise over året, da antallet af løbninger kan variere. Dog forventes det ikke at det samlede antal smågrise på 10.260 varierer væsentligt og at max DE overskrides.

Drægtige søer går dels i enkeltbokse på delvis spaltegulv (25-49 %) og dels i den nye løsdriftstald med delvis spalter (25-49 %). Diegivende søer står i kassestier på delvis spaltegulv (25-49 %). Smågrisene går i 2-klime stier med delvis spaltegulv (25-49 %). Slagtesvine/poltene går i den nye stald på delvis spaltegulv (25-49 %) og i en ældre stald fra 1999 går slagtesvinene på fuldspalter. I denne stald sker der en udvidelse fra 85,57 DE til 108,62 DE, hvilket skyldes en højere vægt ved slagt og en højere belægning i stalden.

Der er ikke planlagt ændringer i denne slagtesvinestald i forbindelse med miljøgodkendelsen af ejendommen, men senest 1. juli 2015 vil de eksisterende spalter med stor åbning blive udskiftet til spalter med lille åbning ("miljøspalter") i 33 % af stiens areal. Denne udskiftning af spalter er omfattet af "bagatellisten" FAQ 13 og medfører ikke ny miljøgodkendelse.

Spaltegulvet er i gødearealet, så stierne holdes så rene som muligt.

Stalden rengøres efter behov hvorved risikoen for sygdomme nedsættes. Samtidig nedsættes lugtemissionerne fra staldene og støvet mindskes i stalden for både dyr og mennesker.

Håndteringen af gylle er med træk og slip. Der er hyppig udslusning af gylle fra staldene. Der udsluses gylle i ca. 2 timer pr uge.

Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid.

Gyllekanalerne er firkantede og ca. 40 cm dybe

Staldene er indrettet således at der ikke forekommer luftbevægelser på gylleoverfladen. Derudover anvendes der overbrusning af gødearealet, så det renholdes og så ammoniak- og lugtemissionen reduceres. Overbrusning benyttes efter gældende regler.

Vandnipler er placering i krybberne, så vandspild kan konstateres.

BAT: Angående BAT er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der reference-dokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. I BREF står der følgende staldsystem er BAT:

- Et fuldspaltegulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle.
- Et delvis spaltegulv med reducerede gødningskanaler med hældende væg og et vakuumsystem.
- Et delvis spaltegulv med centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevæg og en hældende gødningsbeholder.

Dansk Svineproduktion påpeger at de to sidste systemer ikke er etableret herhjemme.

Derudover findes der følgende BAT-blade for svin:

- ❖ Køling af gylle

- ❖ Forsuring af svinegylle
- ❖ Luftrensning med syre
- ❖ *Biologisk luftrensning
- ❖ *Delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv (slagtesvin)

NB. *BAT-bladene er ikke opdaterede.

Delvis spaltegulv, som de nye og de gamle stalde, på nær slagtesvinestalden, etableres med har en lavere ammoniakfordampning end fuldspaltegulv og på baggrund af afgørelse fra MKN vurderes det at delvis spaltegulv ved søer, smågrise og slagtesvin er BAT.

Fravalg af BAT

Køling af kanalbundene er ikke umiddelbart muligt at etablere i det eksisterende staldsystem, da det ville kræve at alle kanalbunde bankes op og støbes på ny, hvilket er uproportionalt. Samtidig opvarmes staldene af halmfyr.

Der vælges ikke at etablere gyllekøling i den nye stald til søer, da det vurderes at et sådant anlæg bliver uproportionalt i forhold til den mulige varmeudvinding fra de 210 stipladser med søer og 56 stipladser med slagtesvin/polte. Desuden er der et velfungerende halmfyr på ejendommen, der har erstattet forbruget af fyringsolie.

Gylleforsuring vurderes ikke umiddelbart muligt at etablere i de eksisterende stalde, da det er sammenbyggede stalde, hvorved omforandringer af gyllerør er yderst vanskelig.

Gylleforsuring etableres ikke i den nye stald, da forsuring i en stald på 1.358 m² med et gylleoverfladeareal på ca. 50 % af staldens areal vurderes at være uproportionalt i forhold til prisen for anlægget og de løbende omkostninger.

Luftvasker med syre er ikke mulig at etablere i det eksisterende staldanlæg, da det vil kræve en omforandring af ventilationsanlægget, hvilket er uproportionalt.

Luftvasker med syre etableres ikke i den nye stald, da luftvasker med syre vurderes at være uproportionalt i forhold til prisen for anlægget og de løbende omkostninger i en stald til 275 søer og 213 polte/slagtesvin.

Biologisk luftrensning er ikke mulig at etablere i det eksisterende staldanlæg, da det vil kræve en omforandring af ventilationsanlægget, hvilket er uproportionalt.

Biologisk luftrensning etableres ikke i den nye stald, da det vurderes at være uproportionalt i forhold til prisen for anlægget og de løbende omkostninger i en stald til 275 søer og 213 polte/slagtesvin.

Delvist spaltegulv 50-75 % fast gulv (slagtesvin) er ikke mulig at etablere i den eksisterende slagtesvinestald, da det vil kræve at stalden renoveres totalt, hvilket ikke er proportional. Beregning for proportionalitet fremgår af bilag 9.

Der etableres ikke delvis spaltegulv 50-75 % i den nye stald, da ansøger vurderer at det vil give problemer med svineri i stierne, hvilket medfører dårligere hygiejne og dermed en lavere sundhed i produktionen. Samtidig er der risiko for højere ammoniak- og lugtemissioner, hvis der sviner i stierne.

Desuden har MKN i starten af oktober 2009 afgjort at delvis fast gulv (25-49 %) er BAT ved slagtesvin.

Når det eksisterende staldanlæg, som er fra 1999 indenfor 20-25 år skal renoveres, vil der blive etableret et staldsystem der opfylder kravene til BAT. Dog vil BAT blive vurderet igen ved re-vurderingen i 2018.

Det vurderes desuden generelt, at der ikke umiddelbart er problemer med ammoniakdepositionen i området, da de generelle krav til reduktion af ammoniakfordampningen overholdes og da den generelle fordampning fra det samlede landbugserhverv er faldende.

Udover BREF og BAT-bladene er der www.husdyrgodkendelse.dk beregninger. Med de angivne tilpasninger, kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt. Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I vurderingen af BAT i staldsystemer, sammenlignes teknikker med det referencesystem, der bruges til opstaldning af goldsøer, drægtige søer og smågrise. Dette er jf. BREFF gødningskanaler under et fuldspaltet gulv med betonspalter. Gyllen skal fjernes med hyppige eller sjældne intervaller. Der bør være kunstig ventilation som fjerner gasformige komponenter, der emitteres af den oplagrede gyllegødning. Systemet har været meget almindeligt i brug overalt i Europa.

Med hensyn til staldsystemer til goldsøer/drægtige søer, er det BAT at have:

Fuld- eller delspaltegulv med et vakuumsystem nedenunder til hyppig fjernelse af gylle, eller delspaltegulv og en reduceret gødningskanal.

For diegivende søer er det BAT med en boks med fuldspaltede jern- eller plastikgulve og som har en kombination af vand og gødningskanal, eller et udskylningssystem med gødningsrender, eller en gødningsopsamler nedenunder.

For slagtesvin og polte er det BAT at have gulve med delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv med et vakuumsystem nedenunder til hyppig fjernelse af gylle, eller delspaltegulv og en reduceret gødningskanal.

Det vurderes at staldanlægget med hhv. fuldspalter og 1/3 spalter i dag lever op til BAT jf. BREFF notatet.

I forhold til dansk lovgivning vurderes BAT dog også ud fra byggeblade udarbejdet af Miljøstyrelsen. Som udgangspunkt for kommunens vurdering anses det derfor at det bedste staldsystem i en svineproduktion er følgende:

- Farestalden; kassestier med delvis spaltegulv.
- Drægtighedsstalden; løsgående søer på spaltegulv (evt. gyllekøling).
- Smågrise; 2-klima stalde med delvis spaltegulv (50/50) (evt. med gyllekøling)

Delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv er beskrevet i BAT-byggeblad Gr.nr. 106.04-52. Det er i MKN afgørelse nr. 130-00552 afgjort, at BAT-byggeblad Gr.nr. 106.04-52 anviser bedste tilgængelige gulvtype, hvorfor det fastslås, at spaltegulv med 25-49 % fast gulv er BAT.

Et uændret staldsystem vil efter Horsens Kommunes vurdering, som udgangspunkt automatisk være BAT, da det ikke vurderes at være proportionalitet at ændre staldsystem i en eksisterende stald, som ikke er udtjent/afskrevet. Derimod vil renovering af et staldsystem, medføre at staldsystemet sidestilles med nybyggeri, hvad angår vurdering af BAT.

Der er etableret fuldspalter i en eksisterende stald til slagtesvin. Stalden ændres ikke i forbindelse med udvidelsen, og ansøgers konsulent har oplyst en forventet restlevetid på ca. 20-25 år. Horsens Kommune vurderede som udgangspunkt at fuldspalterne burde skiftes til delvis spaltegulv (25-49 % fast gulv) i 2015, hvor gulvene alligevel skulle skiftes i forbindelse med dyrevelfærdskrav. Ansøgers konsulent har efterfølgende gjort opmærksom på, at velfærdskravet

kan opfyldes ved simpel udskiftning af spalter med bred åbning til spalter med smal åbning (miljøspalter) i 33 % af stiens areal eller ved at lægge en plade over 33 % af stiens areal eller noget helt tredje. Dette kan ifølge den nye vejledning til husdyrloven ikke sidestilles med reno-
vering af stalden, og dermed en godkendelsespligtig ændring.

Ansøgers konsulent har lavet en beregning, der viser, at udgiften for at skifte fra fuldspaltegulv til delvis spaltegulv vil koste ca. 166 kr. pr. reduceret kg N (uden at foderkorrektionerne er reg-
net med).

Med baggrund i at der er tale om en eksisterende stald som ikke ændres, restlevetiden, den økonomiske redegørelse og ansøgers oplysninger om at velfærdskravene ikke alene betragtes om en godkendelsespligtig reno-
vering samt at udgiften ligger væsentligt over den udgift som det jf. Miljøstyrelsen vurderer kommunen med rimelighed kan pålægges erhvervet, har Horsens Kommune har vurderet at det ikke er proportionalt og dermed ikke BAT at stille krav om at de eksisterende stalde med fuldspalter til slagtesvin skal udskiftes. Der er derfor ikke stillet vilkår til ændring af fuldspaltegulvene. Der er dog gjort opmærksom på at kommunen i forbindelse med den kommende revurdering om 8 år vil se på om stalddene fortsat lever op til BAT, og at der på dette tidspunkt vil kunne blive stillet yderligere krav. Sådanne krav vil i så fald blive meddelt som et påbud.

Horsens Kommune har dermed vurderet, at alle stalde lever op til BAT.

VILKÅR

- Der er tilladt en årlig produktion bestående af 380 søer, 10.260 smågrise (7,2 – 30 kg) og 4000 slagtesvin (30 – 108 kg) svarende til 250,45 DE. Naturlige produktionsudsving er tilladt, men må som et gennemsnit over 3 på hinanden følgende år ikke overstige de tilladte 250,45 DE.

Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der, hvis Horsens Kommune kræver det, indsendes kopi af gødningsregnskaber og evt. af relevante dele af afsluttede årsskatteregnskaber. Kopier skal indsendes til kommunes senest 14 dage efter at kravet er meddelt virksomheden.

VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Staldanlægget ventileres med mekanisk undertryksventilation. Ventilationsanlægget er temperaturstyret og frekvensreguleret, så der er optimale forhold for svinene i stalden. Der er alarm og nødopluk på ventilationsanlægget i tilfælde af strømsvigt.

Ventilationsafkastene bliver vasket og eftersat ca. hver anden måned i smågrisestalden, hver 5-6 uge i farestaldene og 1-2 gange årligt i løbekontrol- og drægtighedsstalddene og i slagtesvi-
nestalden.

Ventilationen er fuldautomatisk temperaturstyret, hvilket sikrer at ventilationen kører optimalt med hensyn til ønsket temperatur i stalddene og minimum elforbrug.

Ventilationen serviceres løbende.

BAT: Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører inten-
siv svineproduktion, anvendes der BAT, da der er eftersyn og rengøring af ventilatorer, tempe-
raturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er be-
hov for ret stor ventilation.

Oversigt over ventilationsanlæg

Stald nr:	Type	Max kapacitet m ³ /time pr stiplads	Antal afkast	Placering af afkast	Afkast-højde i m	Lufthastighed i afkast i m/sek
2 Løbeafd	Undertryk	15-100	1	Øverste halvdel af tagflade	Ca. 5 m	5-10
3 Farestald	Undertryk	30-250	2	På tagflade	Ca. 5,5 m	5-10
17 Smågrise	Undertryk	3-40	1	På tagflade	Ca. 4 m	5-10
5 Farestald	Undertryk	30-250	3	Øverste halvdel af tagflade	Ca. 6,5 m	5-10
6 Smågrise'	Undertryk	3-40	2	Øverste halvdel af tagflade	Ca. 6,5 m	5-10
7 Smågrise	Undertryk	3-40	4	Midt på tagflade	Ca. 5 m	5-10
8 Slagtesvin	Undertryk	20-100	10	Øverste halvdel af tagflade og midt på tagflade	Ca. 7 m	5-10
9* Primært søer	Undertryk	15-100	3	Midt på tagflade	Ca. 6,5 m	5-10

*Den endelige projektering af den nye stald er ikke tilendebragt. Den endelige placering af afkastene vil blive afgjort af leverandør af ventilationsanlæg. Med staldens placering, forventes placeringen af afkast ikke at være af afgørende betydning for lugtforureningen fra stalden.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at det valgte ventilationssystem lever op til BAT krav med hensyn til energiforbrug og drift af anlægget ved de beskrevne tiltag som temperaturstyring, nødopluk, rengøring og kontrol.

Det vurderes desuden, at ventilationssystemet ikke vil påføre omboende gener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Dokumentation for service, driftstop m.v. for ventilationssystemet skal fremvises på forlangende og opbevares i mindst 3 år.

FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Foderet opbevares i udendørs fodersiloer samt i foderladen. Der foders med hjemmeblandet tørfoder. Foderet er ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyrs aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttede næringsstoffer i gyllen.

Der anvendes fasefodring på ejendommen. Smågrisene får to forskellige foderblandinger og søerne få en foderblanding der er optimeret til diegivende søer og der er optimeret til drægtige søer.

Der er på nuværende tidspunkt ikke fasefodring ved slagtesvinene, da foderanlægget til stalden ikke er egnet hertil. I løbet af ca. 5 år forventes det at foderanlægget skal renoveres, hvorved der laves to strenge, så der kan benyttes fasefodring ved slagtesvinene på sigt.

Søernes og slagtesvinenes indhold af råprotein er reduceret. Der er tilsat fytase til smågrise, slagtesvin og søer.

Råproteinet i foderet til slagtesvinene er reduceret til 153 g råprotein pr FE og ved søerne til 132 g pr FE.

Der er tilsat fytase til foderet, hvorved P indholdet i foderet til slagtesvinene er nedsat til 4,1 g pr FE og ved søerne til 4,5 g pr FE. Implicit er der også tilsat fytase til smågrisene, men der er ikke valgt at lave foderkorrektioner.

På ejendommen udarbejdes der E-kontrol, hvor fodereffektiviteten opgøres og optimeres.

Korrektionsfaktor

Beregningerne for fosfor bygger på normtal for 2008/2009 og for råprotein anvendes normtal for 2005/2006.

Søer

Søer – beregning for råprotein:

$$\left(\left(\text{pr. årssø} \times \text{g råprotein pr. FE}/6250 \right) - 1,5 - \left(\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst} \right) \right) / 27,2$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om g råprotein pr. FE på 132 g, FE pr. årssø på 1442, antal fravænnede grise pr. årssø på 24,6 stk. og en fravænningsvægt på 7,2 kg.

Søer – beregning for fosfor:

$$\left(\left(\text{FE pr. årssø} \times \text{g P pr. FE} \right) / 1000 - 0,58 - \left(\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst} \right) \right) / 5,73$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om en fodertildeling på 1490 pr. årssø (svarende til 2008/2009 normen), 4,5 g P pr. kg FE, et antal fravænnede grise pr. årssø på 26 og en fravænningsvægt på 7,2 kg.

Slagtesvin:

Slagtesvin – beregning for råprotein:

$$\frac{(((\text{FEsv pr. svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{slagtevægt} \times 1,31 - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/3,19/((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))))}{3190}$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om g råprotein pr. FE på 153, FE pr. kg tilvækst på 2,87 og en indgangsvægt 30 kg og en afgangsvægt på 108 kg.

Slagtesvin – beregning for fosfor:

$$\frac{(((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g P pr. FEsv}/1000) - ((\text{slagtevægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))/0,542/((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (5,003 + 0,0153 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))))}{542}$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om FE pr.kg tilvækst på 2,87,g fosfor pr. FE på 4,1 og en indgangsvægt på 30 og en afgangsvægt på 108 (afgangsvægt beregnes i effektivitetskontrollen som slagtevægt x 1,31).

BAT: Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, anvendes der BAT da der udarbejdes foderplaner og P-kontrol og at der tilsettes fytase til foderet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der med de nuværende og fremtidige tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne og at håndteringen er indrettet så eventuelt spild kan opsamles.

Der er korrigeret for både fosfor og råprotein i foderet. Horsens Kommune vurderer at fodring på ejendommen lever op til BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Der er på baggrund af gødningsregnskabet type 1 og type 2 (formel for 2008/2009) fastsat en korrektionsfaktor for fosfor, som skal anvendes i forbindelse med dokumentation for overholdelse af godkendelsens krav. Korrektionen for slagtesvin må højst være **0,88** beregnet efter følgende formel:

$$\frac{(((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g P pr. FEsv}/1000) - ((\text{slagtevægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))/0,542/((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (5,003 + 0,0153 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))))}{542}$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om FE pr.kg tilvækst på 2,87,g fosfor pr. FE på 4,1 og en indgangsvægt på 30 og en afgangsvægt på 108 (afgangsvægt beregnes i effektivitetskontrollen som slagtevægt x 1,31).

- Der er på baggrund af gødningsregnskabet type 2 regnskab for fosfor for søer (formel for 2008/2009) fastsat en korrektionsfaktor for fosfor, som skal anvendes i forbindelse med dokumentation for overholdelse af godkendelsens krav. Korrektionen for søer må højst være **0,87** beregnet efter følgende formel:

$$\frac{(((FE \text{ pr. årssso} \times g \text{ P pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))/5,73$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om en fodertildeling på 1490 pr. årssso (svarende til 2008/2009 normen), 4,5 g P pr. kg FE, et antal fravænnede grise pr. årssso på 26 og en fravænningsvægt på 7,2 kg.

- Der er på baggrund af gødningsregnskabet type 1 og type 2 (formel for 2005/2006) fastsat en korrektionsfaktor for kvælstof, som skal anvendes i forbindelse med dokumentation for overholdelse af godkendelsens krav. Korrektionen for slagtesvin må højst være **0,93** beregnet efter følgende formel:

$$\frac{(((FE_{sv} \text{ pr. svin} \times g \text{ råprotein pr. FE}_{sv}/6250) - ((\text{slagtevægt} \times 1,31 - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/3,19/((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))))/3190$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om g råprotein pr. FE på 153, FE pr. kg tilvækst på 2,87 og en indgangsvægt 30 kg og en afgangsvægt på 108 kg.

- Der er på baggrund af gødningsregnskabet type 2 (formel for 2005/2006) fastsat en korrektionsfaktor for kvælstof, som skal anvendes i forbindelse med dokumentation for overholdelse af godkendelsens krav. Korrektionen for søer må højst være **0,91** beregnet efter følgende formel:

$$\frac{(((\text{pr. årssso} \times g \text{ råprotein pr. FE}/6250) - 1,5 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/27,2$$

Korrektionsfaktoren er beregnet på basis af oplysningerne i ansøgningen om g råprotein pr. FE på 132 g, FE pr. årssso på 1442, antal fravænnede grise pr. årssso på 24,6 stk. og en fravænningsvægt på 7,2 kg.

- Indhold af fosfor i slagtesvinenes foder må maksimalt være 4,1 g P pr. FE.
- Indhold af fosfor i søernes foder må maksimalt være 4,5 g P pr. FE.
- Der skal tilsættes fytase til foderet. Fytase kan evt. erstattes af et andet middel med tilsvarende effekt på fosforudnyttelsen. Anvendelsen skal på forlangende kunne dokumenteres gennem fx indlægssedler eller analyser.
- Der skal foreligge konsulentpåtegnet udregning af korrektionen samt dokumentation for grundlaget for korrektionen, som mindst dækker en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar. Dette skal kunne fremvises på forlangende. det kan fx være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri eller lignende.

ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Anvendte ressourcer på ejendommen:

Nedenstående tal er anslået niveau for ansøgt drift. Nudrift er de faktiske tal.

Energi	Nu-drift	Ansøgt drift anslået
Årligt elforbrug i alt*), kWh	160.000	200.000
Vand		
Samlet årlig forbrug af vand m ³ - inkl husholdning	6.500	8.000
Diesel		
Årligt forbrug af diesel*), liter	20.000	20.000
Egenproduktion af energi, anlået		
75-100 t halm til opvarmning af stuehus og stalde, kWh	300.000-400.000	300.000-400.000

Energiforbrug

Elektricitet anvendes til ventilation, foderfremstilling og udfodring, belysning samt gyllepumpning.

Der anvendes nu ca. 160.000 kWh, og efter udvidelsen stiger det til 200.000 kWh.

Energireducerende tiltag:

- Ventilationsanlægget er temperaturstyret.
- Efter hver vask i staldene vil ventilatorerne blive rengjort, så modstanden mindskes så meget som muligt.
- Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i de forskellige staldafsnit.
- Belysningen rengøres jævnligt.
- Der er etableret klimastalde med overdækning i lejearealet, der nedsætter behovet for varme væsentligt.
- Ventilationen vil være styret af temperatur, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og elforbruget.

På ejendommen findes en nødstrømsgenerator til brug ved strømbrud. Den er placeret i værkstedet.

BAT: Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Vandforbrug

Ejendommen forsynes med vand fra egen boring (placering angivet på kort side 15).

Vand anvendes til drikkevand og rengøring. Der anvendes årligt ca. 8000 m³ vand på ejendommen.

Rengøring

Staldene vaskes med koldt vand med højtryksrensere. Der anvendes kun desinficeringsmiddel, hvis der er et behov ved f.eks. udbrud af sygdom.

Vandbesparende tiltag:

- Der anvendes drikkenipler der er placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandspild.
- Inden vask af stalde sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.
- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet så snart det opdages. Vil der være et unaturligt højt vandforbrug, vil det blive opdaget eftersom alle data i produktionen gennemgås jævnligt.
- Der er måler på vandboringen, så vandforbruget kan aflæses.

BAT: Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, anvendes der BAT da der bruges højtryksrensere og drikkenipler.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Horsens Kommunes BAT-niveau for energi- og vandforbrug er fastlagt ud fra BREF-referencedokumentet, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, hvilket er baseret på punkt 6.6 i bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om Anlæg til intensiv fjerkræ- og svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer. På den baggrund vurderer Horsens Kommune, at niveauet for BAT på energiforbruget er opnået ved de allerede eksisterende tiltag. Da dette fortsætter i ansøgt drift, vurderer Horsens Kommune, at niveauet for BAT er opnået for energiforbruget.

På baggrund af ovenstående har Horsens Kommune vurderet, at der ikke skal stilles vilkår om energigennemgang af produktionsanlægget.

Der er stillet vilkår, som sikrer, at der fortsat vil blive foretaget registreringer af energi- og vandforbrug. Dette er suppleret med 4 årlige aflæsninger for at sikre at evt. uhensigtsmæssigheder opdages i tide.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Der skal laves årlig opgørelse af energiforbrug samt 4 gange årlige aflæsninger. Journalen skal kunne fremvises på forlangende og gemmes i 3 år
- Der skal laves årlig opgørelse af vandforbrug samt 4 gange årlige aflæsninger. Journalen skal kunne fremvises på forlangende og gemmes i 3 år

SPILEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Oversigtskort med angivelse af afløbsforhold for ejendommen fremgår af bilag 3.

Rengøringsvand og drikkevandsspild på ca. 1.000 m³ afledes til gyllebeholder og er indregnet i gødningsproduktionen.

Marksprøjte fyldes på vaskeplads med afløb til gyllebeholder. Sprøjten vaskes og rengøres i marken.

Alt tagvand føres til dræn i lukkede ledninger.

Der er i nudriften ca. 5.028 m² tagflade og i ansøgt drift ca. 5.517 m² tagflade. Forskel på 489 m² der giver anslået 340 m³ regnvand pr år.

Maskinhuset har ingen tagrender så ovenstående er nudrift ca 4442 m² og ansøgt 4951 m².

Stuehus og personalet toilet har afløb til septiktank.

Der udledes ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Mængderne af vand, der falder på pladser med opsamling i gyllebeholdere indgår i beregningen af tilstrækkelig opbevaringskapacitet, som er foretaget under afsnittet Flydende husdyrgødning.

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderne er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift.

Idet der sker opsamling af vand fra vaskeplads, og der ikke sker direkte udledning af overfladevand fra befæstede pladser, hvor der kan forekomme spild, vurderer kommunen, at håndteringen fra sådanne pladser sker på forsvarlig vis.

Kommunen gør opmærksom på, at der på pladser med overfladeafløb ikke må ske oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning, olie og kemikalier, så der kan ske forurening af vandløb via dræn.

Horsens Kommune vurderer imidlertid, at der for at opfylde kommunens spildevandsplan skal stilles vilkår om etablering af et forsinkelsesbassin.

Sammenfattende vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand, herunder regnvand, med etablering af forsinkelsesbassin vil ske på forsvarlig vis.

VILKÅR

På grund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol.

- For at efterleve kommunens spildevandsplan omkring "Servicemål, sikkerhedsfaktor og bassiner" skal regn- og overfladevandsafledningen fra de angivne ca. 4951 m² tagflade (beregnet til mindst 74 l/sek.) og evt. øvrige befæstede arealer reduceres via et internt / privat forsinkelsesbassin, således at afledningen til drænledningen bringes ned på maksimalt 5 l/sek.. Dette kan gøres via enten et lukket eller et åbent bassin, der er dimensioneret for højst et overløb hvert 20. år, hvis overløbene sker til drænledningen. Yderligere bør bassinet for at være fremtidssikret etableres med en sikkerhed på + 30 %. Bassinet er således beregnet til at skulle være 100 m³. *Eller* der laves en faskine, der kan nedsive tagvandet fra den nye stald.

AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Døde dyr (EAK-kode: 02 01 02) opbevares i kontainer og under kadaverdække, og afhentes til destruktion af DAKA ca. en gang ugentlig. Afhentningsplads fremgår af bilag. Anslået 5 t døde dyr pr år.

Olie (EAK-kode: 13 02 05 / 13 02 06) opbevares i værksted med fast bund uden afløb. Beholderen med spildolie afleveres på kommunens genbrugsplads. Anslået 300 l spildolie pr år.

Kemikalier opbevares i et frostfrit og aflåst kemikalierum. Såfremt der findes pesticidrester (EAK-kode 05.12 og 02 01 08 / 02 01 09) afskaffes de ligeledes til kommunal genbrugsplads. Dette sker dog sjældent, da indkøb af pesticider passer med forbrug af pesticider. Anslået max 5 l/kg kemikalieaffald pr år.

Al fast affald (EAK-kode: 19.00) opsamles i container og bortskaffes til indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder hver anden uge. Anslået 3 t fra produktionen pr år.

Klinisk risikoaffald (EAK-kode: 18.00 og Z) i form af medicinglas og rester samt kanyler afleveres til kommunens genbrugsplads. Opbevares i separat rum i forrummet. Anslået 100 kg pr år.

Der er et halmfyrr på ejendommen. Asken fra fyret bortskaffes ved at bringe det ud på ejendommens arealer. Indtil udbringning opbevares det i gyllebeholder. Anslået ca. 3-5 % af halmforbruget, hvilket svarer til 3-5 t halmaske pr år.

Jern og metal (EAK-kode: 02 01 10) og glas, plastik m.m. (EAK-kode: 51.00 / 52.00 / 52.06) afhændes til kommunal genbrugsplads. Anslået ½ t pr år.

Affald fra ejendommens husholdning, er tilsluttet kommunal affaldsordning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, hvilket betyder, at affaldsproduktionen skal registreres samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med Horsens Kommunes affaldsregulativ.

Ifølge gældende bekendtgørelse skal døde dyr indtil afhentning opbevares på underlag der kan beluftes nedefra fx en træpalle.

I henhold til Horsens Kommunes affaldsregulativ kan der afleveres op til og med 200 ltr./år olie og kemikalieaffald på kommunens genbrugspladser. Horsens Kommune opfordrer i stedet til at virksomheden tilmelder sig genbrugsordning for olieaffald.

Klinisk risikoaffald så som kanyler skal afleveres til Modtagestation Syddanmark I/S (Motas).

Jern og metal kan med fordel afhændes til skrothandler.

Det bemærkes desuden at genbrugspladsordningen omfatter sorteret affald, der i art og mængde svarer til almindeligt husholdningsaffald, dog ikke dagrenovation og dagrenovationslignende affald samt andet uhygiejnisk affald. Der henvises i øvrigt til Horsens Kommunes hjemmeside www.horsenskommune.dk.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til virksomhedens opbevaring eller bortskaffelse af affald.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er følgende olietanke på ejendommen:

- Nedgravet tank på 1.200 liter (dieselolie). Fremgår af BBR. Anvendes til markdrift. Benyttes som buffertank og er derved ikke i brug hele året.
- Overjordisk tank på grusunderlag umiddelbart udenfor maskinhuset – godkendt ved sidste tilsyn - på 2.500 liter (diesel). Fremgår af BBR. Anvendes til markdrift. Den er placeret så risiko for påkørsel er minimal. Diesel til maskinerne vil i fremtidig drift blive tanket indenfor på fast underlag uden afløb. Der er automatstop på dieselpumpen.

Placering af olietanke fremgår af bilag 1.

Kemikalier opbevares i et frostfrit og aflåst kemikalierum. Dette hindrer utilsigtet adgang til kemikalierne samt frostsprængning af emballage. Der er hverken afløb i rummet eller fald mod åbning.

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beredskabsplan

På ejendommen er der udarbejdet en beredskabsplan der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller kemikalier eller ved andre uheld og kritiske situationer. Beredskabsplanen er vedlagt som bilag 4.

Forurening med gylle

Gylle suges altid op ad gylletanken fra gyllevognen. Den pumpe, der er indbygget i gylletanken anvendes derfor ikke.

Mindre mængder spildt gylle vil opsamles på vaskepladsen og pumpes retur til beholderne.

Ved meget store mængder gylle vil det løbe ud på jorden hvorfra det kan suges op.

Der forefindes rendegraver og minilæsser samt bigballer på ejendommen, der vil kunne anvendes til at inddæmme gylleudslip.

Forurening og uheld med dieselolie og kemikalier

Der vil kunne tabes olie og kemikalier under transport rundt på ejendommen. For at mindske forureningen ved et evt. uheld bærer medarbejderne som hovedregel mobiltelefon på arbejdet, samt der forefindes savsmuld til opsugning af spildt olie og kemikalier.

Kemikalier opbevares i et velindrettet, aflåst og frostfrit rum. Dette hindrer utilsigtet adgang til kemikalierne samt frostsprængning af emballage. Der er hverken afløb i rummet eller fald mod åbningen.

For at undgå forurening af drikkevandet med kemiske bekæmpelsesmidler anvendes der en buffertank til at fylde vand på marksprøjten. Derved vil der ikke kunne ske returløb til vandforsyningen ved et evt. stop af vandværkspumpen. Påfyldning af marksprøjten med vand og kemikalier foretages på et befæstet areal med afløb til gyllebeholderne.

Der er ikke opbevaring/lager af handelsgødning på ejendommen (det er altid på Potmosevej 11)

Døde dyr

Døde grise placeres under kadaverkappe og i container. Derved undgås uhygiejniske forhold, herunder at der kan observeres døde dyr, samt at ræve, hunde og vilde katte kan komme til de døde dyr.

Minimering af uheld

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af pesticider, gylle, olie mv. Medarbejdere, ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på staldkontoret.

Der er ikke stationære gyllepumper på gyllebeholderne, hvilket fjerner risikoen for punktforurening ved tab af gylle eller ved sabotage. Der er desuden fuldautomatisk pumpning af gylle fra stalde og fortank til gyllebeholderne, hvilket minimerer risikoen for overløb af gylle og menneskelige fejl.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m. Desuden er gyllebeholderne omfattet af den 10-årige beholderkontrol.

Dieselolietanken er placeret hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tankene udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer.

Der er alarmanlæg og nødopluk på ventilation, så der ikke opstår perioder med manglende ventilation og dermed risiko for kvælning af svin.

Minimering af skadevirkninger af evt. uheld

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at virksomheden er indrettet og drives således at spild og andet ukontrolleret udslip af gylle og andre forurenende stoffer kan forhindres eller forebygges og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Der gøres opmærksom på, at døde dyr skal opbevares på rist eller lignende med beluftning nedefra indtil afhentning.

For at forhindre at der sker forurening af jord og grundvand, stilles der vilkår om at dieseltanken på 2.500 ltr. placeres indendørs på betonunderlag i rum uden afløb og hvor der fra tanken ikke er fald mod døråbning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Der er udarbejdet forslag til en beredskabsplan for ejendommen, se bilag 4. Planen skal holdes opdateret. Planen skal bl.a. indeholde oplysninger om overfladeafløb, risikooplag og telefonnumre på kontaktpersoner ved forskellige typer af uheld. Beredskabsplanen skal forefindes i stalden og ajourføres, så oplysningerne i den altid er opdaterede. Medarbejdere skal være informerede om og have kendskab til dens indhold. Hvis medarbejdere ikke forstår dansk, skal planen være lavet på et sprog medarbejderne forstår.
- Dieseltanken på 2.500 ltr. skal placeres indendørs på betonunderlag i rum uden afløb og hvor der fra tanken ikke er fald mod døråbning.
- Hvis der sker uheld med et væsentligt udslip af miljøfarlige stoffer, skal Horsens Kommune kontaktes telefonisk (såfremt der er i kommunens åbningstid). Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

GØDNINGSTYPER, MÆNGDER OG AFSÆTNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I den ansøgte produktion produceres ca. 5.965 m³ gylle inkl. drikkevandsspild og vaskevand. Al gylle udbringes på egne arealer og der indgår derfor ikke gylleaftaler i nærværende ansøgning.

I ansøgt drift udbringes der husdyrgødning fra ejendommen på Potmosevej 11. Der er godkendelse til 89,19 DE i slagtesvin fra 10-102 kg på ejendommen, hvoraf de 85,7 DE udbringes på arealerne i nærværende ansøgning. Den resterende del (kun 4,19 DE) afsættes på gylleaftaler, der ikke indgår i nærværende ansøgning.

I nedenstående tabel gives en oversigt over produktionen og afsætningen af N, P og DE for nudrift og ansøgt drift.

NUDRIFT	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Produceret gylle, afsat på egne arealer Ca. 4.442 m ³	20.337	4.385	75 %	192,93
Gylle fra Potmosevej 11	6.416	1.506	75 %	Ca. 67
I alt udbragt på arealerne	26.753	5.891	75 %	Ca. 259,93

ANSØGT DRIFT	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Produceret gylle, afsat på egne arealer Ca. 5.965 m ³	25.013	5.168	75 %	240,45
Gylle fra Potmosevej 11	9.362	1.771	75 %	85,7
I alt udbragt på arealerne	34.375	6.939	75 %	336,15

Der er ingen gylleaftale tilknyttet nærværende ansøgning.

Oversigt over forpagtninger

Navn og adresse på bortforpagter	Ca. ha	Mark nr.
Niels Jørgen Jakobsen, Smedega-	24,6	1-1

de 11, 8752 Østbirk		13-2 13-0 13-1 13-4 13-5
Jens Jørgensen, Præstemarken 74, 8752 Østbirk	6,1	12-1 12-0
Mogens K Dam, Brokbjerg 4, 8752 Østbirk	6,2	20-0
Godthåb Aps, Præstemarken 80, 8752 Østbirk	5,8	23-0 24-0
Dan Edwardsen, Stenkærvej 1, 8752 Østbirk	2,0	6-8

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at oplysningerne om alle udspretningsarealer er oplyst i denne ansøgning, og at grundlaget for ansøgningen dermed er korrekt.

Der modtages ikke slam eller andre affaldsprodukter til udspretning på arealerne. Der skal således ikke tages særlige hensyn i forhold til slamhåndteringen.

Det vurderes ud fra oplysningerne i ansøgningen, at det generelle harmonikrav er opfyldt ved den ansøgte produktion.

VILKÅR

På grund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- På bedriftens udspretningsarealer, i alt 240,13 ha må der som årligt gennemsnit maksimalt udspretnes husdyrgødning i en mængde, der svarer til 1,4 DE/ha, eller i alt 34.375 kg N samt 6.939 kg P. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de udspretningsarealer, der fremgår af denne godkendelse.

FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen er der 3 gyllebeholdere med en samlet opbevaringskapacitet på ca. 3.750 m³. Herudover opbevares der ca. 1.000 m³ gylle i gyllebeholderen på Potmosevej 11. De ca. 50 transporter med husdyrgødning til Potmosevej indgår i antallet af transporter.

Dermed er der opbevaringskapacitet til 9,6 måneders produktion, hvilket er tilstrækkeligt (beregning vedlægges). Herudover er der opbevaring i kanalerne i staldene.

Der er ikke fast overdækning på gyllebeholderne. Snittet halm sikrer et tæt flydelag. Der føres lovpligtig logbog over flydelag.

OPBEVARINGS-ANLÆG	Beholder Nr.	Bygge-år	Kontrol år	Kapacitet (m ³)	Over-dækning	Pumpe-System fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder	10	1989	2009	650	Nej	Sugetårn
Gyllebeholder	11	Ca. 94	Ca. 04	1.300	Nej	Sugetårn
Gyllebeholder	12	1999	2009	1.800	Nej	Sugetårn
Opbevaring i beholder på Potmosevej 11	-	-	-	1.000	Nej	Sugetårn
I alt				4.750		

Gyllebeholdernes placering ses i bilag 1.

Beregning af produktion af gylle

	Ton pr. årsvin	Ton i alt
380 søer	6,32	2.402 t
10.260 smågrise	0,144 * 0,86 korr. fakt	1.271 t
4.000 slagtesvin	0,51 * 1,04 korr. fakt	2.122 t
Vand fra vaskeplads		Anslået 170 t
I alt		<u>5.965 t</u>

I den ansøgte produktion produceres der ca. 5.965 m³ gylle inkl. drikkevandsspild og vaskevand. Erklæring vedr. tilstrækkelig opbevaringskapacitet fremgår af bilag 5.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er ikke kendskab til problemer med at holde flydelaget, og det vurderes derfor at der ikke skal stilles skærpede krav til dette.

Idet den beregnede opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning er til mere end 9 måneder, vurderes det at være tilstrækkeligt til at opfylde husdyrbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Idet der indgår en ekstern gyllebeholder i beregningen gør Horsens Kommune opmærksom på, at der skal føres logbog over flydelaget i beholderen. Kommunen vil i forbindelse med det almindelige tilsyn på ejendommen også kontrollere flydelaget på beholderen på Potmosevej 11. Såfremt at den eksterne opbevaring ophører, skal kommunen orienteres herom, således at det sikres at der fortsat er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.

VILKÅR

På grund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Fra produktionen på Monbjergvej 10 opbevares der ca. 1000 m³ gylle i beholder på Potmosevej 11

GYLLEFORSURING, GYLLESEPARERING OG GYLLEKØLING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I projektet indgår ikke gylleforsuring, gylleseparering eller gyllekøling. Tilpasning i forhold til ammoniak, kvælstof- og fosforoverskud er foretaget via fodring.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Horsens Kommune har ikke fundet det proportionelt at stille krav om gylleforsuring, gylleseparering eller gyllekøling.

FAST GØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ikke fast gødning eller dybstrøelse fra produktionen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen har ingen bemærkninger.

ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der modtages ikke slam eller andre affaldsprodukter til udspredning på arealerne.

Aske fra eget halmfyur udbringes på arealerne, hvilket vurderes at indgå i standard beregningerne for arealerne, da normen indeholder 50 % nedmuldning af halm.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommen ligger i et område, hvor der er fokus på fosfortilførsel til arealerne. Dette beskrives i afsnittet Kvælstof og fosfor til fjord og hav.

VILKÅR

På grund af ovenstående er der ikke stillet særlige vilkår for drift og egenkontrol.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I dette afsnit beskrives ammoniakpåvirkningen af naturområder, som ligger nær anlægget.

Beregninger i IT-ansøgningen, viser at ammoniakfordampningen fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg på Monbjergvej 10 er 3.438,29 kg kvælstof pr. år i nudriften. Den ansøgte produktion vil resultere i en ammoniakfordampning på 4.022,07 kg kvælstof pr. år.

Projektet medfører således en forøgelse i ammoniakfordampningen på 583,78 kg kvælstof pr. år.

Det generelle krav til reduktion af fordampningen er 20 %, da ansøgningen er indsendt i 2008. Dette krav er gældende for alle stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde. Reduktionen er beregnet i forhold til et referencestaldsystem. For at reducere ammoniakfordampningen fra staldene er der brugt reduceret indhold af råprotein i foderet således, at foderet til søerne i farestalden indeholder maksimalt 132 g råprotein/FE og at foderet til slagtesvin indeholder maksimalt 153 g råprotein /FE.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Kommunen er forpligtet til at vurdere om det ansøgte projekt er foreneligt med EF-habitatdirektivforpligtelserne jf. habitatbekendtgørelsen¹.

Nærmeste Natura-2000 område er nr. 54, Yding Skov og Ejer Skov (habitatområde nr. 50).

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er pr. januar 2010: bæklampret (Lampetra planeri), vandløb med vandplanter, * kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand, bøgeskove på morbund med kristtorn, bøgeskove på muldbund, bøgeskove på kalkbund, *elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld og stor vandsalamander (Triturus cristatus cristatus). Prioriterede naturtyper er markeret med *.

Anlægget på Monbjergvej 10 ligger ca. 3,4 km syd for naturområdet.

I ansøgningen er der ikke beregnet ammoniakdeposition til det internationale naturbeskyttelsesområde.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Husdyrloven yder en særlig beskyttelse af visse udvalgte kvælstoffølsomme naturtyper (§ 7-områder).

Det nærmeste § 7-område (id nr. 200106498) er et overdrev, som ligger ca. 2,3 km nord-vest for det samlede anlæg (se nedenstående kortudsnit). Nærmeste anlæg er en gyllebeholder, som ligger ca. 2,3 km fra overdrevet.

---

¹ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

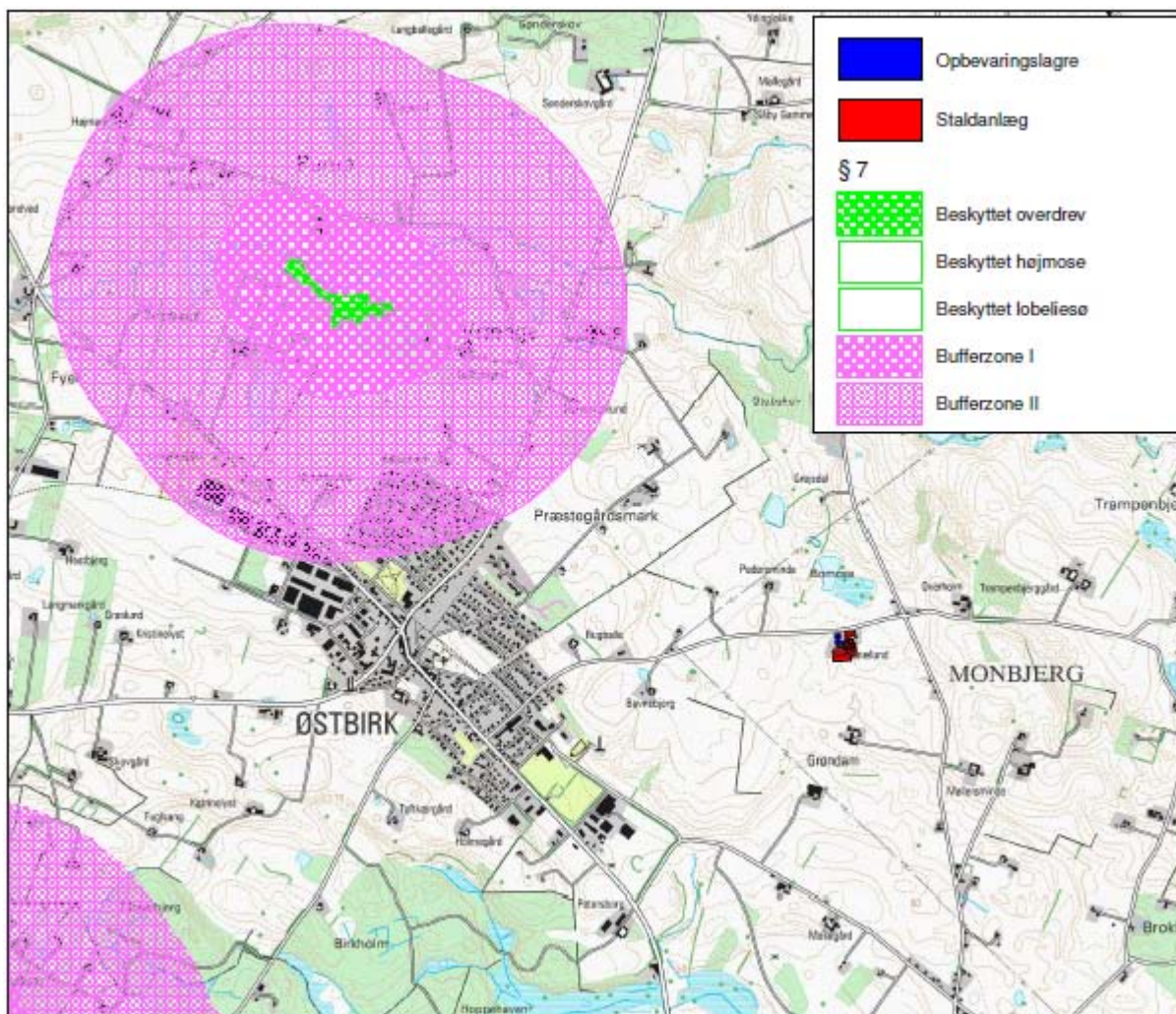

Fig. 1 Anlæggets placering i forhold til natur beskyttet af § 7

Ejendommens anlæg ligger således alle udenfor bufferzone til § 7-natur.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3

Kommunen er jf. Naturbeskyttelsesloven forpligtet til at varetage at beskyttede naturområder, som er omfattet af loven (§ 3-områder), sikres imod en tilstandsændring.

De registrerede (vejledende) beskyttede naturområder indenfor en afstand af 1000 meter fra anlægget fremgår af nedenstående kortudsnit og tabel.

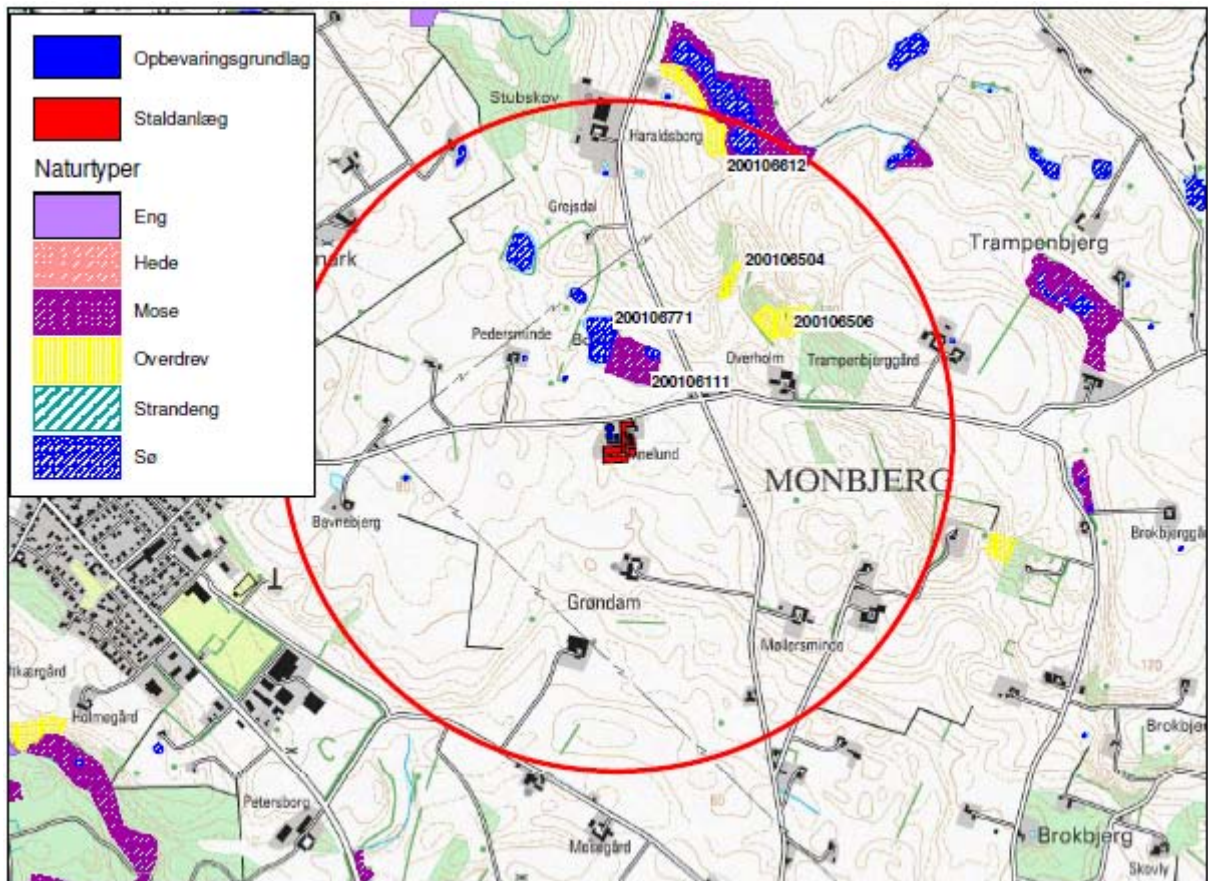

Fig. 2 Natur beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 beliggende indenfor 1.000 meter fra anlægget

Tabel 1. Natur beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 beliggende indenfor 1.000 meter fra anlægget

Naturområde	Afstand til stald- og gødningsopbevaringsanlæg (meter)	Tålegrænse (kg N/ha/år)	Merdeposition af kvælstof fra det ansøgte på naturområdet (kg N/ha/år)
Nr. 2001066612 - overdrev	830	10-20	0,0
Nr. 200106504 – overdrev	475	-	0,1
Nr. 200106506 - overdrev	465	-	0,1
Nr. 200106771 - sø	190	-	
Nr. 2001107111 - mose	100	15-25	0,04
Nr. 200107648 - sø	660	-	-
Nr. 200107629 – sø	230	-	-
Nr. 200106768 – sø	430	-	-

Nr. 200106764 – sø	610	-	-
Nr. 200107593 – sø	770	-	-
Nr. 200107022 - sø	950	-	-
Nr. 200107238 - sø	930	-	-
Nr. 200107622 - sø	350	-	-
Nr. 200105764 - mose	910	15-25	-

(*Nr henviser til det entydige nummer, som hvert naturområde er tildelt på Miljøportalen.)

Monbjergvej 10 ligger i et kuperet område umiddelbart øst for Østbirk.

Søen og mosen nord for ejendommen (ID nr. 20010677 og ID nr. 2001107111) er næringsrig sø og pilekrat. Søen er i 1998 bl.a. registreret med følgende planter: vejbred-skeblad, rørgræs, dynd-padderok og top-star.

Overdrevet ca. 830 meter nord for ejendommen (ID nr. 200106612) er ved besigtigelse i juni 2010 bl.a. registreret med følgende plantearter: vellugtende gulaks, hvidtjørn, eg sp., rødkløver, ager-tidsel, mose-bunke, gul snerre, alm. syre, alm. røllike, mark-frytle, blåbær, håret høgeurt, krat-viol, kornet stenbræk og smalbladet vikke. Overdrevet skråner mere end 12 grader imod nord.

Overdrevet ca. 475 meter nord for ejendommen (ID nr. 200106504) er højskov domineret af løvtræer.

Overdrevet ca. 465 meter nord for ejendommen (ID nr. 200106506) er ved besigtigelse i 2010 tilplantet med ny skov på den del af overdrevet, der ligger nærmest ejendommen. På den nordøstligste del af overdrevet ca. 550 meter fra ejendommen er der ved besigtigelse i juni 2010 registreret følgende planter: kamgræs, alm. røllike, tormentil, alm. syre, lancetbladet vejbred, tormentil, alm. hundegræs, vellugtende gulaks, alm. hønsetarm, bellis, mark-frytle, fløjlsgræs og kornet stenbræk.

Mosen (ID nr. 200105764) er i ældre Naturdata (1980) beskrevet med bl.a. følgende planter: alm. fredløs, rørgræs, gul iris, bukkeblad, glanskapslet siv, alm. mjøddurt, pil sp og lyse-siv.

Derudover ligger der 7 mindre vandhuller nordvest for ejendommen.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at skade arternes yngle- eller rasteområde.

DMU har inddelt Danmark i et 10 x 10 km grid og opgjort, hvilke bilag IV-arter, som er registreret indenfor hver af cellerne. Ifølge denne opgørelse er stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø, markfirben, damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, troldflagermus og odder observeret i samme celle som ejendommen.

Spidssnudet findes i de fleste vandhuller og der må formodes at de også er i vandhullerne omkring udbringningsarealerne. Konkret er den fundet i mosen beliggende grænsende til mark 6-8. Der er ikke konkret kendskab til at øvrige bilag IV-arter findes i nærheden af udbringningsarealerne.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en national artsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen².

Maj-gøgeurt, der er fredet ligesom alle andre arter af orkidéer, er fundet i Urup Mose ca. 1.500 meter syd for anlægget. Kødfarvet gøgeurt er fundet i Urup Mose ca. 1.500 meter syd for anlægget. Skov-hullæbe er fundet i Birkeholm Skov ca. 1.700 meter sydvest for anlægget.

Der er ikke kendskab til øvrige registreringer af fredede arter indenfor 1.500 meter fra ejendommen.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret på Den danske Rødliste. Horsens Kommune gør en særlig indsats for at forbedre levevilkårene for disse arter, så de sikres mod udryddelse og tilbagegang.

Engblomme er registreret 1.800 meter syd for anlægget i Urup Mose. Arten er registreret på gullisten som opmærksomhedskrævende (X).

Eng-troldurt er fundet i Urup Mose ca. 1.800 meter fra anlægget. Arten er registreret på gullisten som opmærksomhedskrævende (X).

Sortfodet trævlhat er fundet langs en skovvej ca. 2 km sydvest for anlægget. Arten er registreret som sårbar (V) på Rødlisten.

Tørve-viol er registreret i Birkeholm Skov ca. 1,7 km fra ejendommens anlæg. Arten er registreret som sårbar (V) på Rødlisten.

Der er ikke kendskab til øvrige forekomster af rød- eller gullistede arter indenfor 1.500 meter fra anlægget på Monbjergvej 10.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Horsens Kommune har foretaget en vurdering af, hvordan emissionen fra stald- og gødningsopbevaringsanlæg vil påvirke beskyttede arter og naturområder. Det ansøgte projekt resulterer ifølge ansøgningens beregninger i en ammoniakemission på 4.022,07 kg N/år, hvilket betyder, at emissionen er forøget med 583,78 kg N/år, i forhold til den eksisterende produktion.

Anvendelsen af fodertilpasning bidrager til at reducere ammoniakfordampningen.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Anlægget på Monbjergvej 10 ligger ca. 3,4 km fra nærmeste Natura 2000-område. Horsens Kommune har i regnearket til ansøgningen beregnet den totale kvælstofdepositionen til det internationale naturbeskyttelsesområde til 0,1 kg N/ha/år.

På baggrund af ovenstående vurderes bidraget fra denne produktion at være så lavt at det, sammen med andre kilder, ikke vil hindre fastholdelse eller opnåelse af gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

---

² Bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Ingen anlæg til Monbjergvej 10 er beliggende indenfor hverken bufferzone I eller II til registrerede § 7-områder og husdyrlovens afskæringskriterier omfatter derfor ikke krav vedr. maksimal merdeposition på naturområderne.

Den samlede ammoniakemission fra ejendommen øges, og dermed vil belastningen på omkringliggende naturområder også øges med det ansøgte projekt. Horsens Kommune har beregnet ammoniak merbelastningen på det nærmeste § 7 naturområde til 0,1 kg N/ha/år. Den beregnede merbelastning på 0,1 kg N/ha/år på overdrevet, vurderes dog ikke at ville forringe tilstanden, da afstanden til området er så stor. Husdyrlovens beskyttelsesniveau vurderes derfor at være tilstrækkeligt til at sikre § 7-områderne og der stilles derfor ikke vilkår.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3

De beskyttede vandhuller, som ligger indenfor en afstand af 1.000 meter fra ejendommen, ligger isoleret i intensivt dyrkede marker og vurderes på baggrund af luftfotos og besigtigelser at være relativt næringsstofpåvirkede. Ingen af disse vurderes at være særligt kvælstoffølsomme.

Overdrevene beliggende nordøst for ejendommen modtager med ansøgt drift kun en mindre eller ingen merbelastning og det vurderes at dette ikke vil ændre naturtypen.

En del af overdrevet beliggende tættest på anlægget er ved besigtigelsen i 2010 tilplantet for nylig. Den del af overdrevet der ikke er tilplantet, vurderes på baggrund af plantelisten at være et surt overdrev med en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Horsens Kommune vurderer, at den tilplantede del af overdrevet har haft en tilsvarende artssammensætning. Horsens Kommune vurderer derfor at tålegrænsen på dette konkrete overdrev er ca. 15 kg N/ha/år og da baggrundsbelastningen på stedet er 14,7 kg N/ha/år vurderes at en merdeposition på 0,1 kg ikke vil ændre naturtilstanden på overdrevet.

Mosen og søen beliggende nord for ejendommen vurderes ikke at være næringsstoffølsomme og merbelastningen vurderes derfor ikke at belaste naturtyperne.

Opførelse af den nye drægtighedsstald sker på omdriftsarealer og vurderes ikke at påvirke de nærliggende § 3-områder.

Ved overholdelse af forudsætningerne for denne miljøgodkendelse, vurderes den ansøgte husdyrproduktion ikke at medføre en forringelse af tilstanden i § 3-områder nær Monbjergvej 10, og der vurderes derfor ikke at være behov for at stille vilkår vedr. ammoniakemissionen fra anlægget.

Beskyttede arter

Det kan ikke udelukkes at spidssnudet frø (bilag IV) findes i et af vandhullerne omkring ejendommen og at flere andre vandhuller i området kan være yngle- eller rastested for arten. Det samme gælder stor vandsalamander (bilag IV), som findes udbredt over det meste af landet og yngler i mange slags vådområder og vandhuller af forskellig type og størrelse.

Der er ikke konkret kendskab til at andre beskyttede arter findes her, men det kan ikke udelukkes at vandhuller, levende hegn, enkeltstående træer eller diger i området kan udgøre et potentielt levested for f.eks. flagermus, markfirben eller andre arter af planter og dyr som er omfattet af habitatbekendtgørelsens artsbeskyttelse, er fredede, sjældne eller truede.

Der opføres nye staldanlæg, som en del af det ansøgte, men byggeriet vil ikke berøre vandhuller eller andre potentielle levesteder for beskyttede arter.

I forbindelse med godkendelsen nedrives eksisterende stald til drægtige søer. Horsens Kommune har ikke oplysninger om flagermus i bygningerne og vurderer derfor, at nedrivning af bygningen ikke påvirker raste- og ynglested for flagermusearter på habitatdirektivets bilag IV væsentligt.

Da det ansøgte ikke vurderes at ville medføre tilstandsændringer i de omkringliggende naturområder, vil de egnede levesteder for beskyttede arter ikke blive forringet ligesom fødegrundlaget ikke vil påvirkes.

Horsens Kommune vurderer derfor at projektet kan realiseres under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne i området.

LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. På kortet nedenfor ses afstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt, nærmeste nabo med landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone.

Lugtgenafstandene er beregnet for fuld besætning. Genekriterierne er overholdt, da der er mere end 1,2 gange lugtgenafstandene til nærmeste enkeltbolig, nærmeste samlede bebyggelse og nærmeste byzone.

Lugtens udbredelse i nærområde, afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. I beregningen af genafstanden indgår også øvrige husdyrbrug i området. I denne ansøgning er der ikke andre husdyrbrug, der skal medtages i beregningerne af lugtgenafstandene.

Kort over naboers placering

Samlede lugtberegninger

Resultat af lugtberegning

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter), nedrørt	Vægtet gennemsnitsafstand (meter)	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	119,47 m				Genekriterie overholdt. Ingen naboerboelser i byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	Ny	176,28 m				Genekriterie overholdt. Ingen naboerboelser i byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	183,62 m				Genekriterie overholdt. Ingen naboerboelser i byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lugtens udbredelse i nærområde afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr, staldsystem og husdyrbrugets placering i forhold til hyppigste vindretning. Der beregnes antal lugtenheder ud fra det gennemsnitlige kg dyr på stald på en varm sommerdag (maksimal belastning). Dette omregnes i det digitale ansøgningssystem til en geneafstand, indenfor hvilken der kan forventes væsentlig lugtgener.

Grænseværdierne er forskellige i forhold til, i hvilket område naboer er bosiddende. I byzone er grænseværdien 5 odour units (OUE/m³), i samlet bebyggelse 7 OUE/m³ og enkelt bolig i landzone (uden landbrugspligt) 15 OUE/m³. Da der ikke er husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor en radius på 300 meter fra ejendommen, skal geneafstanden ikke justeres i forhold til lugtkumulationen.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger med nedfældning tager tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette.

Stalde og anlæg til husdyrgødning skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, skal virksomheden for egen regning lade foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder. Efterfølgende skal virksomheden udarbejde og gennemføre en plan med de nødvendige afhjælpende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene minimeres.

Horsens Kommune har i dag ikke kendskab til klager over lugt, hvorfor det antages at produktionen drives på en sådan måde at der ikke opstår generende lugt ved naboer. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke giver væsentlige gener for naboerne. Det forudsættes at ejendommen og dens omgivelser renholdes effektivt og der stilles derfor ikke vilkår herom.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår til drift og egenkontrol.

FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Arealer omkring bygninger og fodersiloer renholdes for at forebygge forekomst af mus/rotter.

Der er indgået aftale med Mortalin om bekæmpelse af mus/rotter. Observeres tegn på mus/rotter iværksættes bekæmpelse efter retningslinjerne fra Statens Skadedyrsbekæmpelse.

Der udsættes rovfluer til bekæmpelse af fluegener.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt. Der er ikke stillet særlige krav til rottebekæmpelse, idet det reguleres af anden lovgivning.

Der er ikke stillet særlige vilkår til opbevaring af animalsk affald, idet dette reguleres af anden lovgivning. Disse regler medfører bl.a. at animalsk affald, herunder døde dyr, skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt. Indtil afhentning skal de opbevares i container eller overdækket på en dertil indrettet afskærmet plads jf. bilag, hvor dyrene ikke er synlige fra vejen og således, at der ikke opstår uhygiejniske forhold.

VILKÅR

På grund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Til - og frakørselsforhold

Arbejds kørsel til og fra produktionen sker ad Monbjergvej, der er en mindre kommunevej uden fortovej og cykelsti. Der er gode oversigtsforhold ved ud-/indkørsel.

Transporter

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med smågrise til anden ejendom og til salg, slagtesvin og søer til slagtning, husdyrgødning, korn og foder. Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbetinget, mens afhentning af smågrise og afhentning af søer sker ca. hver 2. uge.

På dage med gyllekørsel og kornkørsel er der en rimelig stor trafik omkring ejendommens indkørsel - med deraf følgende støjgener.

Gyllen transporteres med traktor og gyllevogn ud til udbringningsarealerne. Kun en mindre del af transporterne med husdyrgødning går gennem Østbirk. Transporter gennem Østbirk er ca. 20 ha * 1 transport med gyllevogn pr ha. Herudover er der ca. 1 transport pr ha i alt til almindelig markdrift, altså sprøjtning, handelsgødning, såning osv. P.g.a. stor kapacitet på maskinerne vurderes det til ca. 1 pr ha. Altså i alt 40 transporter/år gennem Østbirk primært inden for almindelig arbejdstid.

Da der ikke er nabobeboelser i nærheden af indkørslen, da både ansøger, de ansatte og maskinstation kører hensynsfuldt og da ca. 2/3 af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage, og primært foregår på arealerne omkring ejendommen, vurderes det ikke at have en negativ indflydelse på naboer.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå gene i forbindelse med transport.

Årlige transporter	Tidsrum - primært	Antal før	Antal efter
Afhentning af smågrise og levering af polte	06-18	26	26
Afhentning af søer til slagt	06-18	26	26
Afhentning af slagtesvin til slagt	06-18	26	26
Afhentning af døde dyr	06-18	52	52
Husdyrgødning inkl. transporter til Potmosevej 11	06-18	180	280
Egen foderproduktion (korn)	06-18	120	140
Proteinfoder	06-18	40	50
Vitaminer og mineraler	06-18	12	12
Levering af diesel	06-18	12	12
Affald	08-16	26	26
Andet	06-18	10	15
I alt		530	665

Se bilag 6 med transportveje for husdyrgødning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården. Transport af gylle til udbringning på markerne, vil hovedsageligt foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 6.

Kommunen vurderer, at de anførte transportveje for gylle til markerne medfører forholdsvist få gener for områdets beboere. Da kun en mindre del af transporterne kører gennem Østbirk vurderes der ikke at være problemer hermed.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår til drift og egenkontrol.

STØJ FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Virksomhedens støjbidrag

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme mindre afvigelser i forbindelse med afhentning af dyr.

Virksomhedens støjbidrag til et maksimalniveau i natteperioden vurderes ikke at overskride 55 dB(A). Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støj fra transport

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder og afhentning af smågri-se, slagtesvin og søer til slagt samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transport med traktor til udbringning af husdyrgødning og hjemkørsel af korn fra markerne.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgene fra transporterne.

På ejendommen er der etableret faciliteter til opbevaring og indtag af foder, der leveres til ejendommen. Foderet kan i princippet leveres af enhver foderstof, uden det vil medføre ændringer i driften af ejendommen.

Støj fra ventilationsanlæg

Alle staldsektioner ventileres med undertryk, der er det mekaniske anlæg, der støjer mindst.

Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Det forventes at alle ventilatorer opfylder de nugældende krav mht. til støj.

Nærmeste nabo er placeret ca. 200 meter fra staldanlægget (målt fra nærmeste stald), hvor det vurderes, at der ikke kan observeres støj. Ventilationsanlægget vil køre hver dag året rundt. Anlægget vil kunne overholde de generelle støjgrænser, målt ved nærmeste nabo.

Støj fra male - blandedanlæg

Der vil være støj fra male-blandeanlægget i forbindelse med foderfremstilling. Male-blandeanlægget er placeret i foderladen, så støj herfra til omgivelserne vil være minimalt.

Det vurderes, at der ikke er behov for tiltag mod støjklender grundet ejendommens placering med forholdsvis stor afstand til nabobeboelse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger.

På grund af ejendommens placering med de nærmeste beboelser beliggende 200 meter fra ejendommen er der jf. § 11 i bekendtgørelsen om godkendelse af husdyrbrug fastsat nogle standardvilkår vedrørende støj, som vurderes at kunne sikre at der ikke opstår gener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Virksomhedens samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende ækvivalente, korrigerede støjniveau mål i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse:*

Dag	Periode	Tidsrum	Værdi
Mandag – fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

- *For dag-, aften- og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer, 1 time og ½ time.*
- *Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, skal virksomheden, igennem en akkrediteret virksomhed, for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1984, måling af ekstern støj fra virksomheder.*

STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Støv fra foderhåndtering

Der er mindre støvgener ved daglig håndtering af foder, men det vurderes ikke at have en indvirkning på naboerne på grund af afstanden og da al blanding af foder foregår i lukkede systemer og indendørs.

Støvgener ved høst

Der vil være mindre støvgener ved høst og ilægning af korn i lager, men det vurderes ikke at have en indvirkning på naboerne på grund af afstanden og den forholdsvis korte periode arbejdet foregår i.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det forventes med baggrund i den beskrevne indretning at støvgener fra gården ikke forventes at give væsentlige problemer.

Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår til drift og egenkontrol.

LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udendørslys

Der er opsat lys ved indgangen til staldene. Den nye indgang bliver i den nordlige gavl af stald 2. Herudover er der lys ved udleveringsramperne.

Lyset tændes efter behov. Da nærmeste nabo ligger langt fra produktionen, vurderes det at lyset herfra ikke kan virke generende på omkringboende.

I bilag 1 er placeringen af udendørslys påtegnet.

Lys i staldene

Lyset i løbeafdelingen tænder kl. 6 og slukker kl. 22.00 af hensyn til reproduktion. I de andre stalde er der lys når der arbejdes i staldene. Normalt fra 7-16.

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning i staldene om natten.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller landskabelige hensyn, og der er ikke stillet vilkår til dette.

PÅVIRKNING FRA AREALERNE

Det samlede ejede areal tilhørende ejendommen er ca. 202 ha, hvoraf der er ca. 197 ha harmoniareal.

De resterende arealer er:

- ❖ Ca. 2 ha remiser/vandhuller
- ❖ Ca. 1,3 ha udyrket areal, der består af skov og naturarealer
- ❖ Ca. 0,2 ha byggefelt
- ❖ Ca. 1,2 ha dyrkningsfri bræmmer efter krav fra Horsens Kommune

Ejendommens arealer drives traditionelt med korn til modenhed og vinterraps. Arealerne drives med egen maskinpark. Maskinstation står for udbringning af husyrgødning.

Inkl. forpagtninger er der i alt 240,13 ha til udbringning af husdyrgødning, hvilket svarer til 1,4 DE pr ha.

Alle arealer ligger ifølge Miljøstyrelsens udmeldinger udenfor nitratklasser og nitratfølsomt vandindvindingsområde. 116,28 ha er beliggende i fosforklasse 3 og 0,44 ha i fosforklasse 2.

Med baggrund i beskyttelsen af Horsens Fjord er i alt 122,00 ha indsat manuelt i nitratklasse 2, dette vil fremgå af nedenstående.

Der er ingen gylleaftale tilknyttet nærværende ansøgning.

Oversigt over forpagtninger

Navn og adresse på bortforpagter	Ca. ha	Mark nr.
Niels Jørgen Jakobsen, Smedegade 11, 8752 Østbirk	24,6	1-1 13-2 13-0 13-1 13-4 13-5
Jens Jørgensen, Præstemarken 74, 8752 Østbirk	6,1	12-1 12-0
Mogens K Dam, Brokbjerg 4, 8752 Østbirk	6,2	20-0
Godthåb Aps, Præstemarken 80, 8752 Østbirk	5,8	23-0 24-0
Dan Edwardsen, Stenkærvej 1, 8752 Østbirk	2,0	6-8

Vanding

Der benyttes ikke markvanding.

Dræning

De fleste marker er drænedede.

Sædskifte

Standardsædskiftet er S2 og S4, da arealerne er lerbjod og sandjord der drives med svinesædskifte og da der udbringes over 0,8 DE pr ha. Referencesædskiftet er ligeledes S2 og S4.

Efterafgrøder tidligere screeningsafgørelse

Der er på ansøgningstidspunktet krav til yderligere efterafgrøder på ejendommens arealer. Disse er ikke mulige at indregne i www.husdyrgodkendelse.dk

For beskyttelse af Horsens Fjord er 122,00 ha indsat manuelt i nitratklasse 2, hvilket har medført at der på ejendommen maksimalt må udbringes 1,15 DE pr ha eller tilså 3,5 % ekstra efterafgrøder.

UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nedenstående tabeller viser hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder:

Oversigt over egne udbringningsarealer/samlede arealer

	I alt, ha	Nitrat-klasse 0	Nitrat-klasse 1	Nitrat-klasse 2	Nitrat-klasse 3	NFI	Fosfor klasse 0	Fosfor klasse 1	Fosfor klasse 2	Fosfor klasse 3
Ejet og forpagtede arealer	240,13	240,13	0 ha	0 ha	0 ha	0 ha	123,41	0 ha	0,44	116,28
I alt	240,13	240,13	0 ha	0 ha	0 ha	0 ha	123,41	0 ha	0,44	116,28

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratklasser 1-3 og nitratfølsomme indvindingsområder. Dette betyder, at der ikke stilles krav om yderligere beskyttelse af arealerne end de generelle krav til udbringning af husdyrgødning på arealerne.

0,68 ha ligger i fosforklasse 2 og 117,35 ha ligger i fosforklasse 3, hvilket betyder, at der stilles skærpede krav til udbringningen af fosfor på arealerne.

Efter manuel indtastning af nitratklasser

	I alt, ha	Nitrat- klasse 0	Nitrat- klasse 1	Nitrat- klasse 2	Nitrat- klasse 3	NFI	Fosfor klasse 0	Fosfor klasse 1	Fosfor klasse 2	Fosfor klasse 3
Ejet og for- pagtede arealer	240,13	118,13	0 ha	122,00	0 ha	0 ha	123,41	0 ha	0,44	116,28
I alt	240,13	118,13	0 ha	122,00	0 ha	0 ha	123,41	0 ha	0,44	116,28

Udbringningsarealer i relation til overfladevand fremgår af bilag 7.

PÅVIRKNING AF NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der inddrages ikke nye udbringningsarealer for husdyrgødning, som ikke tidligere har modtaget husdyrgødning, og der inddrages ikke nye arealer placeret i Natura 2000 områder.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor eller grænsende op til Natura 2000-områder.

Mark 1-2, som ligger tættest på internationalt beskyttet natur, ligger ca. 1,7 km fra Habitatområde nr. 50. Se under anlægsdelen til denne godkendelse for en beskrivelse af udpegningsgrundlaget for området.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen³ er der et lovkrav om nedfældning af flydende husdyrgødning på alle arealer, som ligger indenfor 1000 m fra et § 7-område, såfremt udbringningen sker på sort jord eller græsmarker. På nedenstående kort vises, hvilke af ejendommens marker, som er omfattet af dette krav. Fra 1. januar 2011 gælder kravet om nedfældning på alle arealer med sort jord eller græsmarker uanset beliggenhed.

Markerne samt de nærmeste § 7-område fremgår af nedenstående kort.

---

³ Bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12/2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

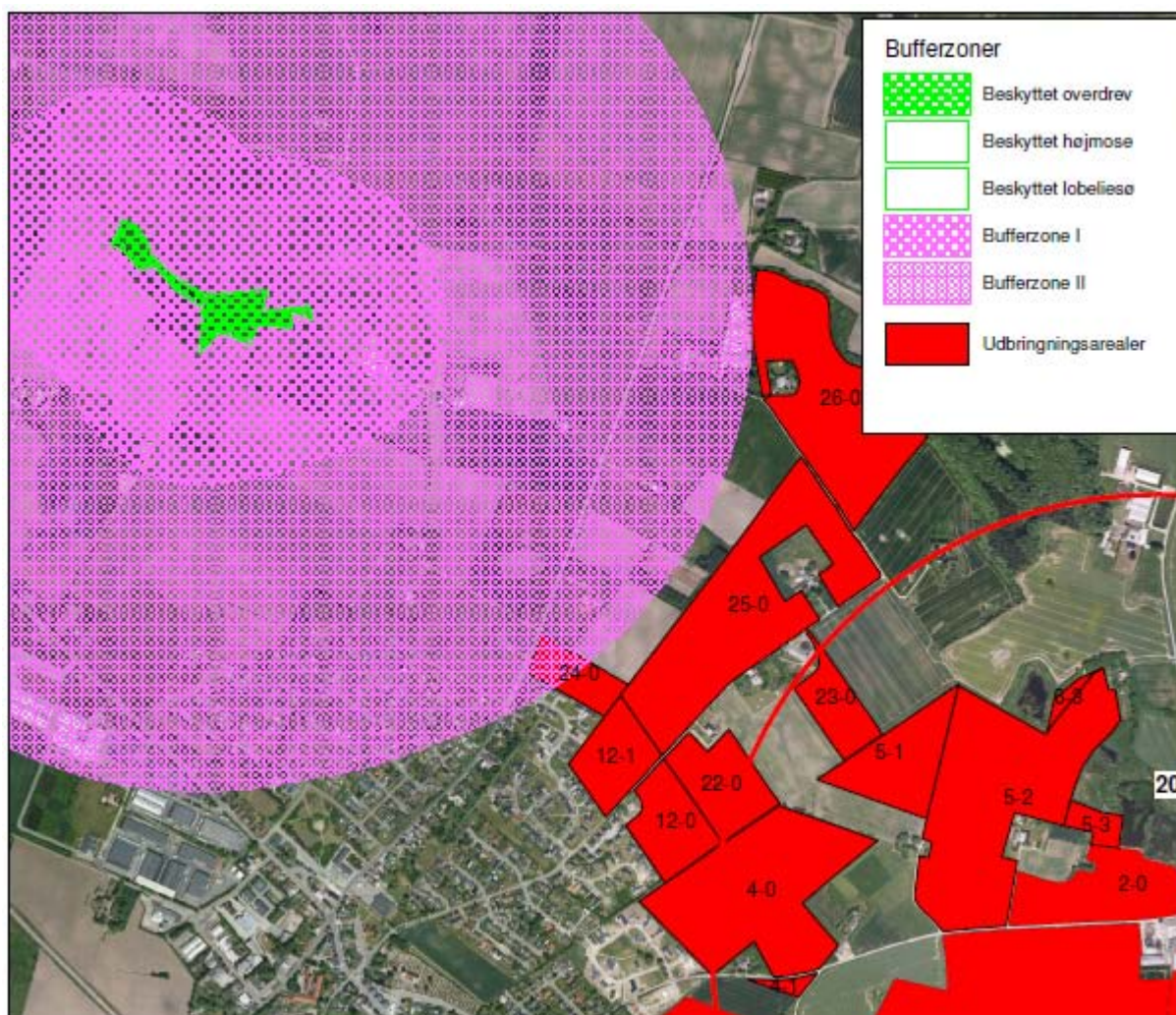

Fig. 3 Marker beliggende indenfor 1000 meter fra naturområde beskyttet af § 7

Mark nr. 24-0 ligger ca. 900 meter fra overdrevet (nr. 200106498). Der er ikke lavet besigtigelser på overdrevet.

Øvrige udbringningsarealer ligger alle længere end 1.000 meter fra § 7-natur.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelsesloven - § 3 natur

Marker, der grænser op til beskyttede ferske enge, heder, strandenge, overdrev, moser, søer og vandløb som efter kommunens vejledende registrering er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, er vist på de efterfølgende kortudsnit fig. 4 og fig. 5:

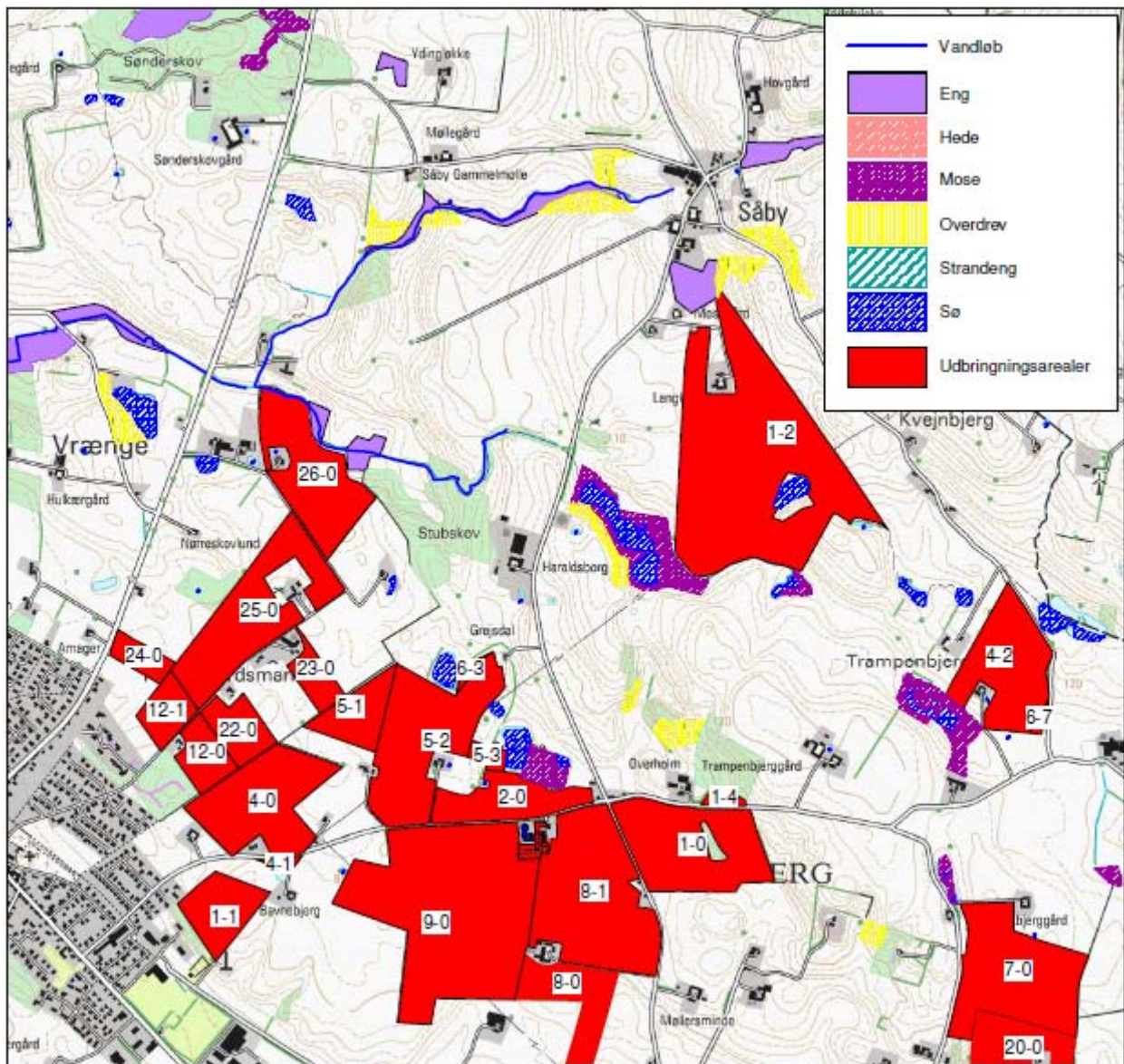

Fig. 4 Nordlige udbringningsarealer og beskyttet natur

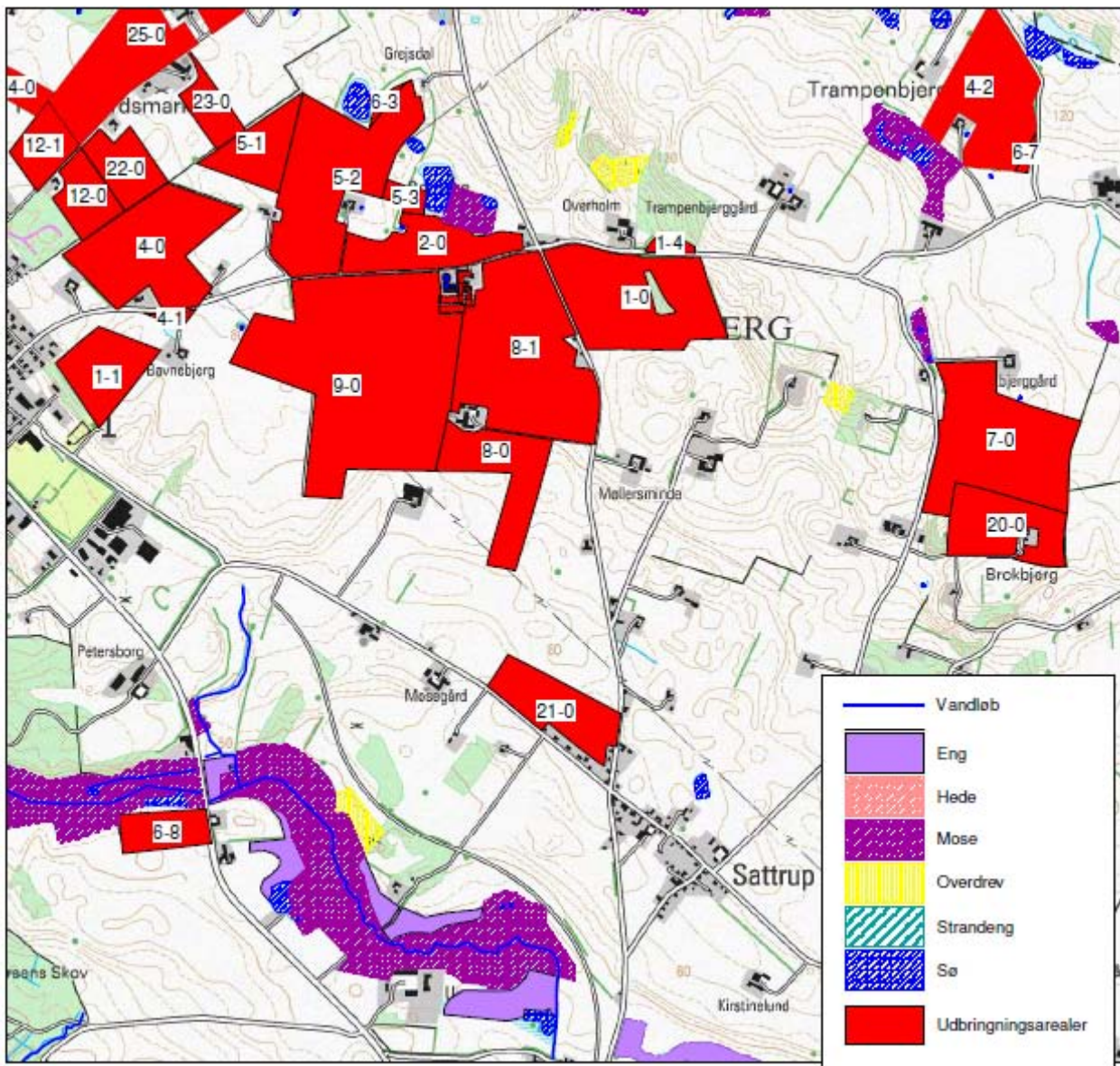

Fig. 5 Sydlige udbringningsarealer og beskyttet natur

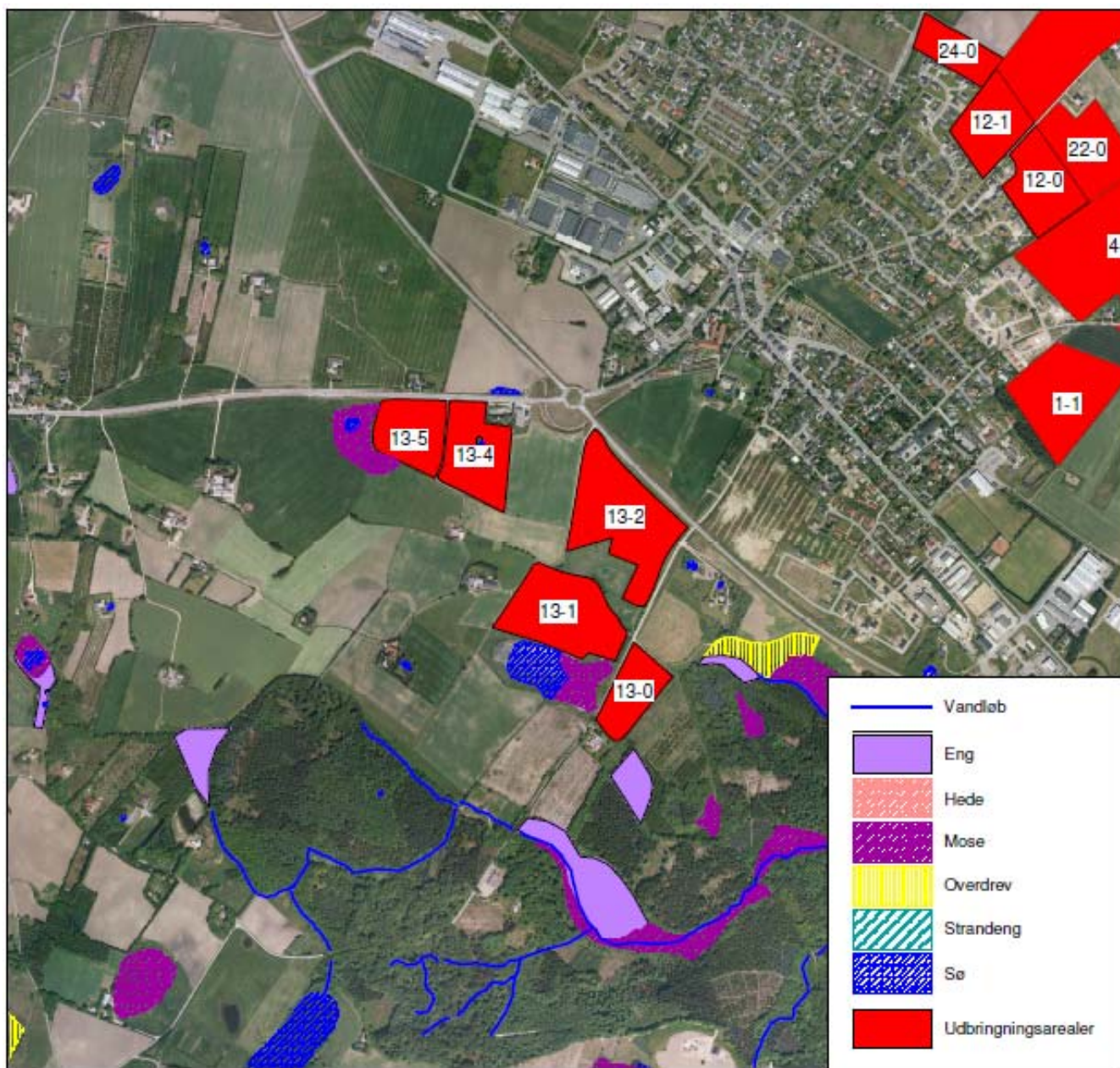

Fig. 6. Vestlige udbringningsarealer og beskyttet natur

Tabel 2. Marker der grænser til natur beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3

Mark	Grænser til	ID nr.
26-0	Vandløb og ferske enge	200105103, 200105102
5-2	Sø	200106768
6-3	Sø	200106764
5-3	Sø	200106771
2-0	Mose	200106777
1-2	Mose og sø	200105764, 200106755
4-2	Mose	520331

6-8	Mose og sø	200106426, 200106815
13-5	Mose	200106020
13-1	Mose og sø	200105806, 200108315

Mark 26-0 grænser til 2 ferske enge langs beskyttet vandløb. De ferske enge vurderes på baggrund af luftfoto 2008 at være kulturrenge.

Mark 1-2 grænser til mose, der i 1980 bl.a. er registreret med alm. fredløs, rørgræs, gul iris, bukkeblad, glanskapslet siv og alm. mjørdurt og til sø.

Mark 4-2 grænser til mose, der er under tilgroning med pil sp.

Mark 6-8 grænser til mose og sø. Mosen er i 1997 registreret sammenhængende med et større mose/skov område i forbindelse med Birkholm Skov. I dette større samlede område er der registreret en lang række planter karakteristiske for ferske enge, moser og skove heriblandt mose/eng arterne angelik, mose-bunke, eng-nellikerod og kær-tidsel og skovarterne hindbær, skov-storkenæb, ahorn, druehyld, alm. gedeblad, hassel og stor konval. Der er desuden registreret tørveviol og skovhullæbe i området.

Mark 13-5 grænser til beskyttet mose. Jævnfør ældre naturdata (1980-81) er der bl.a. registreret vandmynte, alm. mjørdurt, lyse-siv, alm. fredløs, alm. star, stiv star, kær-dueurt, kærtrehage og kattehale.

Mark 13-1 grænser til beskyttet mose og sø. Det vurderes ud fra luftfoto at det drejer sig om en sø, der er under tilgroning med pil sp.

Se beskrivelse af naturområder beliggende indenfor 1.000 meter fra anlægget under afsnittet om ammoniakpåvirkning fra anlægget.

Ingen af markerne skråner mere end 6 grader til naturarealer. Dog er mark 1-2 registreret til at skråne 6-12 grader imod en sø – se nærmere beskrivelse

Vandløb og søer

Markerne 13-5, 13-4, 13-2, 13-1 og 13-0 ligger sydvest for Østbirk.

Mark nr. 13-5 ligger ved en mose. Området er bakket, men ikke stærkt skrånende fra markens side mod mosen.

Midt på mark 13-4 ligger der et vandhul på lidt over 300 m². Vandhullet er sandsynligvis en gammelt vandfyldt mergelgrav, som i dag fremstår helt tilgroet. Mergelgrave har ofte en udformning med stejle sider og en skarpt afgrænset brink, der gør, at dyrkningen foregår helt op til kanten – og gør vandhullet ekstremt udsat for landbrugsdriften.

Mark 13-4 grænser op til et beskyttet dige, der ligger langs østsiden af marken.

Syd for markerne **13-5 og 13-4** går der på de gamle kort en grøft, som i dag sandsynligvis er rørlagt.

Mark 13-1 grænser fra nordsiden op til en beskyttet mose og sø. Området er ikke stærkt skrånende mod mosen, men luftfotos fra årene 2002-2006 vidner om, at den sydlige del af marken kan blive påvirket af skiftende vandstand i søen.

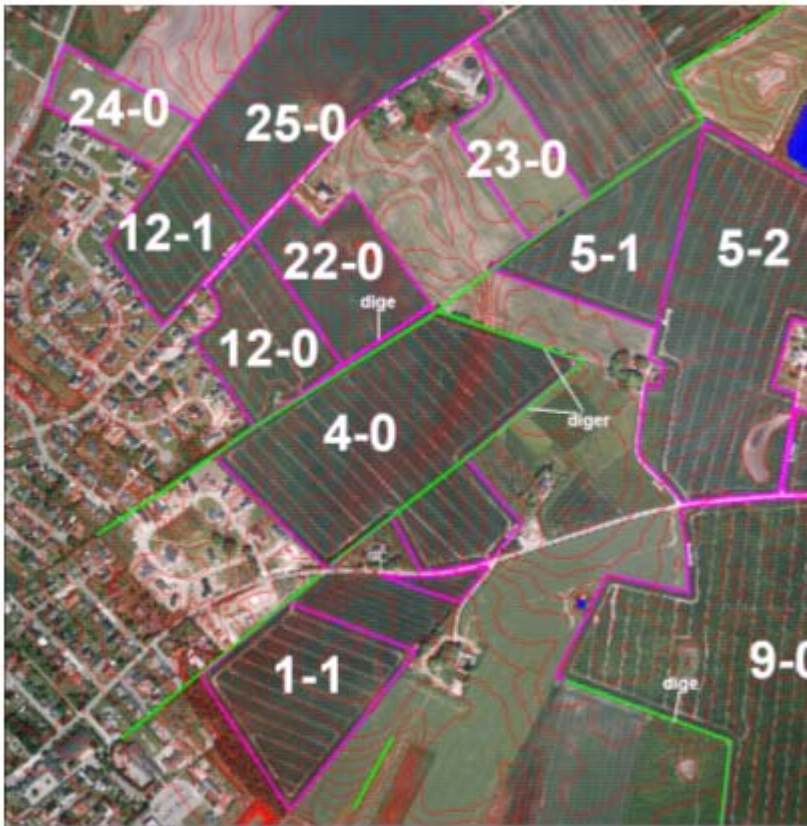
Der er ikke bemærkninger til **mark 13-0**.

Mark 13-2 er rimeligt kuperet med hældning over 12 grader i den sydlige del af marken. Området syd for marken er lavbund, men ikke registreret som beskyttet. Der findes ikke åbne vandløb eller vandhuller i det lavtliggende område, som erosion fra det skrånende areal vil påvirke.

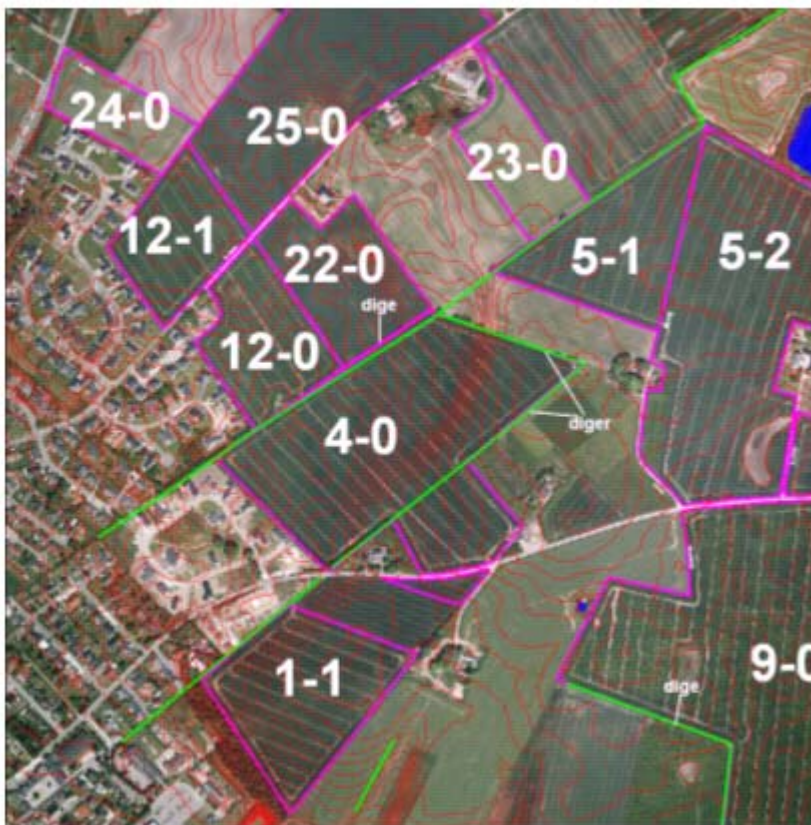
Mark nr. 1-1, 4-0, 12-0, 12-1, 24-0, 22-0, 25-0, 23-0 og 5-1 ligger nordøst for Østbirk. Der er enkelte mindre områder med lavbund (på mark nr. 12-0 og 4-0), men luftfotoerne viser ikke tegn på dyrkningsproblemer af disse områder.

Der er ikke vandløb, søer eller grøfter i forbindelse med disse områder. Der er skråninger på mark nr. 4-0 og 1-1 – men ikke over 6 grader. Der er heller ikke vandløb eller søer i forbindelse med disse.

Mark 26-0 ligger syd for Sandvad Bæk. En del af marken grænser direkte op til bækken, mens strækningen opstrøms er delt fra marken med en stribe beskyttet eng.

Marken er skrånende – især ved engen, men ikke over 6 grader. Der stilles ikke yderligere krav til afstand til bækken end bræmmereglerne til enhver tid siger.

Mark 5-2, 6-3, 5-3 og 2-0 ligger omkring Monbjergvej 9. Der er flere større og mindre beskyttede søer og en beskyttet mose omkring markerne.

Markerne 2-0 og 5-3 ligger helt tæt på en sø og tilhørende moseområde, der tilsammen er på lidt over 3 ha.

Begge marker er ret flade, og der er ikke umiddelbart tegn på at de er fugtige eller tidvist oversvømmede fra søen og mosen. På baggrund af det er det kun den lovpligtige bræmme, der skal overholdes

I forbindelse med **mark 5-2** ligger der to søer. Marken viser ikke tegn på at være fugtig eller tidvist oversvømmet fra nogen af de to søer. Området er ikke skrånende over 6 grader. Der stilles ikke krav udover de lovpligtige bræmmekrav.

Mark 9-0, 8-1, 8-0 og 1-0 ligger øst for Østbirk.

Ingen af markerne er i kontakt med åbne vandløbsstrækninger. Der findes ikke registrerede naturarealer i forbindelse med nogen af markerne med undtagelse af et beskyttet vandhul vest for mark 9-0.

På mark 9-0 er der en lavning, som tilsyneladende er svær at dyrke, men der er ikke vand i lavningen på luftfotos. Derfor stilles der ikke krav om bevaring af lavningen som vandhul. Der er heller ikke et vandløb i nærheden, som et drænafløb fra lavningen i forbindelse med dyrkning kan belaste.

Der er ikke vandløb, grøfter eller vandhuller i forbindelse med markerne 8-0 og 8-1. På **mark 1-0** findes der en skovbevokset lille skråning, som er udtaget fra dyrkningen. Bag skråningen mod øst fandtes der tidligere et vandhul (findes på generalstabskort, men er væk inden 1972 og frem til 2007/8). Kan ses på luftfotos i 2008 og 2009.

Mark 7-0 og 20-0 ligger ved Brokbjergvej 4. Mark 7-0 har en stærkt skrånende – over 6 grader - vestside mod Brokbjergvej. Der er ikke vandløb eller åbne grøfter i forbindelse med marken. Mark 20-0 er også kuperet, men her er der heller ikke vandløb eller grøfter.

På mark 7-0 er der en fugtig lavning i østsiden af marken. Der er tale om et tidligere vandhul, men der kan ikke ses vand i lavningen på luftfotos i nyere tid. Der er ikke tale om et vandhul, som kan kategoriseres under § 3.

Østsiden af begge marker og en del af sydgrænsen for mark 20-0 er beskyttet dige.

Der ligger et beskyttet vandhul lige nord for mark 7-0. Der skal opretholdes dyrkningsfri bræmme langs vandhullet.

Mark 4-2 ligger tæt på kommunegrænsen ved Kvægenbjergvej. Der er tale om et rimeligt kupe-ret område uden vandløb. Der er en beskyttet mose og sø – gammelt tørvegravningsområde – i forbindelse med markens sydvestlige side.

Marken viser ikke tegn på at være fugtig eller tidvist oversvømmet fra mosen.

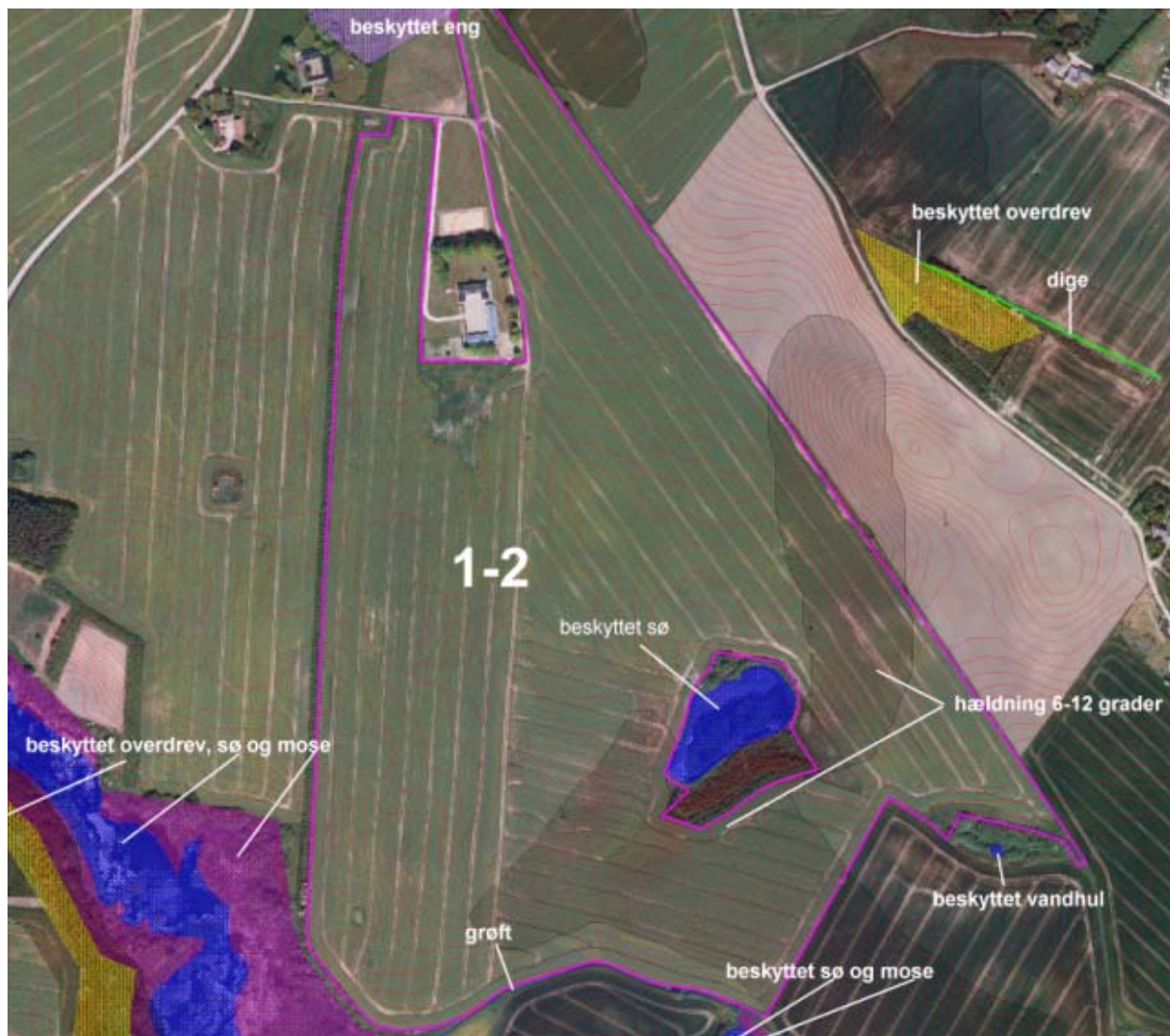
Der er to beskyttede vandhuller omkring ejendommen ved marken. Det ene ligger i haven på ejendommen, mens det andet ligger lige syd for marken – en gammel tilgroet mergelgrav. Der fører en grøft fra mergelgraven til mosen vest for.

Grøften virker opgravet på luftfoto fra 2008 til 2009, og der er vist sket nogle aktiviteter ved vandhullet fra nordsiden.

Mark 1-2 ligger i stærkt kuperet område med flere søer og moser lige syd for marken, og en næsten hektarstor sø indenfor markens grænser. Den sydøstlige del af marken – lige omkring søen – er stærkt kuperet med hældning over 6. Den stejleste del ved den sydlige side af søen er plantage, og er udtaget fra marken.

Der ligger et større moseområde med sø (Potmose) sydvest for marken. Marken er skrånende mod mosen med en hældningsgrad lige under 6 grader.

Der løber en grøft fra et beskyttet vandhul og mose syd for marken til Potmose. Den østlige del af grøften ved udløbet fra vandhullet og mosen ligger ved foden af skrænter med en skråning på over 6 grader.

Der ligger et vandhul syd for det sydøstlige hjørne af marken. Området er knapt så kuperet ved vandhullet, og de lovpligtige bræmmer vurderes at være tilstrækkelige.

Mark 21-0 ligger i relativt fladt område nordvest for Sattrup. Der er ikke bemærkninger til marken.

Mark 6-8 ligger tæt på Urup Bæk og de moseområder, som ligger langs bækken. Marken var uden regulær dyrkning i en lang række år indtil 2008. Markens grænser er unøjagtigt afsat på kortet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Ifølge DMUs opgørelse er stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø, markfirben, damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, trolldflagermus, tyk-skallet og odder observeret i samme celle som udbringningsarealerne.

Flagermus er ikke registreret indenfor eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter raster eller yngler i området.

Det kan ikke udelukkes at **Odder** kan træffes ved eller i nærheden af udbringningsarealerne der grænser til vandløb (mark 6-8 og mark 26-0).

Markfirben

Der er ingen kendte registreringer af markfirben på eller nær udbringningsarealerne.

Stor vandsalamander

Der er ingen registreringer af stor vandsalamander i projektområdets vandhuller, men arten findes på landsplan på mange steder uden at være registreret. Det kan ikke udelukkes, at den findes i vandhuller, som ligger indenfor eller nær udbringningsarealerne.

Løgfrø

Der er ingen kendte forekomster af løgfrø indenfor eller nær projektområdet. Da arten kan findes i vandhuller omgivet af intensivt drevne omdriftsarealer, kan det dog ikke udelukkes at løgfrø potentielt kunne findes i området.

Det kan ikke udelukkes at **spidssnudet frø** yngler eller raster vandhuller på eller nær udbringningsarealerne.

Springfrø har sin eneste kendte forekomst i Horsens Kommune på Endelave. Arten vurderes ikke at have yngle- eller rasteområde indenfor projektområdet.

Strandtudse

Der er ingen kendte forekomster af strandtudse indenfor eller nær projektområdet.

Tykskallet malermusling lever i vandløb og har aldrig været registreret indenfor eller nær udbringningsarealerne. Arten vurderes ikke at have sin udbredelse her.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Der er registrerede de fredede orkide-arter: maj-gøgeurt, skovhullæbe og kødfarvet gøgeurt i moseareal beliggende grænsende til mark 6-8. Derudover er der ingen kendte forekomster af fredede planter eller dyr i nærheden af udbringningsarealerne.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Tørve-viol, der er registreret som sårbar på Den danske Rødliste (V), er registreret på mose grænsende til mark 6-8.

KOMMUNENS VURDERING AF PÅVIRKNING AF NATUR, VANDLØB OG SØER

Horsens Kommune har foretaget en vurdering af, hvordan markdriften vil påvirke beskyttede arter og naturområder.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Da alle udbringningsarealer ligger mere end 1.500 meter fra nærmeste Natura 2000-område vurderes den uændrede markdrift ikke at påvirke hverken arter eller naturtyper, som indgår i områdets udpegningsgrundlag og der er derfor ikke behov for at stille vilkår til driften.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Størstedelen af udbringningsarealerne er beliggende udenfor bufferzone til § 7 natur og de er derfor ikke på nuværende tidspunkt omfattet af lovkravet om nedfældning på sort jord og græs. Kun en mindre del af mark 24-0 ligger indenfor 1.000 meter fra et naturområde beskyttet af § 7 og der er derfor krav om nedfældning på sort jord og græs på dette areal. Overholdelse af kravet om nedfældning vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre overdrevet.

Da alle andre marker ligger mere end 1.000 meter fra nærmeste eller andre § 7-områder vurderes området ikke at blive påvirket af den uændrede udbringning af husdyrgødning og der er derfor ikke behov for at stille vilkår til driften.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 – herunder vandløb og søer

Mark 26-0 grænser op til 2 ferske enge (ID nr. 200105103 og ID nr. 2005102). De ferske enge vurderes ud fra luftfoto 2008 at være forholdsvis næringsrige og der er ikke risiko for overflade afstrømning fra marken til engene. Der er derfor ikke stillet vilkår til driften af mark 26-0.

Markerne 5-2, 6-3 og 5-3 grænser til 3 søer (ID nr. 200106768, ID nr. 200106764 og ID nr. 200106771). Det vurderes at søerne ikke er næringsstoffattige, men at udbringning af husdyrgødning meget tæt på søerne kan have en negativ effekt på søerne som yngle- og rastested for arter på habitatdirektivets bilag IV. Der stilles derfor vilkår om mindst 2 meter dyrkningsgødsknings- og sprøjtefri bræmme omkring søerne. Se desuden afsnittet om bilag IV arter.

Mark 2-0 grænser til mose (ID nr. 2000106777). Mosen vurderes ud fra luftfoto 2008 ikke at være næringsstoffølsom og der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Mark 1-2 grænser til sø og mose (ID nr. 200105764 og ID nr. 200106755). Sø og mose vurderes ikke at være næringsstoffølsomme. Marken skråner jævnt mod Miljøportalen i en strækning på ca. 30 meter mere end 6 grader imod søens sydvestlige bred. En del af marken er desuden lavbundsarealer og derfor stilles der vilkår om at der ikke udbringes husdyrgødning på det skrånende lavbundsareal. Se fig. 7.

Mark 4-2 grænser til mose (ID nr. 520331). Mosen vurderes at være forholdsvis tør langs kanterne og med en større sø omgivet af pil sp. i midten. Den vurderes ikke at være næringsstoffølsom og der stilles derfor ikke vilkår til markdriften.

Mark 13-5 grænser til mose (ID nr. 200106020). Mosen vurderes på baggrund af ældre Naturdata ikke at være næringsstoffølsom og der stilles ikke vilkår til driften af marken.

Mark 13-1 grænser til sø og mose (ID nr. 200105806 og ID nr. 200108315). Mosen og søen vurderes ud fra luftfoto 2008 ikke at være næringsstoffølsomme og der stilles ikke vilkår til driften af marken.

Mark 6-8 grænser til beskyttet mose og sø. Horsens Kommune vurderer, at der ved udbringning af husdyrgødning kan ske en yderligere tilgroning af de lysåbne arealer i mosen. Ved nedfældning af husdyrgødningen på sort jord og græs vil ammoniakpåvirkningen dog være begrænset. Der stilles derfor vilkår om nedfældning på mark 6-8 på sort jord og græs.

Vandløb og søer

Der gøres opmærksom på, at de lovpligtige bræmmer skal overholdes:

Mark nr. 13-5 ligger ved en mose. Området er bakket, men ikke stærkt skrånende fra markens side mod mosen. Der skal opretholdes de lovpligtige bræmmer ved mosen, målt fra hvor sumpvegetationen helt er ophørt.

Midt på mark 13-4 ligger der et vandhul på lidt over 300 m². Vandhullet er sandsynligvis en gammelt vandfyldt mergelgrav, som i dag fremstår helt tilgroet. Mergelgrav har ofte en udformning med stejle sider og en skarpt afgrænset brink, der gør, at dyrkningen foregår helt op til kanten – og gør vandhullet ekstremt udsat for landbrugsdriften. De lovpligtige bræmmer skal overholdes ved vandhullet.

Syd for markerne 13-5 og 13-4 går der på de gamle kort en grøft, som i dag sandsynligvis er rørlagt. Er grøften åben på visse strækninger, skal der opretholdes de lovpligtige bræmmer langs disse strækninger.

Ved vandhullet, der ligger i forbindelse med mark nr. 2-0 skal man overholde de lovpligtige bræmmer. Der stilles ikke krav til ekstra bræmmer.

Mark 13-1 grænser fra nordsiden op til en beskyttet mose og sø. Området er ikke stærkt skrånende mod mosen, men luftfotos fra årene 2002-2006 vidner om, at den sydlige del af marken kan blive påvirket af skiftende vandstand i søen. Da området ikke er stærkt skrånende, stilles der ikke vilkår om ekstra bræmmer, men bræmmerne på mindst de lovpligtige skal overholdes, og måles fra, hvor der ikke længere er tegn på sumpplanter i bredzonen – i tilfælde af en udefinerbar brinkzone.

Mark 26-0 ligger syd for Sandvad Bæk. En del af marken grænser direkte op til bækken, mens strækningen opstrøms er delt fra marken med en stribe beskyttet eng. Marken er skrånende – især ved engen, men ikke over 6 grader. Der stilles ikke yderligere krav til afstand til bækken end bræmmereglerne til enhver tid siger.

Ved vandhullet, der ligger på mark nr. 2-0 ved ejendommen Monbjergvej 9 skal de lovpligtige bræmmer opretholdes.

Markerne 2-0 og 5-3 ligger helt tæt på en sø og tilhørende moseområde, der tilsammen er på lidt over 3 ha. Begge marker er ret flade, og der er ikke umiddelbart tegn på at de er fugtige eller tidvist oversvømmede fra søen og mosen. På baggrund af det er det kun den lovpligtige bræmme, der skal overholdes. Bræmmen skal til gengæld også overholdes ved mosen, og skal udmåles hele vejen fra hvor der ikke længere er sumpplanter.

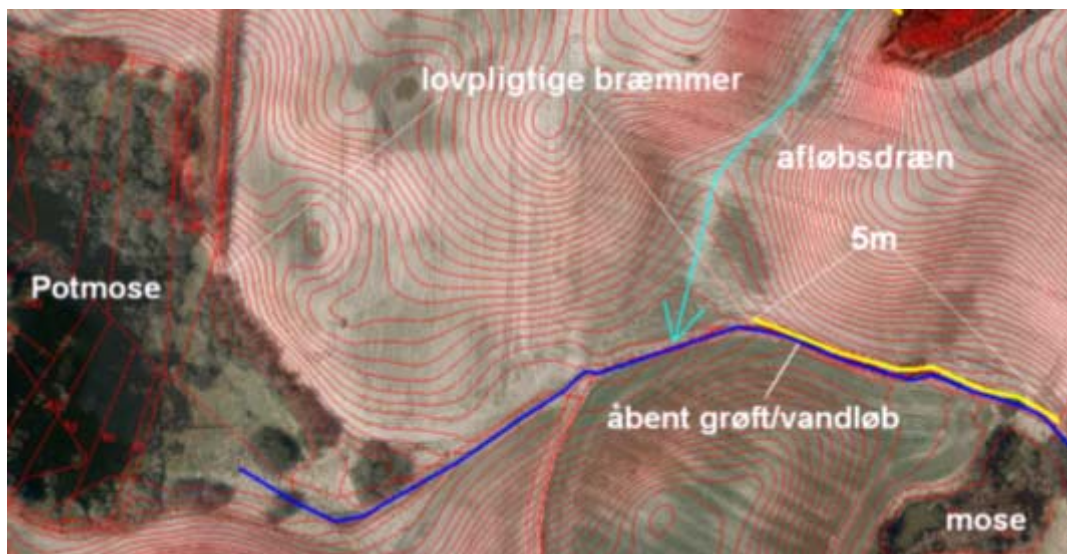
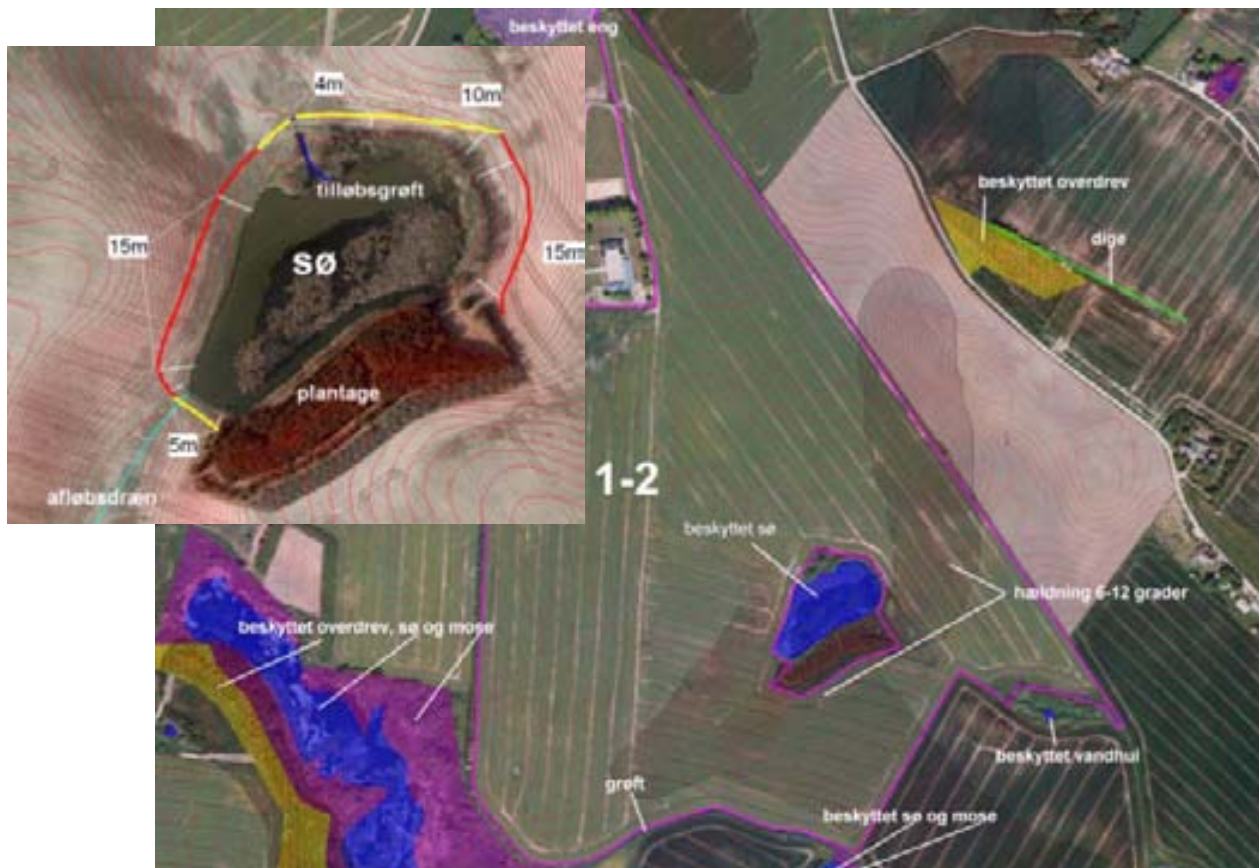
I forbindelse med mark 5-2 ligger der to søer. De lovpligtige bræmmekrav skal overholdes.

Ved et beskyttet vandhul vest for mark 9-0 skal bræmmereglerne overholdes.

På mark nr. 4-2 med en beskyttet mose og sø. De lovbestede bræmmeregler skal overholdes ved mosen pga. at mosen ligger omkring søen.

Der er to beskyttede vandhuller omkring ejendommen ved marken. Det ene ligger i haven på ejendommen, mens det andet ligger lige syd for marken – en gammel tilgroet mergelgrav. Der fører en grøft fra mergelgraven til mosen vest for. I øvrigt stilles der ikke yderligere krav om bræmmer end at de lovbestede bræmmeregler skal overholdes. Der skal til gengæld også opretholdes bræmmer langs grøften mellem de to områder.

Ved søen, der ligger indenfor grænserne af mark 1-2 skal der afsættes mindst 15 m dyrkningsfri bræmme regnet fra overkanten af brinken i forbindelse med de arealer, der skrånede over 6 grader. Ved afløbet af søen skal der overholdes mindst 5 m dyrkningsfri bræmme. Ved tilløbsgrøften skal bræmmen afsættes således, at der mindst er 4 m til starten af den åbne grøft. Bræmmen skal vokse til en bredde på 10 m mod øst og møde den 15 meter dyrkningsfri bræmme, der er afsat ved den stærkt skrånende østside. Ved alle overgange skal der laves bløde afslutninger, som det er vist på kortet i øverste venstre hjørne.

Der ligger et større moseområde med sø (Potmose) sydvest for mark nr. 1-2. Marken er skrånende mod mosen med en hældningsgrad lige under 6 grader. Der skal afsættes en dyrkningsfri bræmme på 5 m ved denne strækning.

Der løber en grøft fra et beskyttet vandhul og mose syd for marken til Potmose. De til enhver tid lovpligtige bræmmer skal overholdes langs grøften og Potmosen. I forbindelse med de skrånende dele af marken skal der overholdes mindst 5 m dyrkningsfri bræmme.

Mark 6-8 ligger tæt på Urup Bæk og de moseområder, som ligger langs bækken. Marken var uden regulær dyrkning i en lang række år indtil 2008.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Flagermus

Det kan ikke udelukkes at flagermus kan yngle eller raste nær ejendommens udbringningsarealer, men da der ikke fældes levende hegn eller enlige træer vurderes markdriften ikke at ville påvirke arter af flagermus.

Odder

Odder er ikke registreret i nærheden af ejendommen. Arten er knyttet til vandløb og vådområder, men bevæger sig over relativt store afstande og også langt fra vand.

Markerne 26-0 og 6-8 ligger i nærheden af beskyttede vandløb. Det kan derfor ikke udelukkes, at odder kan raste nær udbringningsarealerne. Støj og øvrig forstyrrelse fra markdriften foregår i dagtimerne. Odderen er hovedsageligt aktiv om natten. Markdriften vurderes ikke at resultere i forringelse af raste- eller yngleområder og en eventuel bestand af odder vurderes derfor at være upåvirket af markdriften.

Markfirben

Findes især på solbeskinnede skrånninger med veldrænet jord og lav vegetation.

Ingen af markerne vurderes at ligge tæt på potentielle yngle- eller rastesteder for markfirben.

Markdriften vurderes derfor ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben.

Stor Vandsalamander

Arten er udbredt over det meste af Danmark, især øst for israndslinjen. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand. Dybe, kolde eller forurenede vandhuller kan dog anvendes som rasteområde. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l.

Gennemførelse af projektet vurderes ikke at ville medføre forringelser af tilstanden i vandhuller eller andre egnede yngle/rastelokaliteter og derfor vil arten ikke skades af det ansøgte.

Løgfrø

Arten yngler i et bredt spektrum af lavvandede vådområder og vandhuller og også i temporære vandhuller. Horsens Kommune har ikke kendskab til forekomster indenfor eller nær projektområdet. Det anses ikke som sandsynligt, men det kan ikke udelukkes at løgfrø potentielt kunne findes i området.

Spidssnudet frø

Arten findes udbredt over det meste af landet og kan yngle i mange slags vådområder og vandhuller af forskellig type og størrelse.

Det kan ikke udelukkes at spidssnudet frø yngler eller raster i andre vandhuller nær ejendommen. Der stilles vilkår om sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfrie bræmmer på min. 2 meter omkring alle beskyttede vandhuller på ejendommen. Det vurderes at de ansøgte marker alle ligger mere end 2 meter fra vandhullerne/søerne.

Springfrø

Arten vurderes ikke at have yngle- eller rasteområde indenfor projektområdet og vil derfor ikke påvirkes af markdriften.

Strandtudse

Arten findes på landsplan kun på færre end 20 indlandslokaliteter og den er i stærk tilbagegang både i Danmark og i det øvrige Europa.

Nærmeste kendte lokalitet med strandtudse ligger mere end 10 km fra det nærmeste udbringningsareal. Strandtudsens spredningsradius er under 2 km. Horsens Kommune vurderer derfor, at arten hverken raster eller yngler indenfor eller nær udbringningsarealerne. Det ansøgte vurderes derfor ikke at ville påvirke strandtudse.

Tykskallet Malermusling er ikke registreret og har ifølge kommunens viden aldrig været registreret nær ejendommens anlæg. Horsens Kommune anser det ikke som sandsynligt at disse arter findes nær ejendommen. Det ansøgte vurderes derfor ikke at ville skade tykskallet Malermusling eller gul Stenbræk.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Da projektet ikke resulterer i øget næringsstofpåvirkning af moseområdet beliggende grænsende til mark 6-8, vurderes en eventuel bestand af maj-gøgeurt, kødfarvet gøgeurt og skovhullæbe at være upåvirket af projektet.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Da projektet ikke resulterer i øget næringsstofpåvirkning af moseområdet beliggende grænsende til mark 6-8, vurderes en eventuel bestand af tørve-viol ikke at blive påvirket af projektet.

Vurdering

På baggrund af ovenstående er det Horsens Kommunes samlede vurdering, at de anførte vilkår vil sikre, at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Der stilles vilkår om at de lovpligtige bræmmer overholdes langs de dele af markerne 5-2, 5-3, 6-3, 1-2, 7-0 og 6-8 der grænser til beskyttede vandhuller.
- Der stilles vilkår om, at de lovpligtige bræmmer overholdes ved vandhullet på mark nr. 13-4.
- For at begrænse ammoniakpåvirkningen af den tilgrænsende mose stilles der vilkår om nedfældning på mark 6-8 på sort jord og græs.
- Ved søen, der ligger indenfor grænserne af mark 1-2 skal der afsættes mindst 15 m dyrkningsfri bræmme regnet fra overkanten af brinken i forbindelse med de arealer, der skrånede over 6 grader. Ved afløbet af søen skal der overholdes mindst 5 m dyrkningsfri bræmme. Ved tilløbsgrøften skal bræmmen afsættes således, at der mindst er 4 m til starten af den åbne grøft. Bræmmen skal vokse til en bredde på 10 m mod øst og møde den 15 meter dyrkningsfri bræmme, der er afsat ved den stærkt skrånende østdide. Ved alle overgange skal der laves bløde afslutninger, som det er vist på kortet i øverste venstre hjørne.
- Der ligger et større moseområde med sø (Potmose) sydvest for mark nr. 1-2. Marken er skrånende mod mosen med en hældningsgrad lige under 6 grader. Der skal afsættes en dyrkningsfri bræmme på 5 m ved denne strækning.
- Der løber en grøft fra et beskyttet vandhul og mose syd for marken til Potmose. De til enhver tid lovpligtige bræmmer skal overholdes langs grøften og Potmosen. I forbindelse med de skrånende dele af marken skal der overholdes mindst 5 m dyrkningsfri bræmme.
- Langs grøften mellem beskyttet sø og mose ved den sydlige grænse af mark nr. 4-2 skal de lovpligtige bræmmer overholdes.

KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle udbringningsarealerne ligger ifølge miljøstyrelsens kortværk udenfor nitratklasser 1-3. Det betyder, at der ikke skal stilles krav om yderligere beskyttelse af arealerne end de generelle krav til udbringning af husdyrgødning på arealerne.

0,44 ha ligger i fosforklasse 2 og 116,28 ha ligger i fosforklasse 3, hvilket betyder, at der stilles skærpede krav til udbringningen af fosfor på arealerne.

Ved tilsætning af fyttase til foderet er fosforoverskuddet i udbragt husdyrgødning reduceret og kravet til fosforoverskud er opfyldt.

Som det kan ses af nedenstående udklip fra den digitale ansøgning, er kravet om fosforoverskud overholdt med -82,1 kg pr år.

Idet Horsens Kommune vurderer, at arealer, som afvander til Horsens Inderfjord skal sidestilles med og beskyttes på samme måde, som arealer, der afvander til Horsens Yderfjord, er alle arealer i oplandet til Horsens Fjord opkvalificeret, således at de alle ligger i nitratklasse 2.

Nitrat til overfladevand er overholdt med 50,1 kgN/ha DE_{reel} og 49,7 kgN/ha DE_{max} efter manuel indtastning af arealer i nitratklasse 2 og tiltag på 3,5 % ekstra efterafgrøder.

Beregninger på arealer

Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udbrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	123,41 Ha	0,0 kg P/ha/år	5,5 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller græftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 Ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Levlandsjord og drænet eller græftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,44 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller græftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	116,28 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: Ja
 Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: -80,6 kgP.
 Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel): 2,9 kg P/ha/år.
 P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: 28,9 kg P/ha/år.
 P-afførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): 26,4 kg P/ha/år.
 P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: 2,5 kg P/ha/år.

Nitratberegning ("Overfladevand")

DE reduktionsprocent: 82,22%.

Beregning af det maksimale dyretryk DE_{max} og det reelle dyretryk DE_{reel} for ansøgt drift:

DE_{max} : 1,1511 DE/ha.
 DE_{reel} : 1,4 DE/ha.

Beregning af udvaskning af N via Farm-N (kg N/ha DE_{max} uden virkemidler og kg N/ha DE_{reel} med virkemidler):

kgN/ha DE_{max} : 50,1 kgN/ha.
 kgN/ha DE_{reel} : 49,7 kgN/ha.

Nitratberegning ("Grundvand")

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via Farm-N.

Der er ikke nitratfølsomme områder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Arealerne ligger dels i oplandet til Horsens Fjord og dels i oplandet til Randers Fjord. Ca. 82,5 ha ejet og forpagtet afvander til Mossø og Væng Sø og dermed Randers Fjord. Ca. 160 ha afvander gennem Nørrestrand til Horsens inderfjord.

Horsens Fjord

I den yderste del af Horsens Fjord (øst for en linje fra Brakør i nord til Borres Knob i syd) har staten udpeget habitatområde nr. 52 "Horsens Fjord, havet øst for og Endelave". I oplandet til dette område, er der jf. Miljøstyrelsens kortværk udlagt nitrat- og fosforklasser.

Horsens Fjord er en lavvandet fjord, med en middeldybde på 2,9 meter. Kun 6 % af fjorden har en vanddybde, som overstiger 6 meter. Opholdstiden er om sommeren 15-32 dage, mens den om vinteren er 10-18 dage (beregnet vha. Mike 21 model). Det er særligt vinteropholdstiden, som er af betydning, da det er om vinteren, at den største del af næringsstofudvaskning sker.

Horsens Kommune vurderer, at vandmasserne i den indre del af fjorden forholdsvis hurtigt opblandes med vandmasserne i den ydre del af fjorden. Det er derfor kommunens faglige vurdering at næringsstoffer, som tilføres den inderste del af fjorden, vil have en direkte effekt på den del af fjorden og de arter og naturtyper, som er omfattet af Natura 2000 beskyttelse.

Basisanalysens risikoanalyse (udarbejdet af Vejle Amt) viser at Horsens Fjord er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Årsagen hertil er bl.a. en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra land. Indtil Vand- og naturplanernes målsætninger for Horsens Fjord offentliggøres er regionplanens målsætninger fortsat gældende.

Landbrugsarealer, som ligger i oplandet til inderfjorden afvander ikke direkte til habitatområde 52, men det er kommunens faglige vurdering, at kvælstof- og fosfor udvaskningen fra landbrugsarealer der afvander til inderfjorden også påvirker habitatområdet i yderfjorden, idet vand og næringsstoffer som tilføres inderfjorden strømmer ud i habitatområdet. Det konkluderes, at tilstanden indenfor habitatområdet vil blive påvirket hhv. positivt ved at reducere næringsstofftilstrømningen og negativt ved at øge tilførslen af næringsstoffer til fjorden.

Det er Horsens Kommunes vurdering, at der er behov for at regulere kvælstofudvaskningen udover de generelle regler, i forhold til Horsens Fjord (både inder- og yderfjord).

Randers Fjord

Randers Fjord er udpeget som habitatområde nr. 14, (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord) og staten har vurderet den som meget kvælstoffølsom pga. dens norer.

Miljømålsætningen er ikke opfyldt i Randers Fjord og risikoanalysen i basisanalysen II har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde målet om god økologisk tilstand i 2015. Årsagen hertil er især en for stor tilførsel af næringsstoffer fra land. Der er derfor behov for at gøre en særlig indsats for at reducere tilførslen af såvel kvælstof som fosfor til Randers Fjord.

Nitrat til overfladevand

Conterra har i 2009 på foranledning af Horsens Kommune lavet en opgørelse af udviklingen i tilførslen af husdyrgødning til arealer, som ligger i oplandet til Horsens Fjord. Data er udarbejdet ud fra oplysninger i gødningsregnskabet, som er koblet med oplysninger fra GLR og hvor arealer uden kvælstofnorm er fraregnet. Opgørelsen viser, at mængden af kvælstof, som blev bragt ud via husdyrgødning på de dyrkede arealer i oplandet til Horsens Fjord i 2006 og 2007 (ca. 27.000 DE), var uændret set i forhold til 2003, mens der i årene 2004 og 2005 (ca. 30.000 DE) blev udbragt mere kvælstof via husdyrgødning end i både 2003, 2006 og 2007. Opgørelsen har dermed hverken givet indikationer på, at der har været nogen faldende eller stigende tendens i den samlede mængde udbragt kvælstof via husdyrgødning til arealer i oplandet til fjorden i perioden 2003-2007. Opgørelsen inkluderer ikke data for udviklingen i opsamling af kvælstof vha. efterafgrøder eller ændret sædskifte.

Idet Horsens Kommune vurderer at arealer, som afvander til Horsens Inderfjord, skal sidestilles med og beskyttes på samme måde som arealer der afvander til Horsens Yderfjord, har ansøger efter krav fra kommunen, opklassificeret arealerne, således at de alle ligger i nitratklasse 2

Baggrunden for kommunens opklassificering er at arealerne ligger i et område, der ifølge Miljøstyrelsens reduktionskort har en reduktionskapacitet der er mindre end 65 %, samtidig med at Inderfjorden klassificeres som meget sårbart område.

Med udbringningsarealer beliggende i nitratklasse 2 er kravet til udvaskning 50,10 kg N/ha. Kravet er opfyldt med 49,70 Kg N/ha. Som virkemiddel er der i ansøgningen valgt at etablere 3,5 % med efterafgrøder. Alternativt kan dyretrykket reduceres til 1,15 DE/ha.

Ansøger har desuden oplyst, at de ekstra 3,5 % efterafgrøder fortrinsvis vil blive placeret nær ejendommen og således i oplandet til Horsens Fjord.

Staten har udlagt nitratklasser i oplandet til Randers Fjord. Arealerne med nitratklasser udgør dog kun en meget lille andel af hele Randers Fjords opland, som i alt udgør 3250 km². Der er ikke nitratklaser på de ansøgte arealer.

Fosfor til overfladevand

På erosionstruede arealer, humusjord, mv. hvor der er særlig risiko for fosfortab gøres en særlig indsats for at reducere risikoen for tilledning af fosfor til overfladevandet. Der er under afsnittet vandløb og søer beskrevet ved hvilke arealer det er vurderet at der skal stilles krav om ekstra bræmmer.

Hvis udbringningsarealerne tilføres mere fosfor med husdyrgødningen, end der fjernes ved høst af afgrøderne, vil det på sigt kunne medføre forøget udvaskning af fosfor fra udbringningsarealerne til de vandområder, som udbringningsarealerne afvander til.

Ifølge beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk, er der ved produktionen en gennemsnitlig fosforbalance på 2,5 kg P/ha, idet der tilføres 28,9 kg P/ha og fraføres 26,4 kg P/ha.

På baggrund af dette er det Horsens Kommunes vurdering det ikke er nødvendigt at stille yderligere krav med henblik på at reducere belastningen med forfor fra arealerne.

Samlet vurdering af belastningen af Horsens Fjord og habitatområdet ved Horsens yderfjord samt Randers Fjord.

Det er kommunens samlede vurdering, at det konkrete projekts udledning af kvælstof og fosfor til både Horsens - og Randers Fjord, hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af vandområde 52 i Natura 2000 området "Horsens Fjord, havet øst for og Endelave" eller "Habitat område nr. 48 "Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå".

Der er foretaget en konkret vurdering af belastningen af overfladevand med kvælstof og fosfor fra produktionen. Ved vurderingen er der taget udgangspunkt i oplysningerne, der er indarbejdet i husdyrgodkendelse.dk. En del af forudsætningerne som indgår i vurderingen er bl.a. udvaskningen fra det valgte sædskifte, og et fremtidigt tilladt overskud af fosfor pr. ha. Der er stillet vilkår om, at der på forlangende skal kunne fremlægges et fosforregnskab, der viser, at der er et max overskud på 2,5 kg P/ha/år.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Der må over en 3 årig periode højst være et fosforoverskud på 2,5 kg P/ha fra tilførsel og fraførsel af fosfor på bedriftens arealer. Der skal på forlangende indsendes dokumentation til Horsens Kommune.
- Der skal etableres 3,5 % med efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrøder svarende til 8,4 ha eller der må udbringes max 1,15 DE pr ha.
- Der skal i bedriftens sædskifte ved udvidelsen enten være et sædskifte med et udvaskningsindeks på højst 93 på 218 ha af udbringningsarealerne for husdyrgødning eller der skal være vinterkorn på 50 % af 218 ha svarende til 109 ha af udbringningsarealerne for husdyrgødning samt vinterraps på 20 % af 218 ha svarende til 44 ha af udbringningsarealerne for husdyrgødning.

KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle udbringningsarealer er beliggende udenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

Udbringningsarealer i relation til grundvand fremgår af bilag 8.

Nitratberegning ("Grundvand")

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via Farm-N.

Der er ikke nitratfølsomme områder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der ligger ikke udspretningsarealer indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Ca. 1/4 af arealerne ligger i særlige drikkevandsområder og indenfor indvindingsområderne til følgende vandværker: Østbirk Vandværk, Såby Vandværk, Sattrup Vandværk, Elling Vandværk og Vestbirk Vandværk.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol i relation til beskyttelse af grundvandet.

Samlet vurdering af anvendelsen af udbringningsarealerne

Samlet vurderer Horsens Kommune, under forudsætning af overholdelse af de stillede vilkår, at arealerne i denne godkendelse kan anvendes til udspretning af husdyrgødning fra produktionen og at dette kan ske uden at der sker en forringelse af tilstanden af natur, overfladevand og grundvand.

BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Management

Ansøger er omfattet af "Code of praksis" i forhold til leverandør. Derudover søges den daglige drift tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således at anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes i henhold til APV(ArbejdsPladsVurdering).

Gældende krav til dyrevelfærd er opfyldt.

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og hvilke vilkår der er stillet til driften i den forbindelse.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle eller brand er beskrevet og medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Der er løbende sparring med faglige konsulenter, hvor driften af husdyrbruget og markbruget gennemgås og diskuteres.

Der foretages daglige tjek og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Rengøring i og omkring bygninger og siloer foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcspild eller punktforurening.

Døde dyr afhentes hurtigst muligt.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Der udarbejdes foderplaner og foderkontrol på bedriften, så der løbende kan optimeres på foderforbruget og dermed forbruget af næringsstoffer.

Markdriften tilrettelægges således, at den giver anledning til mindst mulig udvaskning af næringsstoffer og overfladisk afstrømning undgås.

Der føres journal over udbringning af handelsgødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons udbringning.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor forbruget af husdyrgødning og handelsgødning dokumenteres.

Ved udkørsel af husdyrgødning tages der hensyn til naboer ved større begivenheder som f.eks. konfirmation eller bryllup. Derudover tages der højde for vindretning i forhold til naboer, når der køres gylle ud.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Staldindretning

Den primære produktion vil fortsat ske i det eksisterende staldanlæg. Da disse staldgulve, for søer og smågrise, allerede lever op til BAT-kravet er der ikke grundlag for at stille yderligere krav hertil.

Den eksisterende slagtesvinestald lever ikke op til BAT-gulv, men med baggrund i beregninger for proportionalitet er der ikke grundlag for at stille yderligere krav til BAT, se bilag 9. Samtidig sker der kun en mindre udvidelse fra 85,57 DE til 108,62 DE, hvilket skyldes en højere levende vægt ved slagtt og en højere belægning i stalden.

Der er ikke planlagt ændringer i denne slagtesvinestald i forbindelse med miljøgodkendelsen af ejendommen, men senest 1. juli 2015 vil de eksisterende spalter med stor åbning blive udskiftet til spalter med lille åbning ("miljøspalter") i 33 % af stiens areal. Denne udskiftning af spalter er omfattet af "bagatellisten" FAQ 13 og medfører ikke ny miljøgodkendelse.

Fravalg af BAT

Køling af kanalbundene er ikke umiddelbart mulige at etablere i det eksisterende staldsystem, da det ville kræve at alle kanalbundene skulle bankes op og støbes på ny, hvilket er uproportionalt. Samtidig opvarmes staldene af halmfyr.

Der vælges ikke at etablere gyllekøling i den nye stald til søer, da det vurderes at et sådant anlæg bliver uproportionalt i forhold til den mulige varmeudvinding fra de 210 stipladser med søer og 56 stipladser med slagtesvin/polte. Desuden er der et velfungerende halmfyr på ejendommen, der har erstattet forbruget af fyringsolie.

Gylleforsuring vurderes ikke umiddelbart muligt at etablere i de eksisterende stalde, da det er sammenbyggede stalde, hvorved omforandringer af gyllerør er yderst vanskelig.

Gylleforsuring etableres ikke i den nye stald, da forsuring i en stald på 1.358 m² med et gylleoverfladeareal på ca. 50 % af staldens areal vurderes at være uproportionalt i forhold til prisen for anlægget og de løbende omkostninger.

Luftvasker med syre er ikke mulig at etablere i det eksisterende staldanlæg, da det vil kræve en omforandring af ventilationsanlægget, hvilket er uproportionalt.

Luftvasker med syre etableres ikke i den nye stald, da luftvasker med syre vurderes at være uproportionalt i forhold til prisen for anlægget og de løbende omkostninger i en stald til 275 søer og 213 polte/slagtesvin.

Biologisk luftrensning er ikke mulig at etablere i det eksisterende staldanlæg, da det vil kræve en omforandring af ventilationsanlægget, hvilket er uproportionalt.

Biologisk luftrensning etableres ikke i den nye stald, da det vurderes at være uproportionalt i forhold til prisen for anlægget og de løbende omkostninger i en stald til 275 søer og 213 polte/slagtesvin.

Delvist spaltegulv 50-75 % fast gulv (slagtesvin) er ikke mulig at etablere i den eksisterende slagtesvinestald, da det vil kræve at staldgulvet renoveres totalt, hvilket ikke er proportionalt.

Der etableres ikke delvist spaltegulv 50-75 % i den nye stald, da ansøger vurderer at det vil give problemer med svineri i stierne, hvilket medfører dårligere hygiejne og dermed en lavere sundhed i produktionen. Samtidig er der risiko for højere ammoniak- og lugtemissioner, hvis der svines i stierne.

Desuden har MKN i starten af oktober 2009 afgjort at delvist fast gulv (25-49 %) er BAT ved slagtesvin.

Energiforbrug

I alle staldbygninger er der installeret zoneopdelt elektrisk lys, hvor belysningen er udført således, at der er lysarmaturer med separat tænd/sluk-funktion over hver række/båse og i gange. Dette muliggør, at man kan undlade at tænde lyset i udvalgte zoner, hvorfor hele stalden ikke behøver at være oplyst på én gang. I alle eksisterende stalde er den elektriske belysning manuelt styret med tænd/sluk-funktion.

Vandforbrug

Der er følgende tiltag for at reducere vandforbruget: Al hovedrengøring i staldene sker med højtryksrensere og koldt vand. Drikkekopper og drikkekar bliver dagligt kontrolleret for urenheder og eventuelle mangler eller beskadigelser.

Foder

Der er foretaget fodertilpasninger på indholdet af fosfor og råprotein i foderet, således at det generelle krav til ammoniakreduktion samt krav til udvaskning af kvælstof og fosfor er opfyldt. I bilag er vedlagt beregning af N-korrektion.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Ansøger anvender bedst tilgængelig teknik på nedenstående områder, idet gylle opbevares i gyllebeholder, hvor flydelaget jævnlige tilses og kun brydes i forbindelse med udbringning og omrøring. Der føres logbog over flydelaget, så det sikres at det lever op til kravene.

Der udarbejdes årlige mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov.

Al gylle udlægges med slæbeslanger.

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i bufferzoner.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Efter Miljøklagenævnets opfattelse bør kommunens vurdering af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) tage udgangspunkt i de oplysninger om BAT, der fremgår af BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineavl⁴, Miljøstyrelsens BAT-blade, Landscentrets BAT-byggeblade mv..

Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der dog fastsættes en rimelig frist til at opfylde BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en ændring eller udvidelse⁵.

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, bl.a. må anskues i forhold til virksomhedens størrelse og i forhold til, om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. Fastlæggelse af BAT er generaliseret i den forstand, at vurderingen foretages i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt i den pågældende sektor, jf. direktivets artikel 2, nr. 11.

---

⁴ Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC) Reference document on Best Available Techniques (Der findes p.t. kun et BREF-dokument om husdyrbrug: Intensive Rearing of Poultry and Pigs, July 2003 http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/19D0EADE-1E12-452A-9035-EE60F7991925/0/ilf_bref_0703.pdf)

⁵ Forslag til lov om miljøgodkendelse (L55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 36.

BAT skal i alle tilfælde anvendes med henblik på at nedbringe den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne. Husdyrbrug skal derfor anvende teknik, der kan anses som BAT, og så i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger ville være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Kravet om BAT kan således betyde, at næringsstoffab eller anden forurening bringes ned under det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i bekendtgørelsen⁶. Det bemærkes endvidere, at kravet om BAT er uafhængigt af, om produktionen vil påvirke særligt sårbare områder væsentligt eller ej. Hvis anvendelse af én BAT-teknik – f.eks. en gulvtype – bringer husdyrbrugets forurening under beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, medfører dette ikke, at f.eks. foderteknologier alene af den grund kan fravælges.

Der er i redegørelsen argumenteret for fravalg af forskellige BAT-teknologier. Det er Horsens Kommunes vurdering, at disse fravalg kan accepteres med baggrund i proportionalitet.

Med hensyn til det eksisterende fuldspaltegulv har ansøgers konsulent lavet en beregning, der viser, at udgiften for at skifte fra fuldspaltegulv til delvis spaltegulv vil koste ca. 166 kr. pr. reduceret kg N (uden at foderkorrektionerne er regnet med).

Med baggrund i at der er tale om en eksisterende stald som ikke ændres, restlevetiden, den økonomiske redegørelse og ansøgers oplysninger om at velfærdskravene ikke alene betragtes som en godkendelsespligtig renovering samt at udgiften ligger over den udgift som det jf. Miljøstyrelsen vurderer kommunen med rimelighed kan pålægges erhvervet, har Horsens Kommune har vurderet at det ikke er proportionalt og dermed ikke BAT at stille krav om at de eksisterende stalde med fuldspalter til slagtesvin skal udskiftes. Der er derfor ikke stillet vilkår til ændring af fuldspaltegulvene. Der er dog gjort opmærksom på at kommunen i forbindelse med den kommende revurdering om 8 år vil vurdere om staldene fortsat lever op til BAT, og at der på dette tidspunkt vil kunne blive stillet yderligere krav. Sådanne krav vil i så fald blive meddelt som et påbud.

Horsens Kommune har dermed vurderet, at alle stalde lever op til BAT og at der i øvrigt er anvendt BAT på de mulige måder.

Med hensyn til management vurderer kommunen, at vand og energiforbruget skal aflæses 4 gange årligt og opgøres 1 gang årligt. Journalen skal kunne fremvises på forlangende og gemmes i 3 år.

0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Bliver det ikke muligt at gennemføre den ønskede udvidelse af husdyrholdet vil bedriften fortsætte uændret med den nuværende produktion. Det betyder, at den nødvendige udvikling og effektivisering ikke sker på ejendommen, og reelt set vil en bæredygtig landbrugsproduktion afvikles indenfor en overskuelig årrække.

Herudover vil det ikke være muligt pr. 1. januar 2013 at overholde lovgivningen vedr. løsgående søer og det må derfor forventes at soholdet som følge heraf bliver nedlagt og at ejendommen herefter ikke længere er bæredygtig.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

---

⁶ Forslag til lov om miljøgodkendelse (L 55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 37.

Det er Horsens Kommunes vurdering, at den miljøpåvirkning, der i fremtidig drift vil komme fra Monbjergvej 10, ikke vil påvirke lokalområdet i negativ retning.

EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der laves obligatorisk mark- og gødningsplan med efterfølgende gødningsregnskab hvor bedriftens anvendelse af husdyr- og handelsgødning dokumenteres.

Der føres lovpligtig sprøjtejournal, der dokumenterer forbruget af pesticider.

Vand- og el-forbruget bliver fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Det sikres, at der er flydelag på gyllebeholder, og der føres logbog ifølge de gældende regler.

I bedriftens driftsregnskab dokumenteres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer at management og dokumentation er dækkende, herunder i forhold til de særlige vilkår, som er stillet i miljøgodkendelsen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for management og dokumentation:

- Virksomheden skal føre egenkontrol svarende til det der er beskrevet i redegørelsen. Der skal som minimum foretages følgende registreringer vedr. driften af produktionen. Dokumentationen skal fremvises på forlangende og opbevares i mindst 3 år:
  - Årlig opgørelse af produktionen i form af skatte- og gødningsregnskab
  - Årlig opgørelse af energiforbrug samt 4 gange årlige aflæsninger. Journalen skal kunne fremvises på forlangende og gemmes i 3 år
  - Årlig opgørelse af vandforbrug samt 4 gange årlige aflæsninger. Journalen skal kunne fremvises på forlangende og gemmes i 3 år
  - Dokumentation for anvendelse af fosforoptimeret foder
  - Drift og kontrol af ventilationssystem (årlig service mv.)
  - Drift og kontrol af halmfyr (årlig service eftersyn mv.)
  - Opgørelse af affaldsmængder og bortskaffelsesmetode

at vand og energiforbruget skal aflæses 4 gange årligt og opgøres 1 gang årligt. Journalen skal kunne fremvises på forlangende og gemmes i 3 år.

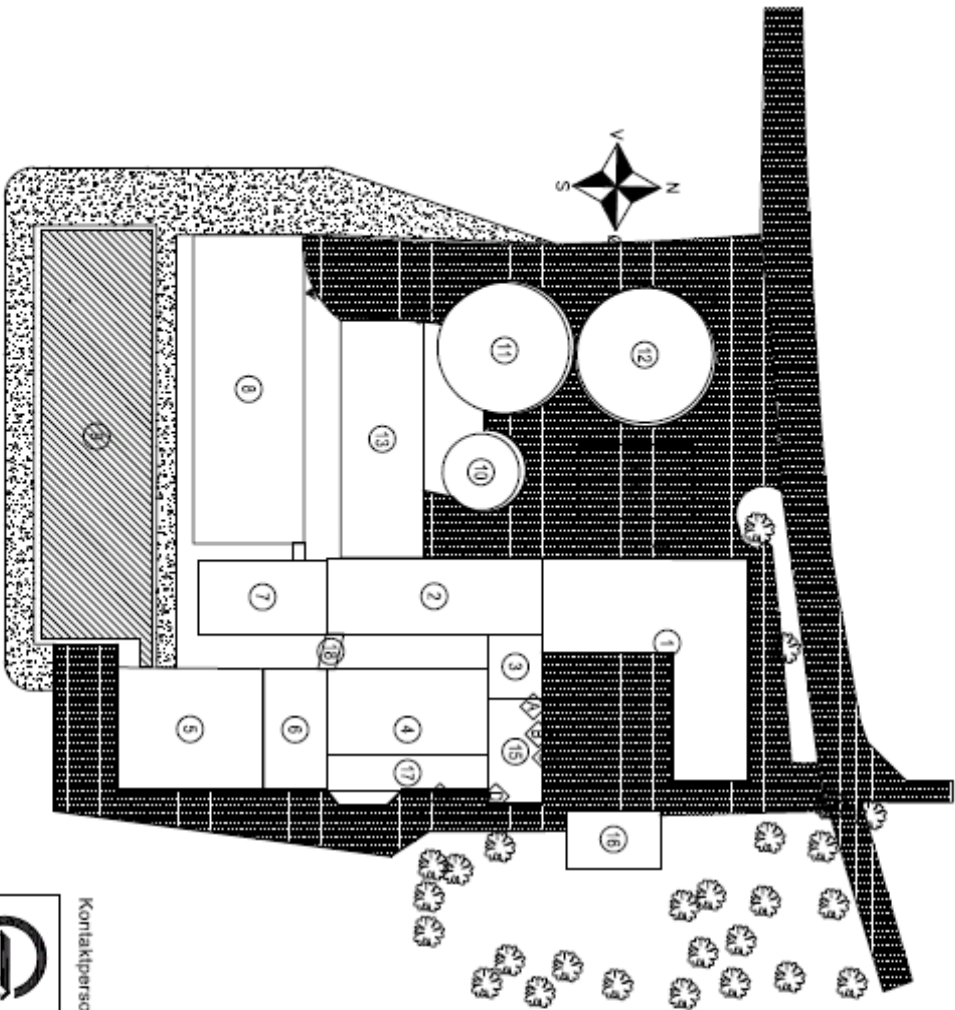
BILAG

- Bygningsoversigt
- Uddrag af sædskiftenotat
- Oversigt over ejendommens afløbsforhold
- Udkast til beredskabsplan
- Erklæring vedr. tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning
- Oversigt over udbringningsarealer og transportveje
- Udbringningsarealer i relation til overfladevand
- Udbringningsarealer i relation til grundvand
- BAT proportionalitetsberegning

BILAG 1. BYGNINGSOVERSIGT

Bygninger, tanke og pladser

Nr	Bygningstype	Areal	Status
1	Overflødsbælt	893 m ²	Medtæst
2	Errosser	482 m ²	Erkloberes
3	Forsælsk	504 m ²	Erkloberes
4	Fordelsk	410 m ²	Erkloberes
5	Forsælsk	333 m ²	Erkloberes
6	Strøgløbsbælt	277 m ²	Erkloberes
7	Strøgløbsbælt	280 m ²	Erkloberes
8	Skulpturbælt	1.017 m ²	Erkloberes
9	Overflødsbælt	1.348 m ²	Ny
10	Overflødsbælt	650 m ²	Erkloberes
11	Overflødsbælt	424 m ²	Erkloberes
12	Overflødsbælt	422 m ²	Erkloberes
13	Overflødsbælt	1.820 m ²	Erkloberes
14	Vareværelse / oplagning maskiner	988 m ²	Erkloberes
15	Vareværelse / garage	242 m ²	Erkloberes
16	Skulptur	198 m ²	Erkloberes
17	Strøgløbsbælt	451 m ²	Erkloberes
18	Skulpturbælt	588 m ²	Erkloberes
19	Skulpturbælt	18 m ²	Erkloberes

Nr	Objekter
A	Spejlskulptur
B	Skulpturbælt
C	Skulpturbælt
D	CO2-sugearbejde
E	Skulpturbælt (revideret)
F	Skulpturbælt
G	Overflødsbælt

- Eksisterende bygning
- Ny bygning
- Nedfrys
- Eksisterende beplantning
- Ny beplantning
- Eksisterende vej
- Ny bivejende vej
- Byggevej
- Lys

Kontaktperson på denne sag er: Johan Skovgaard, Mobil: 2013 7633, Mail: jsk@graakjaer.dk

Miljøcenter
Høvng 46
DK-2300 Tårn
Tlf. +45 7071 4488
Fak. +45 7071 5588
www.graakjaer.dk

Dato : 18.03.18
Skala : 1:750
Sag : Socialt

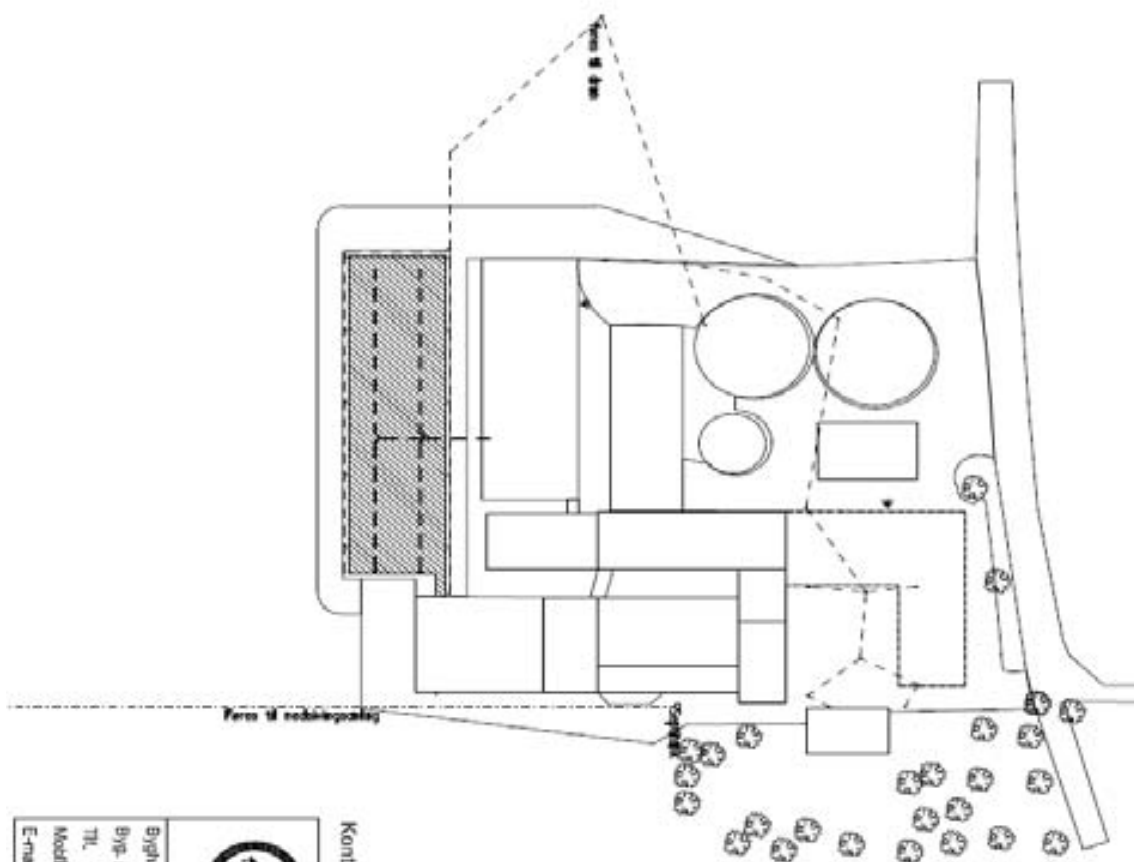
Bygh. : Jørgen Sommer	Kont. : Johan Skovgaard	Sag	18193
Byg. nr. : Monbjergvej 10, 8792 Østvik	Mobil : 2013 7633		
Tlf. : 73781824	Tegner : Peter Rørdal	Tegning	0-02-1
Mobil : 20491824	Projekt : ---		
E-mail : ---	Mobil : ---		

BILAG 2. UDDRAG AF SÆDSKIFTENOTAT

Svine- og plante-sædsifter:			Vinterkorn	Lovpilgige efterafgrøder	Vårkorn	Ærter (0 - 10%)	Vintergræs	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	I alt	Udvasknings- indeks	Efterafgrøde- grundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
S1	6% efterafgr.	Typisk lørjord	54	6	15	5	20				100	96	100	20
S2	10% efterafgr.	(> JB4)	50	10	15	5	20				100	93	100	20
S3	6% efterafgr.	Typisk sandjord	44	6	35	5	10				100	100	100	40
S4	10% efterafgr.	(JB1-4)	40	10	35	5	10				100	98	100	40
S5	6% efterafgr.	Med frøavl	40	5	25	5	10	15			100	89	85	30
S6	10% efterafgr.		36	9	25	5	10	15			100	86	85	30
S7	6% efterafgr.	Med roer	35	5	35	5			20		100	90	80	40
S8	10% efterafgr.		32	8	35	5			20		100	88	80	40
S9	6% efterafgr.	Med frøavl og roer	35	5	35	5		10	10		100	89	80	40
S10	10% efterafgr.		32	8	35	5		10	10		100	88	80	40
S11	6% efterafgr.	Med kartofler	20	5	35	5	10			25	100	97	75	40
S12	10% efterafgr.		17	8	35	5	10			25	100	96	75	40
S13			85				15				100	102		
S14	100% vinterafgrøder		80				20				100	100		
S15			75				25				100	99		
S16			70				30				100	97		

Kriterier for valg af sædsifter	Vintergræs	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Ærter	Lovpilgige efterafgrøder	Sædsifte n.:	Udvasknings- indeks
Typisk svinesædsifte	>15%				0-10%	6%	S1	96
	>15%					10%	S2	93
	<15%				0-10%	6%	S3	100
	<15%					10%	S4	98
Med frøavl		>10%			0-10%	6%	S5	89
		>10%				10%	S6	86
Med roer			>15%		0-10%	6%	S7	90
			>15%			10%	S8	88
Med frøavl og roer		>15% i alt og min. 5 % frøgræs			0-10%	6%	S9	89
						10%	S10	88
Med kartofler				>20%	0-10%	6%	S11	97
				>20%		10%	S12	96
100% vinterafgrøder	<17½%						S13	102
	17½% - 22½%						S14	100
	22½% - 27½%						S15	99
	>27½%						S16	97

BILAG 3. EJENDOMMENS AFLØBSFORHOLD

- == = Gyllevr
- - - - Tapvand
- Splidvand

Kontaktperson på denne sag er: Johan Skovgaard, Mobil: 2013 7633, Mail: jsk@graakjaer.dk

 GRÅKJÆR Miljøcenter	Miljøcenter Høvedsvej 46 DK-8260 Tjele Tlf. +45 7071 4488 Fax. +45 7071 4488 www.graakjaer.dk		Dato : 18.03.08 Skala : 1:1000 Sag : Søstald	
	Bygh. : Jørgen Sommer Byg. nr. : Mordbjergvej 19, 8752 Østbirk Tlf. : 75731624 Model : 20491624 E-mail : —		Kone. : Johan Skovgaard Model : 2013 7633 Tegner : Peter Kjeldsen Projekt : — Model : —	
			Sag : 18193 Topnu : 0-03-1	

Udkast til

Beredskabsplan for Monbjergvej 10, 8752 Østbirk

Endelig beredskabsplan udarbejdes når udvidelsen er gennemført.

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre	3
Brand- og evakuering	4
Overløb af gylle	5
Kemikalie- og oliespild	6
Stophaner / Hovedafbrydere	7
Strømsvigt	8
Transport af bekæmpelsesmidler	9
Bilag A: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt - luffoto)	10
Bilag B: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt)	11
Bilag C: Afløbsplan	12
Bilag D: Kort over flugtveje og pulverslukker. (beredskabsplan)	13

Udarbejdet af: Jørgen Sommer

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. Og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i en mappe i forrummet.

Kopi af beredskabsplanen findes i en mappe på kontoret i stuehuset.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. Med angivelse af:

- Mark og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Slukningsmateriale og åndedrætsværn
- Afbrydere til el og vand
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2

Efter brand mm. Tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

Telefonnumre

Nærmeste telefon står i stuehus og har tlf. nr. 7578 1624

Miljømyndighed	kontaktes på telefon nr. 7629 2760 dag eller nat.
Falck	kontaktes på telefon nr. 8740 3300 dag eller nat.
Brandvæsen	kontaktes på telefon nr. 7629 2770 dag og nat.
Lægevagt	kontaktes på telefon nr. 7011 3131 dag eller nat.
Tandlægevagt	kontaktes på telefon nr. 7020 0267 dag og telefon nr. 4051 5162 nat.
Landbocenteret	kontaktes på telefon nr. 7015 4000 dag eller nat.
Dyrlæge	kontaktes på telefon nr. 8652 5900 dag eller nat.
Foderstofforretning	kontaktes på telefon nr. 7669 0001 dag eller nat.
Elektriker	kontaktes på telefon nr. 7578 1322 dag eller nat.
Smeden	kontaktes på telefon nr. 7578 2230 dag eller nat.
VVS	kontaktes på telefon nr. 7578 2230 dag eller nat.
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon nr. 8680 1322 dag og telefon nr. 4051 1342 nat.

Brand og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange –
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren på tlf. nr. 7578 1624 / 2049 1624

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsnet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der adgangsveje

På ejendommen findes pulverslukkere, som vist bilag D.

Overløb af gylle instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank – RING 112

Oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren på tlf. nr. 7578 1624 / 2049 1624

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. nr. 7629 2760.

Ved gylleudslip vil gyllen løbe til en lavning i marken, hvorfra den kan suges op. Der vil ikke være risiko for forurening af vandløb, søer og grundvand.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer til opdæmring af gylle
- Graveredskab til opgravning af hul hvorfra gyllen kan suges op.

Kemikalie og oliespild instruks

Ved større overløb af kemikaller og olie – RING 112 – oplys:

Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren på tlf. nr. 7578 1624 / 2049 1624

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. nr. 7629 2760.

Ved kemikalie og oliespild vil der kunne ske en opdæmning af spildet med savsmuld, kattegrus og/eller en bigballe.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

I kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

Stophaner / hovedafbrydere

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand:

Stophanen sidder i brønden i gårdspladsen.

Elektricitet:

Hovedafbryderen/eltavlen sidder ved bygning nr. 15. Igennem port dør til højre.

Nye ampere sikringer opbevares på hylden under eltavlen.

Strømsvigt instruks

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller af der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til tlf. nr. 8780 1177 og forhør om varigheden af udfaldet.

Eventuel Iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængelige for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

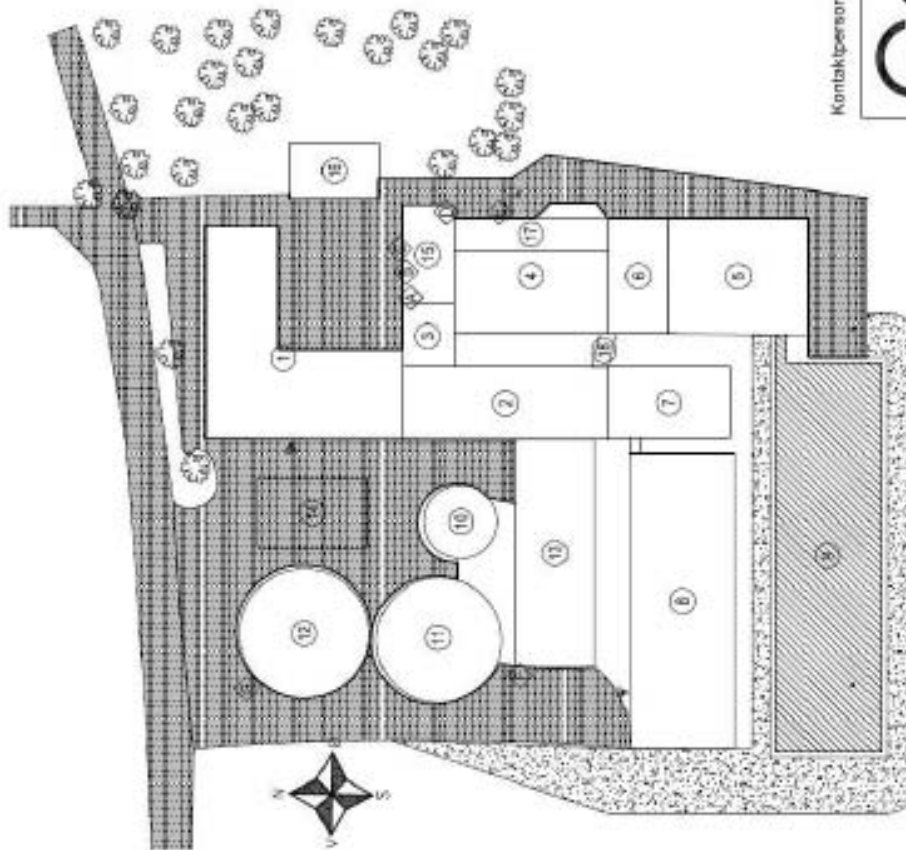
- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Bilag A: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt - luftfoto)

Bilag B: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt)

1815

Bygninger, tanke og pladser		
nr	Bygnings type	Størrelse
1	Ombygget skole	989 m ² Hvalkro
2	Lærerskole	482 m ² Hvalkro
3	Køkkens	156 m ² Hvalkro
4	Forældre	479 m ² Hvalkro
5	Forældre	533 m ² Hvalkro
6	Skolekøkken	297 m ² Hvalkro
7	Skolekøkken	203 m ² Hvalkro
8	Skolepladser	1.017 m ² Hvalkro
9	Skolepladser	1.038 m ² Hvalkro
10	Skolepladser	113 m ² Hvalkro
11	Skolepladser	404 m ² Hvalkro
12	Skolepladser	432 m ² Hvalkro
13	Skolepladser	500 m ² Hvalkro
14	Skolepladser	207 m ² Hvalkro
15	Skolepladser	106 m ² Hvalkro
16	Skolepladser	101 m ² Hvalkro
17	Skolepladser	106 m ² Hvalkro
18	Skolepladser	58 m ² Hvalkro

Objekter	
A	Skolepladser
B	Skolepladser
C	Skolepladser
D	Skolepladser
E	Skolepladser
F	Skolepladser
G	Skolepladser

- Eksisterende bygning
- ▨ Eksisterende vej
- ▨ Ny bygning
- ▨ Ny vej
- ▨ Eksisterende beplantning
- ▨ Ny beplantning

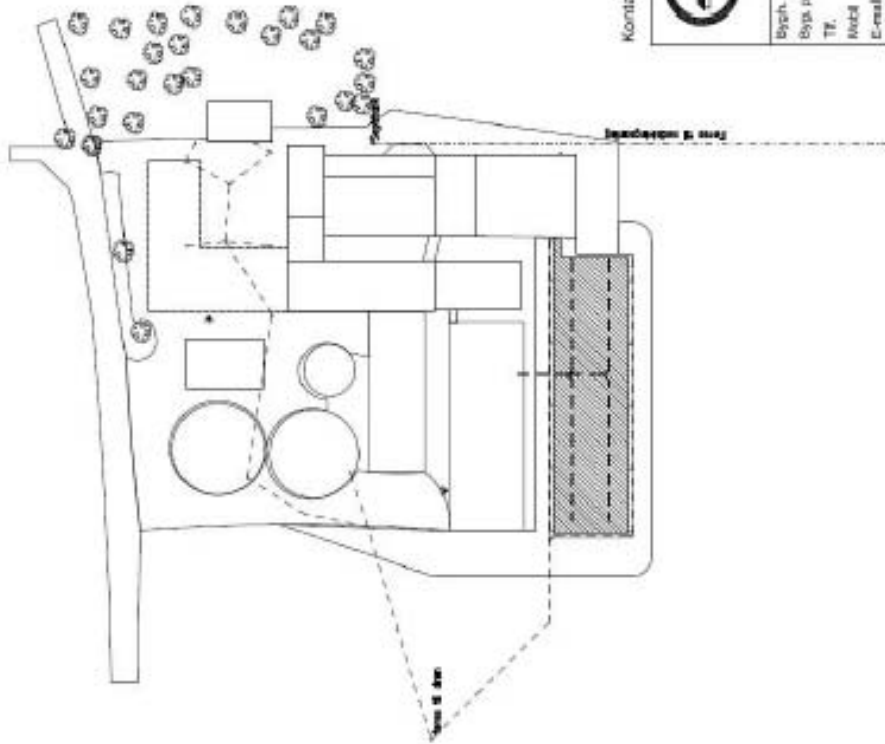
Kontaktperson på denne sag er: Johan Skovgaard, Mobil: 2013 7633, Mail: jsk@grakjaer.dk

GRÅKJÆR
 arkitekter

Mjølcentret
 Strand 4C
 5400 Skovgaard
 Tlf. +45 701 4555
 Fax. +45 701 5555
 www.grakjaer.dk

Date : 18.03.18
 Skala : 1:750
 Sag : Skole
 Emne : Bedriftsoversigt

Bilag C: Aflebsplan

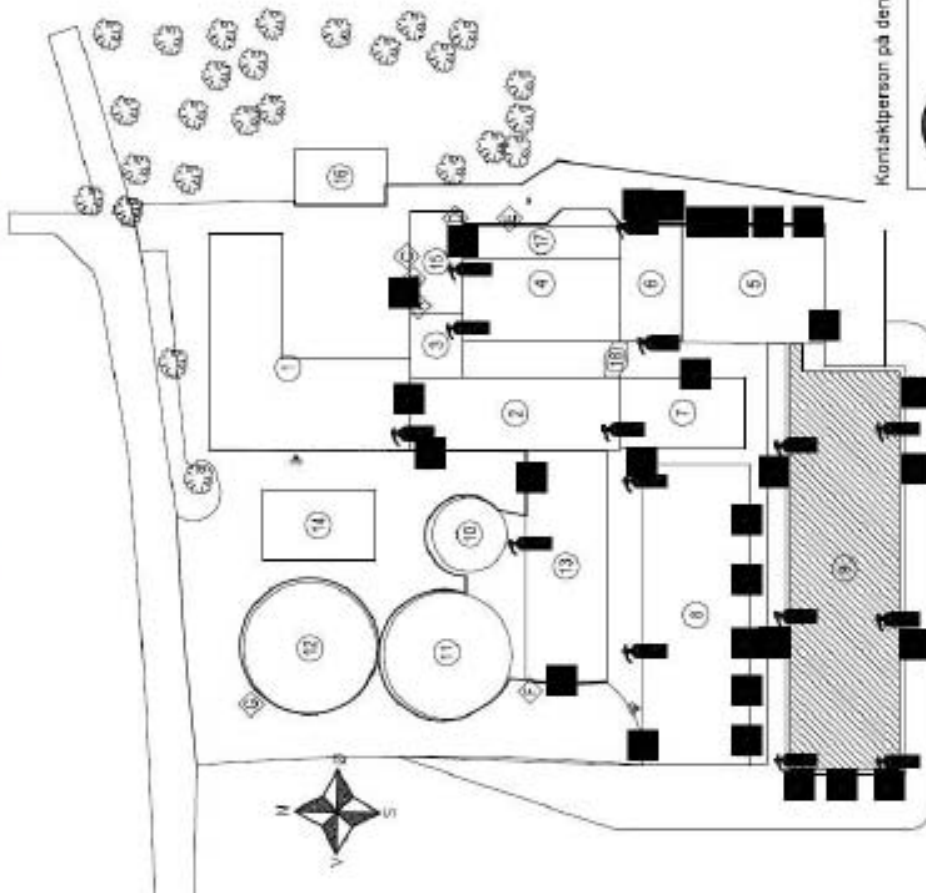
Kontaktperson på denne sag er: Johan Skovgaard, Mobil: 2013 7633, Mail: jak@graakjaer.dk

 GRAAKJÆR Miljøcenter	Miljøcenter Dannebrog 2013 7633 Tlf: 45 1211000 Fax: 45 1211000 www.graakjaer.dk	Dato : 18.03.08 Skala : 1:1000 Sag : Social
	Bygh. : Jørgen Sommer Bygh. pt. : Vestsjælland 10, 8152 Ørbekk TP. : 7378124 Avstid : 2461504 E-mail : -	Koms. : Johan Skovgaard Mødt : 2013 7633 Tegner : Palle Rindhøven Projekt : - Mobil : -

Bilag D: Kort over flugtveje og pulverlukker (beredskabsplan)

181c

Bygninger, tanke og pladser		
Nr	Navn	Størrelse
1	Dampskovskovskole	805 m ² Skolehus
2	Skolehus	400 m ² Skolehus
3	Foranstalt	300 m ² Skolehus
4	Foranstalt	415 m ² Skolehus
5	Foranstalt	333 m ² Skolehus
6	Foranstalt	209 m ² Skolehus
7	Skolepladser	208 m ² Skolehus
8	Skolepladser	217 m ² Skolehus
9	Skolepladser	1.228 m ² By
10	Grøntanlæg 05,6 m ²	138 m ² Grøntanlæg
11	Grøntanlæg 13,00 m ²	404 m ² Grøntanlæg
12	Grøntanlæg 18,00 m ²	430 m ² Grøntanlæg
13	Grøntanlæg	808 m ² Grøntanlæg
14	Uvæddet jord/lysbelygning, søvnapte	247 m ² Grøntanlæg
15	Uvæddet / grønt	508 m ² Grøntanlæg
16	Skulptur	361 m ² Grøntanlæg
17	Skulptur	388 m ² Grøntanlæg
18	Udendørsareal	19 m ² Grøntanlæg

Objekter	
A	Brandlukker
B	Brandlukker
C	Brandlukker
D	Brandlukker
E	Brandlukker
F	Brandlukker
G	Brandlukker

Brandlukker lukker hver 20 s.

Kontaktperson på denne sag er: Johan Skovgaard, Mobil: 2013 7633, Mail: jsk@graakjaer.dk

GRÅKJÆR
MILJØCENTRER

Miljøcenter
Hoved allé
DK-2605 Tise
Tlf. +45 701 4188
Fax. +45 701 6388
www.graakjaer.dk

Dato : 18.03.08
Skala : 1:750
Blag : Speciall
Emne: Beredskabsplan

BILAG 5. ERKLÆRING OM TILSTRÆKKELIG OPBEVARINGS- KAPACITET

Erklæring vedr. tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning

Undertegnede ejer indestår for rigtigheden af nedenstående oplysninger om den nuværende og ansøgte opbevaringskapacitet:

Ejer	Jørgen Sommer
Adresse	Monbjergvej 10, 8752 Østbirk
Kommune	Horsens
Dato	18. november 2008

På baggrund af oplysninger fra ejer/forpagter om bedriften samt en faglig vurdering heraf og beregninger udført efter gældende normer og regler, attesterer undertegnede konsulent herved, at ejendommens opbevaringskapacitet efter udvidelsen er tilstrækkelig i henhold til gældende lov.

Opbevarings- anlæg	Nudrift		Ansøgt drift		Lovkrav mdr.
	m ³	mdr.	m ³	mdr.	
Gyllebeholder	650		650		
Gyllebeholder	1.300		1.300		
Gyllebeholder	1.800		1.800		
Gyllebeholder, lejet			1.000		
Ialt	3.750	10,1	4.750	9,8	9 mdr.

Beregningen er udført af	Lene Andersen, Syddansk Svinerådgivning
Dato	18. november 2008
Underskrift/ stempel	 GRÅKJÆR MILJØCENTER Hæstvvej 46 - DK-8380 Trige - Tel. +45 4339 8384

Henvisninger:

Bek.nr. 736 af 30/06/2008: Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bek 690 af 17/07 2001: Bekendtgørelsen om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække
DJF beretning nr. 36: Kvælstof, fosfor og kalium i husdyrgødning – normal 2000

Lagerregnskab for husdyrgødning 2009

Jørgen Sommer

CVR nr.:

Medlemsnr.: 75781624

Tit.:

Email:

Nvdin-ft

Alt. tit.:

Fax.:

Lager: Gyllebeholder

Kapacitet: t

Tilknyttet besætning	Staldsystem	Antal	Gødningstype	Normprod. ton	% tid på græs
Slagtesvin, 32 - 107 kg	Delvis spallegulv, 25-49% læst	168	Gylle	86	0
Slagtesvin, 32 - 107 kg	Fuldspallegulv	3.332	Gylle	1.716	0
Smågrise, 7 - 32 kg	Teklemast, delvis spallegulv	1.969	Gylle	274	0
Smågrise, 7 - 32 kg	Teklemast, delvis spallegulv	3.931	Gylle	548	0
Årsæer HUSK 2 linier, 26 - 7 kg ...	Løbe-/dr.st., indiv. delvis sp.	150	Gylle	566	0
Årsæer HUSK 2 linier, 26 - 7 kg ...	Løbe-/dr.st., indiv. delvis sp.	100	Gylle	390	0
Årsæer HUSK 2 linier, 26 - 7 kg ...	Fare st., kassest., delvis sp.	326	Gylle	545	0
Årsæer HUSK 2 linier, 26 - 7 kg ...	Løbe-/dr.st., indiv. delvis sp.	76	Gylle	297	0

Gødningsmængder i perioden (tons)		
Startmængde		0
Normproduktion	4.442	
Justeret mængde	0	
Opsamlet mængde	4.442	4.442
Slutmængde		4.442
Mængde pr. DE	20,2	
Lagerets N-udnyttelseskrav		75 %
Mindste beholdning i perioden	0	august
Største beholdning i perioden	4.442	juli

Gødningsmængder pr. måned (tons)												
	Å8	Sep	Okt	Nov	Dec	J9	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul
Opsamlet mængde	377	365	377	365	377	377	341	377	365	377	365	377
Slutmængde	377	742	1.120	1.485	1.862	2.239	2.580	2.958	3.323	3.700	4.065	4.442
Største mængde	377	742	1.120	1.485	1.862	2.239	2.580	2.958	3.323	3.700	4.065	4.442
Mindste mængde	0	377	742	1.120	1.485	1.862	2.239	2.580	2.958	3.323	3.700	4.065

Næringsstoffindhold ultimo måned (kg næringsstof pr. ton)												
	Å8	Sep	Okt	Nov	Dec	J9	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul
N	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Heraf NH ₄ -N	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
P	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
K	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Mg	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
S	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Notater: _____ Dato _____ Mængde _____ Dato _____ Mængde _____

Status registreret: _____

Jørgen Sommer

CVR nr.:

Medlemnr.: 75781624

Tlf.:

Email:

Alt. tlf.:

Fax:

Anset

Lager: Gyllebeholder

Kapacitet: 1

Tilknyttet besætning	Staldsystem	Antal	Gødningstype	Normprod. ton	% tid på græs
Slagtesvin, 32 - 107 kg	Fuldspaltegulv	3.787	Gylle	1.951	0
Slagtesvin, 32 - 107 kg	Delvis spaltegulv, 25-49% fast	213	Gylle	109	0
Smågrise, 7 - 32 kg	Toklimast., delvis spaltegulv	2.471	Gylle	344	0
Smågrise, 7 - 32 kg	Toklimast., delvis spaltegulv	2.594	Gylle	361	0
Smågrise, 7 - 32 kg	Toklimast., delvis spaltegulv	5.198	Gylle	724	0
Årsseer HUSK 2 linier, 26 - 7 kg ...	Lebe-/dr.st./indiv. delvis sp.	105	Gylle	410	0
Årsseer HUSK 2 linier, 26 - 7 kg ...	Fare st., kassest. delvis sp.	390	Gylle	636	0
Årsseer HUSK 2 linier, 26 - 7 kg ...	Lebe-/dr.st./Lesg. delvis sp.	275	Gylle	1.271	0

Gødningmængder i perioden (tona)

Startmængde			0
Normproduktion		5.806	
Justeret mængde		0	
Opsamlet mængde		5.806	5.806
Slutmængde			5.806
Mængde pr. DE		21,1	
Lagerets N-udnyttelseskrav			75 %
Mindste beholdning i perioden		0	august
Største beholdning i perioden		5.806	juli

Gødningsmængder pr. måned (tona)

	AB	Sep	Okt	Nov	Dec	J9	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul
Opsamlet mængde	493	477	493	477	493	493	445	493	477	493	477	493
Slutmængde	493	970	1.463	1.941	2.434	2.927	3.372	3.865	4.342	4.835	5.313	5.806
Største mængde	493	970	1.463	1.941	2.434	2.927	3.372	3.865	4.342	4.835	5.313	5.806
Mindste mængde	0	493	970	1.463	1.941	2.434	2.927	3.372	3.865	4.342	4.835	5.313

Næringsstofindhold ultimo måned (kg næringsstof pr. ton)

	AB	Sep	Okt	Nov	Dec	J9	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul
N	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Herat NH4-N	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
P	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
K	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Mg	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
S	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Notater:

Dato

Mængde

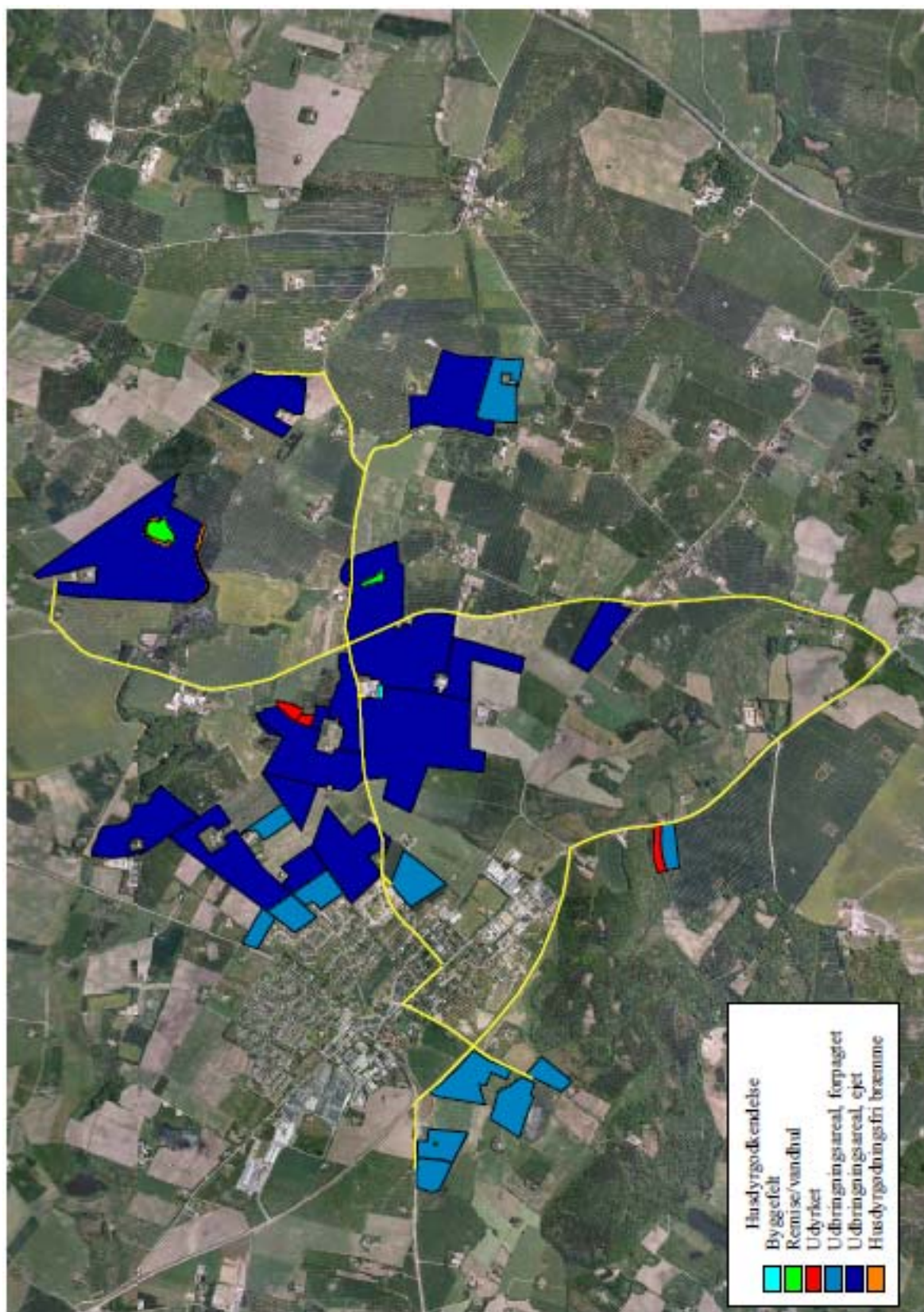
Dato

Mængde

Status registreret:

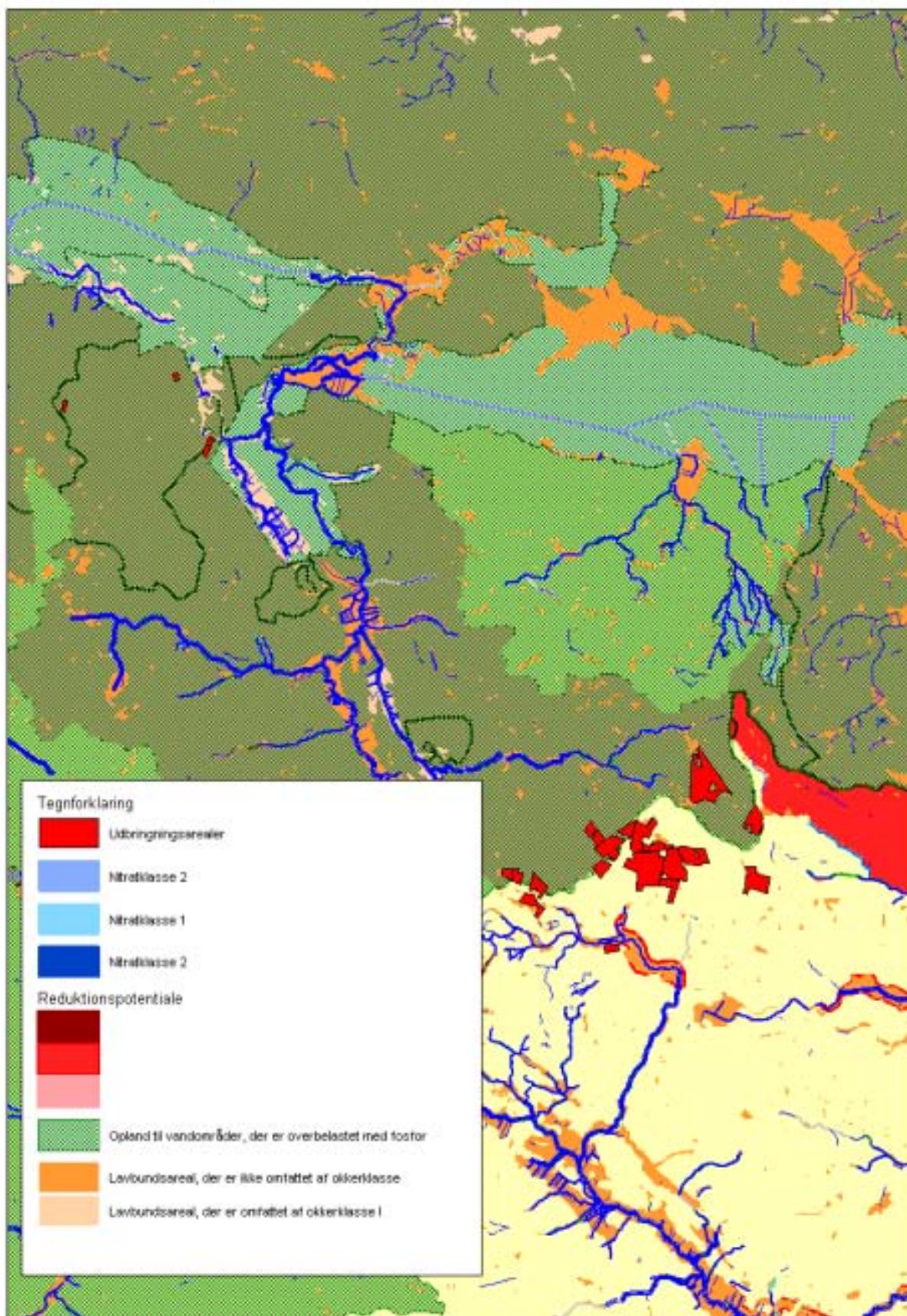

BILAG 6. UDBRINGNINGSAREALER OG TRANSPORTVEJE

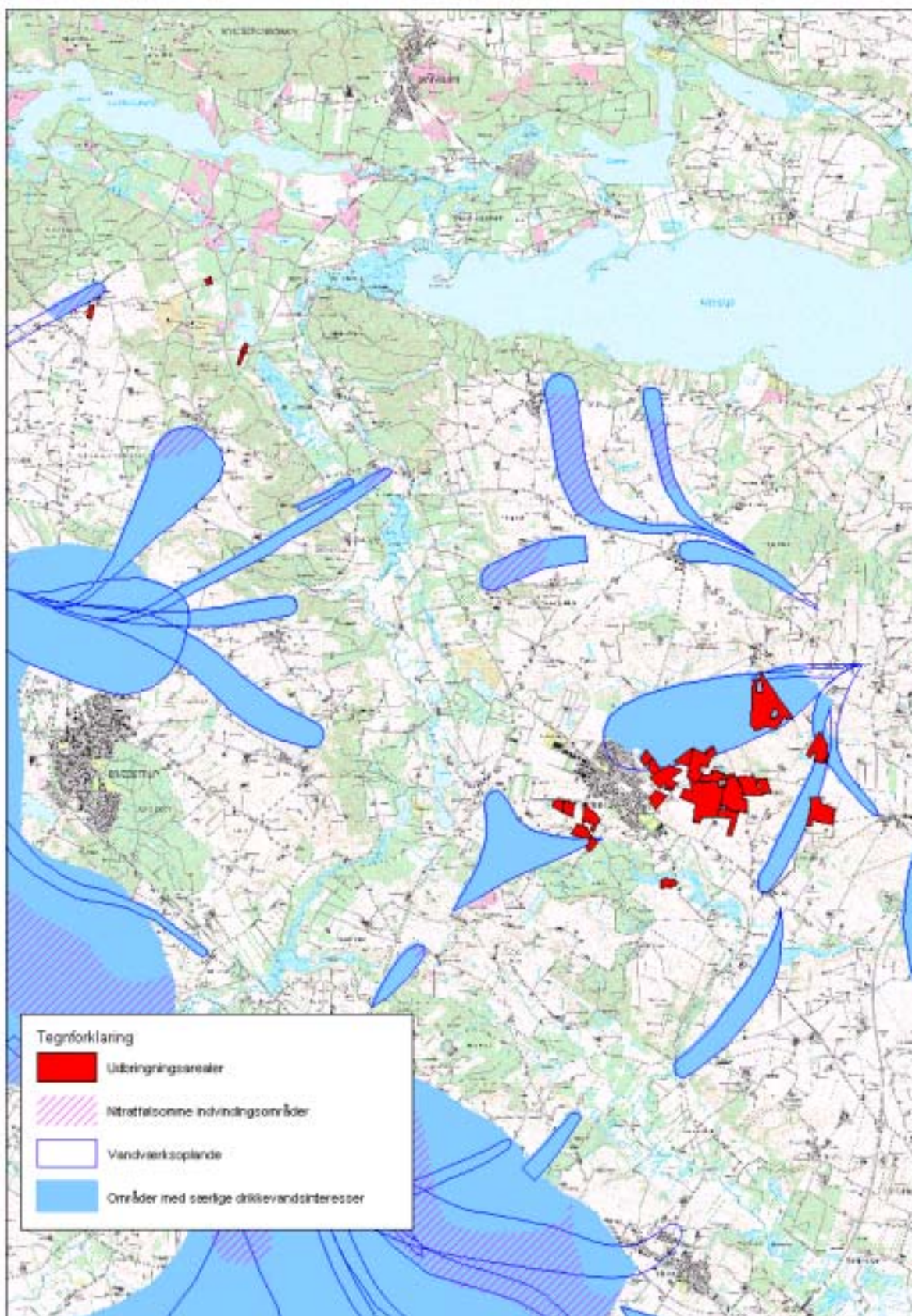

BILAG 7. UDBRINGNINGSAREALER OG OVERFLADEVAND

BILAG 8. UDBRINGNINGSAREALER OG GRUNDTVAND

BILAG 9. BAT PROPORTIONALITETSBEREGNING

Nedenstående har jeg lavet beregninger der viser forskellene i ammoniakfordampningen ved valg af drænet gulv frem for fuldspaltegulv og valg af delvis fast gulv frem for fuldspaltegulv. Beregningerne er kun lavet specifik for slagtesvinestalden og der er altså ikke pillet i de andre stalde eller fodertillæg. Jeg har valgt at lave beregningerne med og uden foderkorrektioner, så der ingen tvivl vil opstå omkring dette.

Det kan aflæses af nedenstående at en ændring fra fuldspaltegulv til delvis fast gulv inkl foderkorrektioner giver en reduceret fordampning fra ansøgt på 473 kg N pr år og beregnet fra drænet gulv – som etableres senest i 2015 – 237 kg N pr år. Uden foderkorrektioner er tallene i stedet 288 og 25 kg N.

NB: Det er vigtigt at have med at gulvet vil blive ændret til drænet gulv senest 1/1 2015, hvorved ammoniakfordampningen falder med til 3785 kg N pr år.

Ammoniakfordampning som ansøgt i kg pr år	4.022	4.022	4.022	4.022
Ammoniakfordampning ved drænet gulv med foderkorrektion	-3.785			
Ammoniakfordampning ved delvis fast gulv med foderkorrektion		-3.549		
Ammoniakfordampning ved drænet gulv uden foderkorrektion			-3.997	
Ammoniakfordampning ved delvis fast gulv uden foderkorrektion				-3.734
	237	473	25	288

Der er ingen aktuelle planer om renovering af slagtesvinestalden, da den er fra 1999. Forventet restlevetid er 20-25 år og rentabilitetsberegningen nedenunder beregner med 25 år.

Beregnet koster det 1.800,- kr pr m² at etablere fast gulv i 25-49% af stlarealet – i slagtesvinestalden - frem for en simpel udskiftning af fuldspalter til drænet spalter i 33% af stlarealet. I dette beløb er indregnet: Driftstab ved tømming af staldene for dyr, gennemgribende rengøring af staldene, nedtagning af inventar, oplagning af spalter, opstøbning af kanalvæg, opfyldning med sand i den del af kanal der skal tilstøbes, støbning af gulv, ilægning af spalter, tilpasning og indsætning af inventar.

Samlet set på ejendommen vil det give omkostninger på i alt 610.200 kr at ændre staldene til delvis fast gulv frem for drænet gulv i slagtesvinestalden. Beløbet fremkommer på baggrund af ca 1.017 m² slagtesvinestald der skal renoveres fra drænet gulv til delvis fast gulv. Anslået skal 1/3 af staldens samlede areal renoveres. Det giver en investering på 339 m² * 1.800,- kr pr m² = 610.200 kr.

De årlige omkostninger bliver 47.700 kr ved en forventet restlevetid på 25 år på det eksisterende gulv og en rente på anslået 6%.

Beregnet vil det pr år koste (47.700 kr / 473 kg N reduceret) 101,- kr pr kg N at ændre til delvis fast gulv i stedet for drænet gulv. Bliver beregningen udført fra drænet gulv til delvis fast gulv, hvilket reelt vil ske er beløbet i stedet (47.700 kg / 237 kg N) 201 kr pr kg N.

Beregnes foderkorrektionerne ikke med, hvilket jeg mener de ikke skal, bliver beløbene i stedet 166 kr pr kg N / 1.908 kr pr kg N.

Altså er det uproportional at stille yderligere BAT-krav til den eksisterende slagtesvinestald, da der allerede er benyttet betydelige foderkorrektioner.

Jørgen Sommer				
	Rentabilitetsanalyse Delvis fast gulv ved slagtesvin			
Projekt	Delvis fast gulv			
Produktionsudvidelse				
Anlægsudgift delvis fast gulv	610.200	kr		
Anlægsudgift øvrige installationer	0	kr		
Øvrige omkostninger	0	kr		
I alt kapitalkrav	610.200	kr		
Kalkulationsrente	6,00%			
Levetid luftrensere	25	år		
Levetid øvrige installationer	25	år		
Afskrivningsperiode øvrige omkostninger	25	år		
Rentabilitet	anlægssum	levetid	ÅOK i %	Beteb pr år
Forrentning og afskrivning renser	610.200	25	-7,82%	-47.700
Forrentning og afskrivning øvrige installatio	0	25	-7,82%	0
Forrentning og afskrivning øvrige omkostni	0	25	-7,82%	0
Årlige el-omkostninger				0
Årlige vedligeholdelsesomkostninger				0
Øvrige årlige omkostninger				
I alt omkostninger ved investeringen pr år				-47.700

Med venlig hilsen
Hanne Bang
 Miljøkonsulent

Gråkjær Miljøcenter A/S

Hæstvej 46
 DK-8380 Trige
 Mobil +45 5118 2855
 Tel. +45 4339 6384
 Mail hnb@graakjaer.dk
 Web www.graakjaer.dk

